

શ્રી યશોવિજયજી
જૈન ગ્રંથમાળા
દાદાસાહેબ, ભાવનગર.
ફોન : ૦૨૭૮-૨૪૨૫૩૨૨
૩૦૦૪૮૪૬

૨૨૭૩

૨૧/૩
૨૫/૭

વસંતરાય ડીનજી.

નપુરીમંદન શ્રીઆદિનાથાય નમો નમઃ ॥

‘શ્રી આનંદ-ચંદ્ર હંસ જૈન રત્નમાલા-રત્ન આઠમું’

જૈન સમાજ સાવધાન

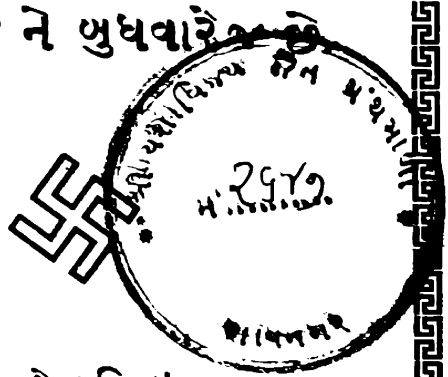
જૈન જાગૃતિ લેખમાળાના મહત્કા વગેરે
શાસ્ત્ર-પરંપરા અને જૈનતથાથી પણ રહિત છે.

સંવત્સરી

ભા. શુ. ૪+૫ ગુરુવારે છે જ નહિં:

શાસ્ત્રીય સંવત્સરી

ભા. શુ. ૪ ને બુધવારે

લે. મુનિ હંસસાગર

[વલ્લભસીદી - સંવેગીના ઉપાશ્રય.]

પ્રકાશક:-

શા. માતીચંદ દીપચંદ

જી. ભાવનગર વાયા તલાવન

મુ. ઠળીયા [સૌરાષ્ટ્ર]

વીર સં. ૨૪૮૩ - વિ. સં. ૨૦૧૩

શ્રા. વ. ૪ બુધ - પંદરનું વર

મૂલ્ય-અમૂલ્ય.

મુદ્રક -

શ્રી અરુણોદય પ્રિન્ટીંગ પ્રેસ
પ્રો. ડાયાલાલ એન્ડ કુતેચંદની કું.
ટે. ખારગેટ-ભાવનગર.

શ્રીવર્દ્ધમાનપુત્રીમંડન શ્રીઆદિનાથાય નમઃ નમઃ ॥

‘ શ્રી આનંદ-ચંદ્ર હંસ જૈન રત્નમાલા - રત્ન આઠમું ’

નવામતના પ્રચારનું સચોટ નિરસન

લે બુનિ હંસસાગર વઢવાણસીટી. તા. ૧૮-૫૭

આજે શ્રી દેવસૂર તપગચ્છ સમસ્તસંઘ, આ વાતમાં તો સર્વ-સંમત છે કે-“આપણા ધર્મપ્રિય સમાજમાં છેલ્લા વીશ વર્ષથી ધર્મ-વર્ગને પીડતા કલેશનું મૌલિક મૂળ, સં. ૧૯૯૨ના આવણમાસે મુંબઈ લાલમાગમાંથી શાસ્ત્ર અને પરંપરાથી સદંતર વિરુદ્ધ નીકળેલો નવો નિયમિત છે કે-જે મત, પોતાના ગુરુઆદિનીય સલાહ અને સંમતિ લીધા વિના આ. શ્રી વિજયરામચંદ્રસૂરિજીએ રચેલાયે કાઢેલ છે. તે મતમાં આ. શ્રી વિજયલક્ષ્મિસૂરિજી અને આ. શ્રી વિજયપ્રેમસૂરિજી તો પાછળથી અને શીરજોરીના પરિણામે લખ્યા છે, અને પરવશ ગણાતા ભોળા વયોવૃદ્ધ આ. શ્રી સિદ્ધિસૂરિજી મ તો રહી-રહીને ૧૯૯૬માં લખી જવાની રિયતિમાં મૂકાયેલા છે. એટલે કે-શિષ્યે મત કાઢ્યો અને ગુરુઆદિ વડિલોએ તેને માન્યો ! એવો અવળી ગંગા સમો તે વિચિત્ર મત છે.

આ. શ્રી વિજયરામચંદ્રસૂરિના તે મતને શાસનપક્ષે અનેક વખત નિર્મૂળ દરાવી આપેલ છે, એ જગપ્રસિદ્ધ હકીકત છે, છતાં પોતાના તે નિરાધાર દરેલા મતને ય સાચો લેખાવવા સાડ તેઓશ્રી ‘હાયો જુગારી બમણું રમે’ એ ઉક્તિઅનુસાર સમાજમાં વારંવાર જૂઠાં સાહિત્યો બહાર પાડતા જ રહ્યા છે, તે ખેંજનક છે. તેઓ તરફથી તાજેતરમાં પણ પ્રથમ મુંબઈ સમાચાર તા. ૧૩-૧-૫૭ માં કોઈ ‘ડી. સી. કાપડીયા’ના નામે એક લેખ જાહેર થયેલ છે. તે લેખમાં સંવત્સરી અંગે અનેક અસંબદ્ધ વાતો પ્રગટ કરવામાં આવી છે. તે પછી વળી એ જ લેખનું શીર્ષક પલટીને, તે લખાણને ત્રણગણું વધારીને અને તેના લેખકનું પણ ‘ડી. સી. શાહ, કીમ સરકલ,

માટુંગા-મું'બ' એ તરીકે નામ પડીને તેમના તા. ૧૬-૧-૫૭ના મહાવીરશાસનપત્રમાં તે લેખને પ્રસિદ્ધ કરેલ છે ! એ પછી તે લેખને અહિં(વઢવાણસીટી)ના પ્રેસમાં ટ્રેકટ તરીકે છપાવીને પણ મોકળા હાથે પ્રચારવામાં આવી છે ! કહે છે કે-આ કાય' મું'બ-લાલ'ગમાં ચાતુર્માસ રહેલા શ્રી મુક્તિવિજયજી કરી રહેલ છે ! તે ગમે તે હો, પરંતુ તેઓ તરફથી એ બહુકંપી લેખમાં પોતાની ભા. શુ. ૪૪૫ને ગુરુવારની સંવત્સરીની માન્યતાને છૂપાવીને તિથિ વિનાના કેવળ ગુરુવારની જ સંવત્સરીને સાચી દેખાડવાનો દાંભિક પ્રયાસ કરવામાં આવેલ છે, તેમજ પૂ. આ. મ. શ્રી વિજયનેમિસૂરિજી મ. ની હતી તે આચરણ મુજબ સં. ૧૯૯૯ સુધી તો પોતે પણ 'ચંડાંશુ.માંના ભા. શુ. ૫ ના ક્ષય વખતે ખીજ પંચાંગની ભા. શુ. ૬ નો જ ક્ષય કર્યો છે' તે સત્ય ખીનાને ઇરાદાપૂર્વક ઉડાવી દેવામાં આવેલ છે ! એ પાપ તેઓશ્રીને કેમ ખટકતું નથી ? અને ઉપરથી ગુરુવારની માન્યતાની અસત્ય આળ તળે પૂ. વયોવૃદ્ધ જ્ઞાનગંભીર આ. મ. ની વિજયોદયસૂરિજી ઉપર અસત્ય હકીકત સ્વીકારેલ હોવાના અસત્ય આક્ષેપોની ઝડી વર્ષાવવાનું ગાઠ પાપ શું કામ કર્યું છે ? કે જે ભવભીરુ આત્માને શોભનીય નથી. તેઓની આવી અસત્ય પ્રોપેગેન્ડાથી કલ્યાણકામી સમાજે ખૂબ જ ચેતતા રહેવા જેવું છે.

આ વાત એટલેથી જ નથી અટકી, પરંતુ તે પછી પણ તેઓના મહાવીરશાસન પત્રના અર્ધસ્વામી ગણાતા આ. શ્રી અમૃતસૂરિજી મ. ની લેખાતી શ્રી હર્ષપુષ્પામૃત જૈન ગ્રંથમાળા તરફથી તેના ગ્રંથાંક '૩૨' તરીકે 'તિથિચર્યાના વિષયમાં સત્યનું સ્પષ્ટીકરણ' નામની એક ૬ ફોર્મ પ્રમાણ બૂક પણ અહિં(વઢવાણસીટી)ના જ પ્રેસમાં છપાવીને તુરતોતુરત બહાર પાડવામાં આવેલ છે ! કે-જેમાંની સર્વ ખીનાઓ નિરાધાર અને અસત્યપ્રાયઃ છે. અને તે બૂકનાં પેજ ૬૭ થી ૮૦ સુધીમાં પણ 'ડી. સી. શાહ'ના નામે પ્રસિદ્ધ થએલ એ જ ટ્રેકટને ફરીથી પણ છાપીને પ્રચારવામાં આવેલ છે ! આ અજ્ઞ

પદ્ધતિનો મિથ્યા પ્રચાર, સમાજશાંતિના પ્રસંગે પણ તેઓ રીએ આ રીતે યોગરદ્ધમ આદરી દીધેલ છે, તે જોતાં ‘નવામતને હવે જો વેગ નહિ આપીએ તો સમાજમાં સ્થાનજ નહિ રહે’ એવો તેઓશ્રીને સખત ભય લાગ્યો જણાય છે! શાસનદેવ સદ્ગુણિ આપો. [સં. ૨૦૧૩ના અશાઠ શુદ્ધ ૧ શુક્રવારના લેખ તરીકે શ્રી અમદાવાદના દાનમંદિરથી મુનિશ્રી પદ્મવિના સહીથી સંદેશ મું. સ અને અશાઠ વદ ૪ ના તેમના મહાવી-શાસન વગેરે પેપરોમાં ‘આ. શ્રી વિજય-પ્રેમસૂરિજી મ. ના પત્ર’ના નામે પ્રસિદ્ધ થયેલ પાખંડપૂર્ણ લખાણે પણ એજ દિશામાં પ્રગતિ સાધેલ છે. તેમાંની માયાજળનો પણ આંશિક ઘટસ્ફોટ તો અત્ર થઈ જ જતો હોવાથી અને પોતે અનેક વખત સમાધાન માટે કહેવડાવી ચૂક્યા છે, છતાં પોતે માનેલા સ.આ મતને ખોટો અને પોતે સદંતર ખોટા તરીકે માનેલા નવામતને સાચો કહેવાની અનારાધકદશાને સમાજભરની શરમ તજીને તેવી ખુલ્લી રીતે બતાવી શકવાની હિંમત કરી શક્યા હોવાથી તે પત્રમાંના શેષ લખાણને અત્ર જોળવાબદારજનની ચેષ્ટા ગણીને ઉપેક્ષવામાં આવે છે]

શ્રી શાસનસુધાકર પત્ર વર્ષ ૧૦ માના તા. ૨૪-૯-૪૬ ના અંક ૯ નાં પેજ ૫૭ થી ૫૯ ઉપર [સં. ૧૯૫૨ ના ભા. શુ. વાંચમના ક્ષયે ભા. શુ. ૩ નો ક્ષય માનીને કેટલા પૂજ્ય મુનિવરોએ, કેટલા શહેરોએ અને કેટલાં સ્થાને શ્રી સંઘોએ ભા. શુ. ચોથના દિવસે સંવત્સરી કરી હતી? એ હકીકત, નામ-ગામ-સ્થાન વગેરે સંપૂર્ણ વિગતથી આપણને માહિતગાર કરતી] સં. ૧૯૫૨ની સંવત્સરી પ્રસંગની ‘શ્રી સાંકળચંદ હડીશંગ સિદ્ધારથ’ના નામની (આજથી ૧૧ વર્ષ પૂર્વની) પ્રાચીન પત્રિકા પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવેલ છે. તે પત્રિકા વાંચનારા સહુ કોઈ સ્પષ્ટ જાણી ચૂકેલ છે કે-“સં. ૧૯૫૨માં ભા. શુ. પના ક્ષયે ભા. શુ. ૩ નો ક્ષય કરીને ભા. શુ. ચોથના દિવસે સંવત્સરી કરનાર તરીકે એકલા પૂ. સાગરજી મ. જ નહોતા; પરંતુ એ સાથે તે મુજબની જ આચરણ કરનારા આ. શ્રી વિજય-

સિદ્ધિસૂરિજી મ., આ. શ્રી વિજયકનકસૂરિજી મ.ના ગુરૂ શ્રી જીતવિજયજી દાદા, સન્નિમત્ર કર્પૂરવિજયજી, પં. શ્રી આનંદવિ. મ., ઈંદારમાં શ્રી શાંતિવિ. મ. અને ખીજા પણ મુનિરાજો, તથા તેઓશ્રીની નિશાના પેટલાદ-રાધનપુર-ઈન્દોર વગેરે અનેક ગામોના સમસ્ત સંઘો, સુરત વડાયૌટાનો સંઘ, સુરત ગોપીપુરાના શ્રાવકો, તથા ભાવનગરના શ્રાવક મગનલાલ ખેચર, અમદાવદ વિદ્યાશાલાના શ્રાવક ડાહ્યાભાઈ-શેઠ મનસુખભાઈ ભગુભાઈ વગેરે અનેક સ્થળે ચાતુર્માસ રહેલા અનેક સાધુમહારાજો તેમજ હજારો શ્રાવકવર્યો પણ હતા.” (આ પછી તે વખતે આમાંથી કેટલો મુનિસમુદાય બાકી રહેલો હતો ? તે સંખ્યા જેઓ જાણતા હોય તેઓને તે વખતે તેટલા મુનિસમુદાયે જ ‘ભા. શુ. ૫ ના ક્ષયે ચંડાંશુ. ને છોડીને ખીજા પંચાંગમાંની ભા. શુ. ૬ નો ક્ષય પકડીને પ્રવર્તેલ હોઈ શકે,’ એ પણ જાણવું સુગમ થયું હતું.)

પૂ. આ. મ. શ્રી વિજયદાનસૂરિજી મ., પોતાના વિવિધપ્રશ્નોત્તર ભાગ ખીજાના પેજ ૨૮૦ ઉપર તે સં. ૧૯૫૨ની સંવત્સરી આવત જણાવે કે- “સં. ૧૯૫૨ની સાલમાં પણ આ પ્રમાણે હતું, અને શ્રી તપગચ્છના મોટા ભાગે ભા. શુ. ૬ નો ક્ષય માની ભા. શુ. ૪ ની સંવત્સરી કરી હતી.” એમ જણાવે છે. તેથી સ્પષ્ટ છે કે શ્રી તપગચ્છના તે કહેવાતા મોટા ભાગ પછીથી બાકીનો લેખાવાતો થોડો વર્ગ, તે આ ઉપર જણાવેલ સાંકળચંદ્ર હડીશંગ સિદ્ધારથની પત્રિકાના આધારે સ્પષ્ટ જણાવી આપેલ છે, તે છે. અર્થાત્ “તે વખતે ભા. શુ. ૫ ના ક્ષયે ચંડાંશુ. ને નહિ જ છોડીને ભા. શુ. ૩નો ક્ષય કરીને ચોથે સંવત્સરી કરનાર પૂ. આનંદસાગરસૂરિજી મ. આદિ અનેક મુનિસમુદાય તેમજ અનેક શહેરોના હજારો શ્રાવકો હતા, અને ચંડાંશુ. છોડી દેવાપૂર્વક ખીજું પંચાંગ પકડી તેમાંની ભા. શુ. ૬ નો ક્ષય માનીને ચંડાંશુ. ની જ ભા. શુ. ચોથે સંવત્સરી કરનાર પૂ. પં. શ્રી ગંભીરવિ. મ., લવારની પોળવાળા પૂ. ૫. શ્રી પ્રતાપવિ. મ. પૂ. ૫. શ્રી દયાવિમલજી ગણિ અને પૂ. આત્મારામજી મ. વગેરેનો સમુદાય

વગેરે તથા તેઓશ્રીની નિઆના અનેક શહેરો તેમજ ગામોનાં હાજરો શ્રાવકવર્યો હતા.”

અને એથી જ એજ પૂ. આ. શ્રી વિજયદાનસૂરિજી મ. ને પોતાના એજ વિવિધપ્રશ્નોત્તર ભાગ બીજાના પેજ ૩૦૩ ઉપર આ બાબત વધુ સ્પષ્ટ પ્રકાશ પાડવાની ફરજ પડી છે કે—“આ પ્રમાણે સં. ૧૯૫૨ તથા ૧૯૬૧ માં પણ હતું, અને તે સમયે (શ્રી સંઘના મોટા ભાગે નહિ પણ) શિષ્ટજનોએ છઠ્ઠો ક્ષય અંગીકાર કરીને શુદ્ધ યોથની સંવત્સરી આરાધી હતી.”

‘ત્રી સાંકળચંદ હડીશંગ સિદ્ધારથ’ની તે સં. ૧૯૫૨ની પત્રિકાના ઉપરોક્ત રેકૉર્ડ ઉપરથી અને તે રેકૉર્ડ ઉપર મહોરજાપ મારતા-નવામતી આ. શ્રી વિજયરામચંદ્રસૂરિજીના દાદાગુરુ પૂ. વિજયદાનસૂરિજી મ.ના (ઉપર મુજબના) બખ્ખે વખતના લખાણનાં વાંચીને સુગમધુઓ સહેજે જ સ્વીકારે તેમ છે કે—“નવામતી આ. શ્રી વિજયઅમૃતસૂરિજી મ.ની લેખાતી ‘ત્રી હર્ષપુષ્પામૃત જૈન ગ્રંથમાલા’ના ગ્રંથાંક ૨૨ તરીકે તાજેતરમાં પ્રસિદ્ધ થયેલ તે ‘તિથિચર્યાના વિષયમાં સત્યનું સ્પષ્ટીકરણ’ નામની ૬ ફોર્મ પ્રમાણ બૂકના પેજ ૧-૧૫ થી ૧૬ તથા ૨૭ તથા ૪૭ ઉપર છપાયેલ સં. ૧૯૫૨ની સંવત્સરી પ્રસંગનાં લખાણો ધરાદાપૂર્વકનાં માયામૃષાપૂર્ણ જૂઠાણાં જ છે, અને તે સાથે જ નક્કી થશે કે-તેઓ એવા હરદમ અસત્ય પ્રચાર-વડે પ્રભુશાસનની છડેચોક કુસેવા જ કરી રહેલ છે.” મજકુર બૂકમાં પ્રસિદ્ધ થએલ ‘તિથિચર્યાના વિષયમાં સત્યનું સ્પષ્ટીકરણ’ શીર્ષક અને લેખો તેઓએ જ્યારે મહાવીરશાસનપત્રમાં પ્રસિદ્ધ કરેલા હતા, ત્યારે તેના સન્નહ જવાળો પત્રિકા નં. ૨ તથા પત્રિકા નં. ૭ દ્વારા મારા નામથી આપવામાં આવતાં, તે બદલ તેઓને આજમુધી લેખા વાળવાની સ્થિતિમાં મૂકાઈ જવું પડ્યું હતું, એ વાત ભૂલી જઈને તેઓ આજે પાછા એજ એ લેખોને પોતાની આ તદ્દન તર્કટી ટ્રેકટમાં આપવાની દિગ્ભ્રમ વાપરી શક્યા છે, એ તેમની યોગ્યતા બદલ

શબ્દો નથી. તે ઝૂકનાં પેજ ૪૬ ઉપર પેરા ૪ માં ‘શ્રી સિદ્ધચક્ર પાક્ષિકમાંના શંકા-સમાધાનો કાપીફૂપીને કૃત્રિમ બનાવીને છાપેલ છે’ એ મારા જવાબમાંના વાક્ય બદલ લેવા વાળે છે કે “સિદ્ધચક્ર વરસ, અંક, સમાધાન વગેરે નંબરવાર દર્શાવેલ છે; એટલે આ તો નક્કર સત્ય હકીકત છે.” તેના બદલામાં તેઓને કયા શબ્દોમાં માયામંદિર કહેવા ? વર્ષ-અંક-સમાધાન વગેરે તો નંબરવાર દર્શાવેલ છે, પરંતુ સિદ્ધચક્રમાં અપાએલ તે તે સમાધાનો તો અડધાપડધા કાપીફૂપીને પોતાને અનુકૂળ વિભાગ પૂરતા જ આપ્યા છે, તેથી તે નક્કર સત્ય નહિ પણ નક્કર અસત્ય હકીકત છે. આ વસ્તુ એમ જ છે એમ જાણવા છતાં જેઓ પકડાઈ ગએલા પાપનો પણ આવી જૂઠી રીતે દાંણિક બચાવ કરે છે, તેને આરાધક કેમ મનાય ?

તેઓશ્રીના આ રીતના યોગરદ્ધમ જોરશોરથી શરૂ થએલા અસત્ય પ્રચારના પ્રતીકારની વિચારણા ચાલતી હતી, તેવામાં ગઈ કાલે એટલે જુલાઈની ૩૦મીએ અમદાવાદથી પોષ્ટદ્વારા તેઓશ્રી તરફના જૈન જાગૃતિ લેખમાળાના ૧ થી ૫ મણકા (નવામત માટે હવે નવકારવાળી લેવાનું સુચવનારા પારા) આવી મળ્યા ! જેના લેખક-અનિલકુમાર છે, પણ તે સાહિત્ય સાદાંત વાંચતાં તો લેખક ચોક્કસ અનલકુમાર ભાસ્યા ! કારણ કે-“આ મણકાઓમાં, તેઓશ્રીએ બીજાબીજા પ્રચારની જેમ સં. ૧૯૫૨ના સંવત્સરી પ્રસંગ આદિની વાતો તો સદંતર બનાવડી તરીકે આલેખી જ છે; પરંતુ ‘ નવામતે ઢગલાબંધ શાસ્ત્રપાઠોનો ૫ મજબૂત આધાર છે’ એ પ્રકારે જનતાને ભ્રમજાળમાં મંડોલવા માટે મંજ્યાબંધ શાસ્ત્રપાઠો આપવાનો ડાળ પણ બતાવેલ છે ! પરંતુ તેઓ માટે શરમજનક છે કે-તેઓએ તે શાસ્ત્રપાઠોને અડધા-પડધી કરી નાંખીને અને કાંઈ કાંઈ પાઠોમાંથી શાસ્ત્રકારના મૌલિક શબ્દોને જ ઉઠાવી દેવાનું ઘેર પાપ સેવીને પણ પોતાના નવામતને ઘણા સાચા પાઠોનો પણ આધાર છે એમ જનતાને સદંતર જૂઠી રીતે બતાવવાનો મેઘાડબર કરવામાં આવેલ છે ! એટલું જ નહિ પણ તે ત્રુટક અને

ખંડિત પાડોના અર્થો પણ અસત્ય કરીને અને તે જૂઠા અર્થોનો ભાવ પણ કૌંસમાં પોતાની જૂઠી માન્યતા મુજબનો લખી પતાવીને સ્વકીય આત્મીયતાને મૂર્તિમંત સ્વરૂપ આપવામાં આવેલ છે ! ” કહે છે કે-“ એ રીતે ત્રુટક તથા ખંડિત પાડો અને અર્થો યોગ્ય આપનાર શ્રી ભાનુવિ. તથા શ્રી મુક્તિવિં છે, અને તે વસ્તુને મીઠી ભાષામાં યોગ્ય આપનાર શ્રી ધીરજલાલ છે ! ” તે ગમે તે હો, પણ તેઓએ આવું લોકાત્તર સમાજને શાસ્ત્રપાડોના ઓઠાતળે છેતરવાનું અધમ કાર્ કરતાં ખરેખર શરમાવું ઘટે છે.

જૈન જાગૃતિ લેખમાલાના મણકાઓમાંનાં અસત્યનું ઉદ્ઘાટન.

(૧) મણકા પેલાના પેજ ૨૦ના પેરા બીજાની “જો ધાર્યું હોત તો શ્રી સિદ્ધસેન દિવાકરે” થી માંડીને પેજ ૩૨ની અંતિમ “એટલે અમારે જોરથી કહેવું પડે છે.” એ પંક્તિ પર્યંતનું ગર્ભિત રીતે કેવળ આ. શ્રી વિજયરામચંદ્રસૂરિને ઉદ્દેશીને કરવામાં આવેલ લખાણ, “હવે માત્ર શ્રી ચારિત્રવિને જ તેઓ તથા”, તો એ અમો તેઓને આજ્ઞામાં લઈ લેવાપૂર્વક તેઓના સ્વીકારેલ મતને “જાલી રાખવા તૈયાર છીએ.” એમ કબુલાતદર્શક જણાવું હોવાથી આ પહેલાં મણકો શાસનના અહિતનું પ્રથમ પગથિયું લેખી શકાય.

(૨) મણકા બીજાના પેજ ૨૪ના પેરા બીજાની “પરંતુ અમારી દષ્ટિએ આ પરિસ્થિતિનું ખરું કારણ” થી માંડીને અંતિમ પેજ ૨૮ના પહેલા પેરાની “તેઓ આટલી હદે જવા માટે તૈયાર છે ખરા ?” એ એ છેલ્લી પંક્તિ સુધીનું લખાણ પણ આ. શ્રી વિજયરામચંદ્રસૂરિને “તેઓને સમુદાયમાં મેળવી લેવાને પોતાની આંતરિક ઇચ્છા, એ રીતે છે” એમ ગર્ભિતરીતે જણાવી દેનાર છે, અને તે પછીના છેલ્લા પેરાનાં લખાણથી “જો એમ કબુલ હોય તો ‘નવો મત’ અમોને માન્ય જ છે એમ આ બીજા મણકા પછીથી જે ત્રણ મણકા પ્રસિદ્ધ કરવાના છીએ તેમાંના લખાણથી ખાત્રી આપીએ છીએ,” એમ પણ ગર્ભિત

રીતે સકેત અપાએલ જણાતું હોવાથી આ બીજો મણકો પણ પ્રભુ-શાસનનાં અહિતનું બીજું પગથિયું લેખી શકાય તેમ છે.

(૩) ત્રીજા મણકાના પેજ ૬ ના બીજા પેરામાં શ્રાદ્ધવિધિગ્રંથના નામે જે “કલ્યાણકોની તિથિઓનો સમાવેશ પણ પર્વતિથિઓમાં કરવાનો છે.” એમ એ વખત લખ્યું છે, તે શાસ્ત્રના નામે જનતાને ભરમાવનારું ઇરાદાપૂર્વકનું અસત્યસેવન છે. જિજ્ઞાસુએ એ અધિકાર શ્રાદ્ધવિધિના પૃષ્ઠ ૨૫૨ ઉપર જોઈ લેવા વિનંતી છે. કલ્યાણકપર્વોંઓ એ કાર્યપર્વોંઓ હોવાથી મરજ્યાત આરાધવાની હોય છે, અને મહિનાની બાર પર્વોંઓ એ કાલપર્વોંઓ હોવાથી ફરજ્યાત આરાધવાની હોય છે. કલ્યાણકો એક દિવસે એક-એ-ત્રણ-ચાર પણ આરાધી શકાય છે, જ્યારે બાર પર્વોંમાંની કોઇપણ પર્વોં એક દિવસે એક જ આરાધવાની હોય છે. કલ્યાણકપર્વોંઓ અને બાર પર્વોંઓ વચ્ચે આટલો મોટો તફાવત છે: અને તેથી જ શ્રાદ્ધવિધિકાર તો શું, પરંતુ કોઇપણ શાસ્ત્રકાર તે મરજ્યાત ગણાતી પર્વતિથિઓ ફરજ્યાત ગણાતી બાર-પર્વોંમાં સમાવેશ કરવાનું કહેતાજ નથી. શ્રાદ્ધવિધિમાં તે સ્થળે શ્રી નેમનાથ પ્રભુએ શ્રી કૃષ્ણ મહારાજને મૌન એકાદશી ઉત્કૃષ્ટી જણાવી છે, તે મૌન એકાદશી પણ બારપર્વોંમાંનીજ એક પર્વતિથિ છે અને બારેય તિથિ કરતાં તે તિથિએ કલ્યાણકો પણ ધણાં થયા હોવાથી તેને બાર પર્વોંમાં વધુ ઉત્કૃષ્ટ કહેલ છે.

(૪) તે મણકાના પેજ ૭ ઉપરના પેરા બીજામાં “આ પર્વતિથિ-ઓમાં વ્રત-પચ્ચક્ષણ વગેરે કરવાથી શુભગતિનું આયુષ્ય બંધાય છે” એમ લખ્યું છે, તે સર્વ શાસ્ત્રથી વિરુદ્ધ છે. શાસ્ત્રકારો કલ્યાણકપર્વોં અને અઢાઇપવેંને આશ્રયીને આયુષ્યનો બંધ થતો હોવાનું જણાવતા નથી, પણ મહિનાની બારપર્વોંને આશ્રયીને આયુષ્યનો બંધ થતો હોવાનું જણાવે છે. કારણ કે-ભાવિ આયુષ્યનો બંધ પણ ચાલુ આયુષ્યના ત્રીજા ત્રીજા ભાગે પડે છે અને બારપર્વોંમાંની પર્વતિથિ

પણ ત્રીજા ત્રીજા દિને આવીને ઊભી રહે છે.’ (કલ્યાણકાદિપર્વાઓ ત્રીજા ત્રીજા દહાડે આવતી નથી.) જુઓ આચારોપદેશ ગ્રંથ.

(૫) તે મણકાના પેજ ૧૩ના પેલા પેરામાં જે “ઉત્તર-આપણા પંચાંગોમાં તિથિઓની હાનિ અને વૃદ્ધિ આખતમાં માન્યતાનો મુખ્ય ફેર આવે છે, x x x x આજે જે પંચાંગો નીકળી રહ્યાં છે તે જેનો આપણા સમાજમાં પ્રચાર છે, તે બધા લૌકિકમત મુજબનાં છે.” એમ લખાણ થયું છે તે આલિનિવેશિક મિથ્યાત્વથી પરિપૂર્ણ છે. કારણ કે-આપણા સમાજમાં જે પંચાંગોનો પ્રચાર છે, તે પંચાંગોમાં લૌકિક ટીપ્પણમાં આવતી પર્વતિથિઓની હાનિ અને વૃદ્ધિનો આપણા ‘ક્ષયે પૂર્વાં’ શાસ્ત્રથી સંસ્કાર કરી નાખવાપૂર્વક તે તે ક્ષીણ અને વૃદ્ધ પર્વતિથિને (ટીપ્પણમાંની અપર્વતિથિના સ્થાને) ઉદ્યાત્ તરીકે ખતાવવામાં આવતી હોવાથી આપણા પંચાંગો હાજીજ લૌકિક નથી: લોકોત્તર જ છે.

(૬) પેજ ૧૪ પંક્તિ ૪ થી ૭ “ચાન્દ્ર અને સોર સંવત્સરના પ્રત્યેક બખ્ખે મહિને એક એક અહોરાત્ર ઘટે અને એકેક અહોરાત્ર વધે, કે જેનો ઉદ્દેશ્ય આગમોમાં અવમરાત્ર અને અતિરાત્ર તરીકે કરવામાં આવ્યો છે ” આ લખાણમાં ‘પ્રત્યેક બખ્ખે મહિને એકેક અહોરાત્ર ઘટે’ એમ જણાવવાવડે તેમણે અવમરાત્ર=તિથિક્ષયને અહોરાત્ર કરેલ છે એ હિસાબે ‘બખ્ખે મહિને એક અહોરાત્ર વધે’ એમ જણાવવાવડે=દિનવૃદ્ધિને અહોરાત્ર કહેવાને બદલે અતિરાત્ર=તિથિવૃદ્ધિને અહોરાત્ર કહેલ છે. (જુઓ એ ત્રીજા મણકાનું પેજ ૨૯ પેલો પેરો) એ બૂલ છે. અવમરાત્રનો શાસ્ત્રીય અર્થ તિથિક્ષય અને અતિરાત્રનો શાસ્ત્રીય અર્થ દિનવૃદ્ધિ છે, તેની સમજના અભાવે સર્વત્ર ‘અહોરાત્ર’ કરીને ચાલે, તેવા અજ્ઞાની માણસને તેમના ગુરૂજીએ શાસ્ત્રગ્રહણનો સખ્ખત નિષેધ કરવો ઘટે છે, અથવા તો પોતાને આવડતો હોય તો ‘ય પક્ષષ્ટિ-તમોઽહોરાત્રસ્તસ્મિન્નેકષષ્ટિતમા દ્વાષષ્ટિતમા ચ તિથિર્નિધનમુપ-ગતેતિ દ્વાષષ્ટિતમા તિથિર્લોકે પતિતેતિ વ્યવહિયતે’ એ શ્રી

સૂર્યપ્રસ્પતિ ગ્રંથના પૃષ્ઠ ૨૧૭ ઉપરના પાઠનો અર્થ સમજાવીને, 'જ્યેનમત પ્રમાણે નિધિ ઘટે પણ કદિ વધે તો નહિ જ' એમ નક્કર બોધ પીરસીને પછી જ બોલવાની રજા આપવી ઘટે છે. તે પેઞની પુટનોટના પહેલા પાઠમાં જણાવેલ 'તેવીવ્રતિમે' ને બદલે 'તેવીસતીમે' અશુદ્ધ લખ્યું છે, તે અને બીજા પાઠમાં જણાવેલ 'વીસતિમે' ને બદલે 'વીસમેઝમે' અશુદ્ધ લખ્યું છે, ને શમ્પ્દે સુધારી લેવા ઠીક છે.

(૭) તે મણકાનાં પેજ ૧૪ની અંતિમપંક્તિથી લઈ પેજ ૧૫ની પહેલી પંક્તિમાં લખ્યું છે કે—“અને તે તે પર્વતિથિના ક્ષય વખતે એની આગધના માટે પૂર્વનિધિ લેવાતી” એ વાક્ય સદંતર જૂઠું છે. ‘પૂર્વનિધિનો ક્ષય કરીને તેનાં સ્થાને ક્ષીણ પર્વનિધિ લેવાતી’ એ વાક્ય સાચું છે. દશાશ્રુતસ્કંધ વગેરેની નિર્યુક્તિઓનાં તેમજ નિશીથ-ચૂર્ણિ વગેરે ચૂર્ણિઓમાં ‘અભિર્વહ્નિતસંવચ્છરે જથ અહિઝ-માસો પઢતિ તો આસાદપુણ્ણિમાતો વીંસતિરાતે મળતિ ઠિઆમો ત્તિ’ એ પ્રમાણે આવતા પાઠો સ્પષ્ટ જણાવે છે કે— ‘યુગને અંતે આવના બીજા આષાઢમાસની પૂર્ણિમાનો જ્યેનગણિતને આધારે ક્ષય આવનો હોવા છતાં તે ક્ષીણ પૂર્ણિમાવાળા દિવસને આષાઢ શુદ્ધ ૧૫ તરીકે માનેલ છે અને જણાવેલ પણ છે.’ તેથી લૌકિક ગ્રીષ્મણામાંની પર્વતિથિના ક્ષય વખતે આપણા સમાજમાં એની આગધના માટે પૂર્વની નિધિ નહોતી લેવાતી, પરંતુ પૂર્વતિથિનો ક્ષય કરીને તેના સ્થાને ક્ષીણ પર્વતિથિને ઉદયાત્ પર્વતિથિનું નામ આપ્યા બાદજ તે તિથિ પર્વતિથિ તરીકે આગધના માટે લેવાતી: જે શાસ્ત્રીય પ્રથાનું અનુસરણ અવિચ્છિન્નપણે વર્તમાનમાં પણ પ્રવર્તે છે. ઝં. ૧૯૯૦ વર્ષ ૬, શ્રાવણ વદ ૯ તા. ૨-૯-૩૪ ના તેમના જ્યેનપ્રવચનના પેજ ૧૭૭ ઉપર પણ ‘આ. શુ. ૪ ના ક્ષયે ત્રીજનો ક્ષય કરવાનો છે’ એમ સ્પષ્ટ લખેલું છે.

(૮) તે મણકાનાં પેજ ૨૧ ના પેરા બીજામાં ‘તિહિવાપ પુન્વતિહીં’ ગાથાનો (જેમકે આઠમનો ક્ષય હોય તો સાતમ જે

ઉદ્યનિધિ છે તે ગ્રહણ કરીને આદ્યમતિધિ આરાધવી x x x) એ અર્થ કરેલ છે, તે શાસ્ત્રકારે જણાવેલ અર્થથી ઇરાદાપૂર્વક ખોટો કરેલ છે શાસ્ત્રકાર તો એ શ્લોકથી ‘આદ્યમનો ક્ષય હોય તો સાનમને આદ્યમ તરીકે ગણવી’ એમ જણાવે છે.

(૬) પૃષ્ઠ ૨૦ ઉપર ક્ષયે પૂર્વાબાળી ગાથાનો પણ એ જ રીતે ખોટો અર્થ કરેલ છે. ‘ગ્રાહ્યા’ સમ્બંધી ‘પૂર્વની જ ઉદ્યનિધિ લેવી’ એમ શાસ્ત્રકાર જણાવતા જ નથી શાસ્ત્રકાર તો તે ‘ગ્રાહ્યા’ સમ્બંધી ‘પૂર્વની નિધિ જ ક્ષણ પર્વતિધિ તરીકે લેવી’ એમ જણાવે છે.

(૧૦) પેજ ૨૩ નો છેલ્લો (પેજ ૨૪ પર્યંતનો) પેરા આખોયે ભ્રમક છે. તેમાં ‘શ્રી પર્વતિધિ-ચર્યાસંગ્રહમાં આ વિષયમાં જણાવ્યું છે કે-’એમ લખ્યું પણ કોણ જણાવે છે? એ ત્યાં ઇરાદાપૂર્વક છૂપાવ્યું છે. તે સં. ૧૮૭૦ ની સાલના જૈનટીપ્પણમાં જૈનપર્વા લખેલાં છે છતાં તેમાં પર્વતિધિની હાનિ કાયમ રાખી છે, એ વગેરે લૌકિક ટીપ્પણના ઉતાંગરૂપે સમજવાનું છે, એમ પૂર્વ અનેક વખત સમજવાયું છે, છતાં તે-તે-તે વાતને (નવોમત ચેનકેન સાચો લેખાવવા સાડ) વારંવાર આગળ ધરાય છે, તેમાં આરાધકપણું કયા પ્રકારનું સમજવું? માટે ‘આરાધનાના ભીંતીયાં પંચાંગમાં પર્વતિધિની હાનિ વૃદ્ધિ ન થાય’ એ માન્યતા તે સં. ૧૮૭૦ પછીથી પ્રચલિત થઈ નથી, પરંતુ પ્રભુશાસનની શરૂઆતથી જ પ્રચલિત છે આ ખુલાસા પછીથી વાચકમહાશયો સ્વયં સમજી શકે તેમ છે કે-૨૪ મા પેજના તે લખણ પછીથી તેને અનુસરીને કરવામાં આવેલું પેજ ૨૫ ના પહેલા પેરા સુધીનું સમસ્ત લખણ ભ્રમક છે.

(૧૧) પેજ ૨૬ થી ૨૮ ઉપર છપાયેલ પૂ. ઝવેરસાગરજી મ.ના શબ્દોવાળા હેન્ડગ્રીલમાંની પંક્તિઓને સ્વમતને અનુકૂળ લેખાવવા કરેલો પ્રયાસ વ્યર્થ છે. કારણ કે-પ્રશ્નકારે ‘એકમ બીજ ભેગી કરવી કે બારસ તેરસ ભેગી કરવી? એમ પૂછેલ છે, એટલે જ ત્યાં ‘એકમ દૂ જ ભેગી કરણી’ એમ ઉત્તર અપાયેલ છે. પ્રશ્નકારે ‘એકમનો ક્ષય

માનવો કે તેરશનો ? એમ પ્રશ્ન કરેલ હોત તો ‘એકમનો ક્ષય કરવો’ એમ જ ઉત્તર મળત તે વખતે પૂ. મૂળ્યંદ્રજી મ. આદિ તો ઘણા મહાત્માઓ હતા, તેઓ પણ પર્વક્ષયે પૂર્વઅપર્વનો જ ક્ષય કરતા હતા. અન્યથા ભાવનગરથી પ્રાયઃ તે વખતથી જ છપાવા શરૂ થયેલાં આપણાં આરાધના માટેનાં ભીતીયાં પંચાંગોમાં લૌકિક ટીપ્પણામાંના પર્વક્ષયે પૂર્વની અપર્વતિથિનો ક્ષય છપાયેલ જ છે, તે શેના આધારે છાપી શકાય છે ?

(૧૨) પેજ ૨૮ ના પેરા બોજમાં “આ ઉલ્લેખો પરથી સ્પષ્ટ સમજાય છે કે-જૈનમતમાં પર્વતિથિની હાનિ કે વૃદ્ધિ નથી એવા વાતનો જે પ્રચાર થએલો છે, તે તદ્દન ખોટો છે અને આરાધક આત્માઓને અવળે માર્ગે લઈ જનારો છે” એમ લખ્યું છે તે લખાણ જ સદંતર ખોટું છે. ‘જૈનમતમાં પર્વતિથિની હાનિ કે વૃદ્ધિ નથી’ એમ આજ સુધી કોઈએ કહ્યું નથી, પછી એ વાતના પ્રચારને સ્થાન જ ક્યાં છે ? સૂર્યપ્રરપ્તિ, જ્યોતિષકરંડક આદિ જૈનમતને જાણનાર તો ‘બાર માસમાં છ તિથિનો ક્ષય તો આવે જ છે, પણ કોઈ તિથિની વૃદ્ધિ તો આવી શકતી નથી.’ એમ જ કહે છે: તમો પણ તમારો નવો મત નીકળ્યા પછી જ આ રીતે ‘જૈનમતમાં પર્વતિથિની વૃદ્ધિ આવે છે’ એમ સમગ્ર જૈનજ્યોતિષશાસ્ત્રોથી વિરુદ્ધ બોલવા લાગ્યા છો કે ? સં. ૧૯૯૨ સુધી તો તેવું કદી બોલ્યા જ નથી એ નક્કર સત્ય હકીકત છે કે ? હવે તેવું બોલવા લાગ્યા છો, પણ ‘ક્યા જૈનશાસ્ત્રમાં પર્વની વૃદ્ધિ આવે છે ? એ શાસ્ત્રનું’ નામ અને સ્થળ જણાવો.’ એમ પૂછનારને તે શાસ્ત્રનું નામ અને સ્થળ તો જણાવી શકતા જ નથી ! પછી એ ઉલ્લેખો પરથી હવે તમને તેવું સમજવા લાગ્યું છે, તે અજ્ઞાન આરાધક આત્માઓને અવળે માર્ગે લઈ જનારું જ્ઞાન કેમ નહિ ?

(૧૩) પેજ ૨૯ ના પહેલા પેરામાં “જે જૈનમતમાં પર્વતિથિની હાનિ કે વૃદ્ધિ થતી ન હોત તો અવમરાત્ર અને અતિરાત્ર જેવા શબ્દો

કેમ વપરાત ?” એમ ઇરાદાપૂર્વક શાસ્ત્રવિરુદ્ધ અર્થો કરવાના ઇરાદાથી લખનારા તેઓને પ્રશ્નો છે કે-અતિરાત્ર શબ્દ ચાંદ્રમાસની અપેક્ષાએ નહિ પરંતુ સૂર્યમાસની અપેક્ષાએ જ વપરાયેલ છે, એમ તમે જાણતા નથી ? તેમજ એ અતિરાત્ર શબ્દનો અર્થ ‘નિધિવૃદ્ધિ’ નહિ પણ ‘દિનવૃદ્ધિ’ થાય છે, એ પણ શું જાણતા નથી ? ‘અતિરાત્ર = અધિકદિન-દિનવૃદ્ધિરિતિ યાવત્’ પાઠ જાણો જ હો કે ? છતાં મતાગ્રહને વશ પડીને એ અતિરાત્ર શબ્દનો અર્થ નિધિવૃદ્ધિ ક્યેં જ રાખ્યો હો, એ શું શાસ્ત્રાનુસારિતા છે ? જૈનમત મુજબ દરેક નિધિ $\frac{૬૧}{૨}$ અંશ જ હોવા છે કે ? અને તેથી વર્ષમાં છ નિધિ ઘટે ખરી, પરંતુ વધવા તો પામેજ નહિ, એ સિદ્ધાંત પણ શું ધ્યાન બહાર છે ? જો નહિજ, તો આ રીતે શાસ્ત્રપાઠનો દિનવૃદ્ધિ અર્થ છોડીને તિથિવૃદ્ધિ અર્થ, ઇરાદાપૂર્વકજ નૂડો કરો છો, એમ નક્કીજ કરે છે કે ? શાસ્ત્રના અર્થો આ રીતે છડેયોક જૂઠા કરનારાઓએ આવાં અપકૃત્યો બદલ શરમાવું ઘટે છે. કારણ કે-જૂઠા અર્થો ઇરાદાપૂર્વક કરવા તે બહુલસંસારીનું લક્ષણ છે

(૧૪) પેજ ૨૯ના તે પહેલા પેરામાં “વળી શ્રી ઉમાસ્વાતિવાયકને ક્ષયે પૂર્વાં એ શબ્દો શા માટે ઉચ્ચારવા પડત ?” એમ જે હવાલો આપેલ છે, તે ખોટો છે. ઉમાસ્વાતિ વાયકનો તે પ્રવોષ, શાસ્ત્રમાં તિથિનો ક્ષય આવે છે, એમ પ્રતીતિ કરાવવા અર્થે છે ? એ નહિં, તો ઉપર કરેલી તિથિક્ષયવાળી વાતના આધારમાં તે પ્રવોષને રજૂ કર્યો તે ગણાનું આજીવણ પગમાં ધાલવા જેવી સ્પષ્ટ ભૂલ કેમ નહિ ? એ પ્રવોષ તો તમે તમારા પાંચમા મણકાના પેજ ૨૨ ઉપર ‘તિથિનો ક્ષય હોય (અર્થાત્ સૂર્યોદયમાં ન હોય) તો પૂર્વની તિથિ આરાધ્ય (પર્વતિથિ) કરવી’ એ અર્થ જ સૂચવે છે કે ? એ સિવાય એ પ્રવોષનો ‘પૂર્વની અપર્વતિથિમાં આરાધના કરવી’ ઇત્યાદિ જે મનસ્વી અર્થરૂપે ઉપયોગ કરવા માંડ્યા હો, તે હરદમ જૂઠું છે. એમ અહિં તમારા હાથેજ સાબિત થઈ જવા પામેલ છે કે ? અને એ સાથે શ્રી ધર્મસંબહુના

ભાષાંતર ભાગ પહેલામાં તે ક્ષયે પૂર્વાં પ્રત્યોપનો અર્થ, આ. શ્રી સિદ્ધિસૂત્રિ મના પ્રશિષ્ય મુનિ શ્રી ભદ્રંકરવિજયજીએ પણ તમાન વાદે ચડી જવાના પશ્ચિમે જ તેવો ખોટો કરેલ છે, એ વાત પણ નક્કી થઈ જાય છે કે ?

(૧૫) પેજ ૨૯ના 'મીઝ પેગમાં' તે વખતે પૂનમ, ચૌદશમાં સમાતી હતી અને સચિત્તયાગ, બ્રહ્મચર્ય તેમજ પ્રતિક્રમણાદિ બીજી આગધના આવી જતી" એમ લખ્યું છે તે શાસ્ત્ર અને અવિચ્છિન્ન પરંપરાથી સદતર વિરુદ્ધ છે. આ 'અસત્યના ઉદ્ઘાટન'ના સાતમા નંબરમાં જણાવેલ વશાશ્રુતસ્કંધ વગેરેની ચૂર્ણિ નિર્યુક્તિઓ આદિમાંનો 'અભિર્વાદિતસંવચ્છરે' પાઠ અને તમારું છઠ્ઠા વર્ષનું જૈન પ્રવચન છાપું પણ સ્પષ્ટ જણાવે છે કે-પૂનમના ક્ષય વખતે પૂનમમાં ચૌદશ સમાતી નથી, પણ પૂનમપણે સ્વતંત્ર ઊભી જ રહે છે ક્ષીણ પૂનમને પૂનમ તરીકે ઊભી ગણવાનું જણાવનારા આવા સ્પષ્ટ આગમસૂત્રના પણ મજબૂત પદ હોવા છતાં અને સં. ૧૯૬૨ સુધી તો પોતે પણ પૂનમના ક્ષયે પોતાના પંચાંગમાં તેરસનો ક્ષય કરીને ક્ષીણ પૂનમને ઉદયાત્ પૂનમ તરીકેજ વર્ષો સુધી છાપેલી-પ્રચારેલી અને આચરેલો હોવા છતાં, 'પૂ. હીન્સૂરિજી મ. વખતે પૂનમ ચૌદશમાં હતી' આજે તેવું આગમ અને આચરણવિરુદ્ધ બોલવું થાય છે, તે ખૂબ જ લજ્જાસ્પદ લેખાવું જોઈએ નવો મત ટાંક્યો ત્યારથી આવું ખેવજી દ વક્તવ્ય કરવા તો લાગ્યા છે, પરંતુ કાર્તિકી પૂનમના ક્ષયે, ચૈત્રી પૂનમના ક્ષયે, આસો શુદ્ધ ૧૫ ના ક્ષયે તમે પણ તે ક્ષીણ પૂનમને ચૌદશમાં સમાવી શકતા જ નથી, એ તો ઉઘાડી જ વાત છે ને ? છતાં આ રીતે પૂનમ ચૌદશમાં સમાઈ જવાનું લખ્યે રાખીને અત્ત-જનતાને સન્માર્ગથી ભ્રષ્ટ કરવાનું ધોર પાપ કેવા પ્રકારના ભલા માટે કરવું પડતું હશે ? 'ચૌદશ પૂનમ બનેતું એક દિવસે આરાધન થઈ જ જાય છે' એમ બોલી નાખવું તો સહેલું છે, પરંતુ પાલીતાણે ચોમાસું હોય અને આવતા વર્ષે કા. શુ. ૧૫ નો ક્ષય હોય ત્યારે

કાર્તિકી ચોમાસીનું પ્રતિક્રમણ અને કાર્તિકી પૂનમની યાત્રા બંનેય તે એક દિવસે ક્યાં કરી શકે છે? કરી શકતા જ નથી પૂનમની યાત્રા ચૌદશની સવારે કરે તો તે દિવસે તેમને સવારથી જ પૂનમ ગણવાનું થતું હોવાથી ચોમાસીનું પ્રતિક્રમણ કાર્તિકી ચૌદશને બદલે પૂનમે કરવાની અનિષ્ટ રિવાજમાં મૂકાવું પડે છે કે? પણ તે બંનેય તિથિનું આરાધન એક તિથિએ ક્યાં કરી શકે છે? વળી તે વખતે પૂણિમાનો વિહાર પણ શું ચૌદશની સવારે જ કરે છે? અને તેમ કરવા જવ તો ચોમાસી પ્રતિક્રમણ ચોમાસું રહ્યા તે સ્થળમાં કરવા પામે જ નહિ કે? ચોમાસામાં વિહાર કર્યાની આપત્તિના ભાગી થવા પામે અને પૂનમનું આરાધન તો હવામાં જ ઉડાડી દેનારા તરીકે પર્વતિથિલોપક ગણાવા પામે તે નફામાં! એ જ રીતે ચૈ. શુ. ૧૫ અને આ. શુ. ૧૫ના ક્ષયે પણ તમે તે તે માસની ચૌદશમાં પૂનમને સમાવી શકતા જ નથી! અરે સમાવતા જ નથી!!! કારણ કે—પૂનમને ચૌદશમાં લેખવા જતાં શ્રી નવપદ્મની ઓળી આઠ જ દિવસની લેખાવવી પડે, અને તેમ લેખાવવા જવ તો તે વાત તો તમારા ભક્તો પણ સ્વીકારે તેમ નથી; માટે તેવા પ્રસંગે તમારે શ્રી નવપદ્મની ઓળીની શરૂઆત તો તમારા આજના પંચાંગમાં પણ [ક્ષીણ પૂનમે તેરસને ક્ષય કરીને ૧૪-૧૫ જોડીયું પર્વ જોડે જિહું રાખનારા શાસનપક્ષની ઓળી જે દિવસથી શરૂ થાય છે] તે દિવસથી જ ખતાવવી પડે છે કે? આ રીતે પૂનમના ક્ષયે ચૌદશના દિવસે એક સાથે ચૌદશ-પૂનમનાં બે આયંબીલ તો તમારાથી બની શકતા નથી, એમ જાણવા છતાં પૂનમના ક્ષયે ચૌદશના દિવસે પૂનમની પણ સચિત્ત્યાગ, અહ્યયર્થ તેમજ પ્રતિક્રમણાદિ બીજી આરાધના આવી જતી હોવાનું અસત્ય કેમ કરીને બોલાય છે? અને પ્રચારાય છે? આરાધક આત્માઓની આંખે પાટા બાંધીને તેઓને અવગે માર્ગે લઈ જવાનું આ કારું કારસ્થાન ખરું કે નહિં?

(૧૬) પેજ રદના છેલ્લા પેરાથી પેજ ૩૦ ના પેરાની પહેલી તંકિતમાં જે “કેટલાકે કહે છે કે ‘આજે બે તિથિ ભેગી છે, એવું

ખોલાય કે લખાય નહિ.” એમ લખ્યું છે, તે ખોટું છે. એમ કાંઈ કહેતું જ નથી. કેટલાકો જે કહે છે, તે-“આરાધનાનાં પંચાંગમાં આજે જે તિથિ ભેગી છે, એવું ખોલાય કે લખાય નહિ.” એમ જ કહે છે: અને તમારા બધા જ દાદાગુરુઓ-ગુરુઓ અને સં. ૧૯૯૨ સુધી તો તમે પણ એમ જ કહેતા હતા, માટે લૌકિક ગ્રંથોમાં જે તિથિ ભેગી આવી હોય અને ભેગી ખોલાય કે લખાય, એમાં ભલે સમ્યગ્દષ્ટિનું લક્ષણ માનો, પરંતુ ક્ષયે પૂર્વાંના સંસ્કારવડે આપણે લોકાત્તર બનાવીએ તે આરાધનાનાં પંચાંગમાં આજે જે તિથિ ભેગી છે, એમ ખોલાય કે લખાય, તે તો મિથ્યાદષ્ટિનું જ લક્ષણ છે: તેને સમ્યગ્દષ્ટિનું લક્ષણ ગણાવવામાં તો તમારા બધા જ દાદાગુરુઓ-ગુરુઓ અને ૧૯૯૨ સુધી તો તમે પણ મિથ્યાદષ્ટિના લક્ષણવાળા તરીકે તમારા હાથે જ ગણાઈ જવાની આપત્તિ આવી પડે! વિચારશો: અને એ સાથે આરાધનામાં એક દિવસે જે તિથિ ભેગી લખવામાં-ખોલવામાં અને આચરવામાં આ ઉપર જણાવેલ ૧૫ નંબરના ઉદ્ધાટનમાં બતાવેલ છે તે અડચણોના ભોગ પણ બની જવાય છે, એ ધ્યાનમાં લેશો. ભૂલો છે પણ યાદ રાખશો કે આરાધનામાં શ્રી-હીરસ્ય મં, હીરપ્રશ્નના પૃ. ૧૪ ઉપર અને શ્રી સેનસૂરિય મં, શ્રી સેનપ્રશ્નના પૃષ્ઠ ૮૭ ઉપર-અને તિથિ ઉદયવાળી જ હોવા છતાં બીજી તિથિને જ ઔદયિકી કહે છે, તે જ સમ્યગ્દષ્ટિનું લક્ષણ છે.

(૧૭) પેજ ૩૦ના બીજા પેરાથી આરંભીને પેજ ૩૧ સુધીમાં લખેલી વાતોને વિદ્વન્મનો, આ ઉપર જણાવેલ નં. ૧૫ અને ૧૬ નંબરવાળા ઉદ્ધાટનના મનન બાદ સહજતયા જ ઉન્મત્તના પ્રલાપ તરીકે ઝાળખી શકે તેમ હોવાથી તે વાતોની અત્ર ઉપેક્ષા કરવામાં આવે છે.

(૧૮) ચોથા મણકાના પેજ ૪ થી ૫ ઉપર ‘સં. ૧૯૫૨ની ઘટના’ એ શીર્ષકતળે છપાએલી વાતને પૂ. આ. શ્રી વિજયદાનસૂરિય મહારાજે ઉપજાવી કાઢીને તે સં. ૧૯૮૧ની સાલમાં પ્રાય: બીજી આવૃત્તિ તરીકે પોતાની દેખરેખ નીચે છપાએલ ‘પ્રશ્નોત્તરતત્ત્વચિંતામણી’ નામના ગ્રંથ(માં નહિ, પણ તે)ની પ્રસ્તાવનામાં એક આવકના નામે ચડાવી

દહને છપાવી નાખેલ હોવાનો ખુલાસો, શ્રી સિદ્ધયક માસિક વર્ષ ૨૦ સં. ૨૦૧૦ના શ્રાવણ માસના અંક ૧૧ના પેજ ૨૦૫ની પ્રુટનોટમાં આજથી ત્રણ વર્ષ પહેલાં જાહેર પણ થયેલ છે. આમ છતાં તે બનાવટી બીનાને પૂ. આત્મારામજી મ.ના વચન તરીકે લેખાવવાનો પ્રયાસ કર્યો છે, તે શાસનની કુસેવા છે. પૂ. આત્મારામજી મહારાજે સં. ૧૯૫૨ના જેઠ શુદ્ધ પાંચમે આ. મ. શ્રી વિજયવલ્લભસૂરિજી મ.ના હાથે લખાવેલો મૂળપત્ર ‘શાસન સુધાકર’ વર્ષ ૧૦, અંક ૭-૮ના પાના ૫૦ ઉપર બ્લોકરૂપે છપાવીને પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવેલ છે અને તે પછી ‘સિદ્ધયક’ તા. ૨૩-૮-૫૧ના વધારાના પેજ ૧૭ થી ૧૮ ઉપર પણ પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવેલ છે. તેમાં પૂ. આત્મારામજી મહારાજે ‘પાંચમનો ક્ષય આ વખતે કરવો સરો છે’ એમ તો જણાવ્યું જ નથી; પરંતુ ‘અમારી સંમતિમાં તો એમ આવે છે જે કે તો ક્ષય કરવો જોઈએ’ એમ સ્પષ્ટ જણાવ્યું છે. આ વસ્તુ જાણવા છતાં ભદ્રિકજનોને ભરમાવવા તેઓ આવાં સરાસર જૂઠાણાં સમાજમાં ફેલાવતા જ રહે છે, અને પોતાને આરાધક લેખાવી શકે છે; એ સમાજની નિર્જાળતા છે. કલ્યાણકામી-જનોએ ખચર લેવી ઘટે. ‘ફક્ત પેટલાદમાં જુદા જુજ માણસોના હૃદયમાં ન રૂચવાથી અને સુરતમાં એક લાઇને તે સમજમાં ન આવવાથી તેમને શાંત કરી પ્રતિક્રમણ જુદું કર્યું; બાકી બધે એક થયું હતું’ એમ લખેલી છેલ્લી વાત કેવી અક્ષરજ્ઞ: જૂઠી છે, તે તો આ પત્રિકામાં પૂર્વે બતાવી આપવામાં આવેલ’ તે સં. ૧૯૫૨ની શ્રી સાંકળચંદ હડીશંગ સિદ્ધારથની પત્રિકામાંનું તારવણ અને આ. શ્રી વિજયદાન-સૂરિજીના કથનો જ જણાવી આપતા હોવાથી તે બાબત વધુ કહેવું રહેતું નથી. હજારો જનોને જુજ લેખાવે તેને કહેવું પણ શું ?

(૧૬) મણકા ચોથાનું પાનું કે પેરા બીજામાં-‘ભા. શુ. ૫ ના ક્ષયે બીજા પંચાંગમાંની ભા. શુ. ૬નો ક્ષય કરીને ભા. શુ. ચોથે સંવત્સરી કરવાનું ૧૯૮૯થી શરૂ થયું’ એમ જણાવ્યું છે, તે જૂઠું છે. પૂ. આ. શ્રી દાનસૂરિજી મં, તેમના ‘વિવિધપ્રશ્નોત્તર’ ભાગ

ખીજના પેજ ૨૮૦ તથા ૩૦૩ ઉપર સં. ૧૯૫૨-૬૧ અને ૮૯માં
છઠ્ઠો ક્ષય કર્યો હોવાનું જણાવે છે. આ. શ્રી વિજયવલ્લભસૂરિજી
'આત્માનંદ પ્રકાશ' પુસ્તક ૩૪, અંક ૧૨માં તા. ૧૫-૮-૩૭ના
પત્રથી આજથી વીશ વર્ષ પહેલાં જણાવે છે કે-“સર્વ સાધુઓએ
સ્વ. ગુરુદેવની આજ્ઞા મુજબ સં. ૧૯૫૨માં ભા. શુ. ફનો જ ક્ષય
માન્યો હતો, પાંચમનો ક્ષય કોઈએ માન્યો નહોતો x x x x તમામ
સાધુઓએ સં. ૧૯૮૯માં પણ ૧૯૫૨ની માફક ભા. શુ. ફનો જ
ક્ષય માન્યો હતો x x x x કોઈપણ આં, ઉં, પં-યાસ, પ્રવર્તક,
ગણિ કે સામાન્ય સાધુએ ભા. શુ. પનો ક્ષય કોઈ વખતે પણ કર્યો
નથી એ નિર્વિવાદ વાત છે” આમ છતાં આ પ્રચારમાં નવામતીઓ
આજે ભા. શુ. ફનો ક્ષય કરવાનું ૧૯૮૯થી જ શરૂ થયેલ હોવાનું
અને ૧૯૫૨માં સહુએ ભા. શુ. પનો ક્ષય માનેલ હોવાનું કોરેક્ટર
અસત્ય સાહિત્ય હિંમતભેર પ્રચારી રહ્યા છે, એ જોતાં તેઓનાં હૃદયો
કેવા ધૂળ બની ગયાં છે, એ કહેવું મુશ્કેલ થઈ પડે છે!

(૨૦) પેજ ફના પેરા ૩(પેજ ૭ સુધી)માં જણાવેલી સં.
૧૯૫૨ની સંવત્સરી સંબંધની ખીના કેવલ વાહિયાત છે, તે તે
પ્રસંગનું સાંકળત્વ હઠીશંગ સિદ્ધારથનું હેન્ડખીલ તથા શ્રી દાનસ
મંના વિવિધપ્રશ્નોત્તર લાગ ખીજમાંના (આગળ જણાવવામાં આવેલ
છે તે) લખાણો જ સાબિત કરી આપે છે.

(૨૧) પેજ ૭ના પેરા ખીજમાં 'સં. ૧૯૬૧ની ઘટના'
શીર્ષક તળે લખ્યું છે કે-“સંવત ૧૯૬૧ની સાલમાં પણ ભા. શુ.
પ નો ક્ષય આવ્યો ત્યારે ચંડાંશુચંડુમાં નિર્દેશેલી ઉદ્યાત ભા. શુ.
ચોથે જ સંવત્સરી કરી હતી. તે વખતે કપડવંજમાં ચાતુર્માસ રહેલા
પૂ. શ્રી સાગરજી મહારાજે પણ સંવત્સરીનું આરાધન સં. ૧૯૫૨
મુજબ પંચાંગની ત્રીજે ન કરતાં સકલસંધ સાથે ચતુર્થીના દિવસે
કર્યું હતું: જો કે-આ પ્રસંગે પોતાને કુવૃદ્ધિન્યાયે તેમાં બળવું પડ્યું

હતું, એવી જાહેરાત કરાઈ હતી. ” આ લખાણ કેટલું અસત્ય છે, એ વાચકમહાશયો જ નક્કી કરી લે, એ શુભ આશયથી આ નીચે તે સં. ૧૯૬૧ની અન્યત્ર અન્યત્ર પ્રસિદ્ધ થયેલી તે વખતની વિગતો જ માત્ર ગૂઢ કરી દઉં છું: (૧) ‘શાસનસુધાકર’ પત્રમાં આ પ્રસંગને અનેક વખત યથાવત્ જાહેર કરવામાં આવેલ છે કે-“સં. ૧૯૬૧ ની તે સંવત્સરી વખતે પણ પૂજ્ય શ્રી સાગરજી મહારાજે તો ભા. શુ. ૫ ના ક્ષયે ત્રીજનો ક્ષય કરવાની પ્રાચીન પરંપરાનુસારી રીતિને જ સાચવી છે, શ્રી સકલસંઘને સંવત્સરીના પ્રત્યેક ખામણા પ્રસંગનો મિચ્છામિદુક્કડં પણ પોતાની તે માન્યતાનુસારે ત્રીજના દહાડે થતી ચોથની સંવત્સરીના હિસાબે જ આપેલ છે, અને સંઘમાં લાગલા પડે તેવું સંઘને લાગતું હોય તો મારો તેમાં આગ્રહ નથી.” (૨) મુનિશ્રી ક્ષેમંકરસાગરજી મહારાજના નામથી સં. ૧૯૯૮માં પ્રસિદ્ધ થયેલ ‘આ. શ્રી રામચંદ્રસૂરિજીને સણસણતો જવાબ’ નામની ખૂકના પેજ ૪૭ ઉપર લખેલ છે કે ‘૧૯૬૨ (૧) માં કપડવંજ મુકામે પૂ. આચાર્યશ્રીએ શ્રીસંઘ વચ્ચે ભા. શુ. ૫ ના ક્ષયે ત્રીજનો જ ક્ષય અને વૃદ્ધિએ ત્રીજની જ વૃદ્ધિ થાય એમ સાફ જાહેર કરીને કુવૃષ્ટિ-ન્યાયે જ સંઘ સાથે સંવત્સરી કરી છે.’ તથા (૩) તે ખૂકના પેજ ૫ ઉપર પણ લખેલ છે કે-“પૂ. આચાર્યદેવેશશ્રીએ તો તે વખતે પણ ૧૯૫૨ની જ માન્યતા ત્યાંના સંઘ વચ્ચે જાહેર કરી છે અને સકલસંઘને સંવત્સરી પ્રતિક્રમણમાં આવતો મિચ્છામિદુક્કડં પણ તદ્દનુ-સાર જ દીધો છે.” (૪) સં. ૨૦૦૪ માં પૂ. મુનિરાજશ્રી દર્શન-વિગ્નજી મં, પોતાની ‘જૈનપર્વતિથિનો ઇતિહાસ’ નામની ખૂકના પેજ ૪૪ ઉપર લખે છે કે-“પૂ. શ્રી સાગરજી મહારાજે પણ કપડવંજના સંઘની એકતા માટે સંઘને + અન્ય પંચાંગ માન્ય રાખવા દીધું હતું: એ પછી તે પંક્તિમાંની આ + નિશાનીવાળી ટીપ્પણીમાં લખે છે કે-ભા. શુ. ૩ ના ક્ષયના હિસાબે આવતી ભા. શુ. ૪ ના રોજ સકલસંઘને ખમતખામણાં કર્યાં હતાં અને જણાવ્યું હતું કે-‘મારી

માન્યતા ત્રીજના ક્ષયની છે, પણ તેમ કરતાં સંધમાં એકતા ન સચવાય તેમ હોય તો હું તેનો આગ્રહ કરતો નથી.” (૫) સં. ૨૦૧૦ના ‘સિદ્ધચક્ર’ વર્ષ ૨૦, અંક ૧૧ના પેજ ૨૦૪ થી ૨૦૬ ઉપર સુરત તથા રાધનપુરના આગેવાન સાત શ્રેણીની સહીવાળું તે સં. ૧૯૬૧નું હેન્ડખીલ પ્રસિદ્ધ થયેલ છે, તેના સારરૂપે શીર્ષકમાં પ્રસિદ્ધ થયું છે કે- ‘સં. ૧૯૬૧માં ભા. શુ. ૫ ના ક્ષય પ્રસંગે પ્રાચીન પરંપરા મુજબ ત્રીજનો ક્ષય કરી ચોથે સંવત્સરી પર્વ આરાધનાર શ્રી સુરત જૈન સંધના આગેવાનોએ પ્રસિદ્ધ કરેલ પત્રિકા.’ કે-જે પત્રિકા સં. ૧૯૬૧નો સંવત્સરી પ્રસંગ જાણવાની જિજ્ઞાસાવાળાએ વાંચવી જરૂરી છે.

સત્ય વસ્તુ આમ હોવા છતાં ‘સં. ૧૯૬૧માં સહુએ ચડાંશુભમાંની ઉડ્યાત્ ભા. શુ. ચોથે સંવત્સરી કરી હતી, તેમજ સાગરજી મહારાજે પણ સંવત્સરીનું આરાધન ૧૯૫૨ની જેમ પંચાંગની ત્રીજે ન કરતાં સકલસંધ સાથે ચતુર્થીના દિવસે કર્યું હતું’ એ મુજબ તે ખીનાને ઉલટાજી સ્વરૂપે જૂઠા રૂપમાં કહે અને પ્રચારે તેમાં આત્માર્થીપણું ક્યાં રહ્યું? સં. ૧૯૫૨માં જેટલો વર્ગ ભા. શુ. ૫ ના ક્ષયે ત્રીજનો ક્ષય કરીને ચોથે સંવત્સરી કરવાના સત્યમાર્ગે હતો, તેમાંથી ધણા વર્ગને આવા અસત્ય પ્રચારોવડેજ સત્ય માર્ગથી ભ્રષ્ટ કરવામાં આવેલ, તેથીજ તે સત્ય માર્ગનું આરાધન કરનાર વર્ગ, આ સં. ૧૯૬૧માં અલ્પ રહેવા પામ્યો હતો, એ સત્ય દૂષાવે નહિં તો સાફ.

(૨૨) પેજ ઉપરના ‘સં. ૧૯૮૯ની ઘટના’ શીર્ષક તળે ત્રીજ પેરામાં ૮ મે પાને લખ્યું કે-(૧૯૮૯ની સંવત્સરી પ્રસંગે ભા. શુ. ૫ના ક્ષય વખતે ભા. શુ. ત્રીજે ચોથ કરીને સંવત્સરી કરનાર) પૂ. શ્રી સાગરાનંદસૂરીશ્વરજીના સમુદાય સિવાય તમામ સમુદાયોએ ચોથ શુક્રવારની સંવત્સરી કરી હતી.” એ બદલ તેઓ સાચા થઇ જવાખ આપે કે- “(૧) તે સં. ૧૯૮૯ની વખતે [સં. ૧૯૬૧માં પોતાના તરફથી નીકળતા ભીંતીયાં પંચાંગમાં ભા. શુ. ૫નો ક્ષય બહાર પાડનાર] શ્રી ભાવનગર

જેનધર્મ પ્રસારક સભાએ પણ-“હવે તિથિનો ક્ષય ન કરવાની આપણી પ્રવૃત્તિને અનુસારે શુદ્ધિ પના ક્ષયે શુદ્ધિ ઇનો ક્ષય કરવો જોઈએ પરંતુ તે દિવસે સંવત્સરી પર્વનો દિવસ હોવાથી તેનો ક્ષય ન કરીએ તો ૩ નો ક્ષય કરવો જોઈએ” એમ જાહેર કર્યું છે કે? (૨) તે વખતે મહાર પડેલા : આપણાં આરાધનાનાં જીતીયાં પંચાંગોમાં પૂ. દર્શનવિજયજી ત્રિપુરી મહારાજ આદિએ તે જા. શુ. પંચમીના ક્ષયે ત્રીજનો ક્ષય જાહેર કરેલ છે, અને તે પ્રમાણે જ સંવત્સરી પર્વનું આરાધન કરેલ છે કે? (૩) તે વખતે તે ત્રિપુરી મહારાજે આત્મમોક્ષ કરેલા શહેર, આજુબાજુનાં બીજાં ગામો, ત્રી બીલીમોનાં, ધાર (માળવા), જાણી, સુન્ત, કડોર, દમણ, વેળવપુર, વગેરે અનેક શહેરો અને ગામોના સમસ્ત સંઘોએ પણ પાંચમના ક્ષયે ત્રીજનો ક્ષય માનીતે જ સંવત્સરીપર્વ આરાધ્યું હતું કે? (૪) અને એમાંની કેટલીક બીના સં. ૧૯૮૯ના શ્રી સિદ્ધ્યક પાક્ષિક આવણ વદ ૦)) ના ૨૩મા અંકના અંતિમ ટાઇટલ પેજ ઉપર આજે પણ વાંચી જ શકો છો કે?” જો હા, તો “ તે વખતે એકલા પૂ. સાગરજીમના સમુદાયે જ પાંચમના ક્ષયે ત્રીજનો ક્ષય કરી સંવત્સરીનું આરાધન કર્યું હતું, અને તેઓ સિવાયના તમામ સમુદાયોએ ચોથ શુક્રવાની સંવત્સરી કરી હતી.” એમ લખે છે તેમાં ‘મૃષાવાદવિરમણ’ નામના મહાત્મને સાચવવાની લેશ માત્ર કાળજી રાખી હોય તેમ જણાય છે? આ ખુલાસા પછી સુજાજનો સમજી શકે તેમ છે કે-પ્રસ્તુત ચોથા મણકાના પેજ ૮૨ ઉપરના “ઉપર પ્રમાણે સં. ૧૯૫૨ અને સં. ૧૯૮૯માં x x x x એટલે તિથિચર્યાની અર્થાત્ તિથિના મતમેદની શરૂઆત શ્રીમૂળ્યોનો સમય આદ કરતા વર્તમાનકાળે ક્યારે કોના તરફથી શરૂ થઈ, તે વાચકો સારી રીતે સમજી શકશે.” એ લખાણવાળા બીજા પેરાના લખાણવડે ‘તિથિચર્યાની શરૂઆત સં. ૧૯૮૯થી જ શરૂ થવા પામી અને તેના જવાબદાર પૂ. સાગરજી મ. છે,’ એમ કસાવવાનો જે પ્રયાસ કરેલ છે, તે સદંતર બાકીશ છે.

(૨૩) પેજ ૮ ના ત્રીજા પેરામાં જે-“ સં ૧૯૬૦માં સાધુસંમેલન થયું તે વખતે પૂ. દાનસૂરિજી મહારાજે પૂ. આ. શ્રી વિજયતેમિસૂરિજી મ. વગેરે આગેવાન આચાર્યોની કહ્યું કે-‘તિથિની વિચારણા પણ કરી લો’ પરંતુ તે વખતે પૂ. નેમિસૂ મહારાજે એવો જવાબ આપ્યો કે-‘અહિં તો બીજા અચ્છવાળા પણ છે, અને તિથિનો પ્રશ્ન તો એકલા તપાગચ્છે વિચારવાનો છે ” એમ લખ્યું છે, તે આખીયે વાત ઉપજાવી કાઢેલી છે. સંમેલન વખતે તેવી કોઈ જ વાત કોઈએ કોઈનેય કરી જ નથી. અત્ર સુત્રજનો વિચારે કે-નવા મતની ઉત્પત્તિ જ સં. ૧૯૬૨માં છે, પછી એ બદલ ૧૯૬૦માં વાત કરવાની હોય પણ શું ? હતી જ નહિ. આથી તે સ્વયં ઊભી કરીને અહિં ગૂંચૂ કરી દીધેલી કપોલકલ્પિત વાત ઉપર ઈષ્ટ પિષ્ટ વિવેચન કરીને આજેખેતું આખું ૯મું પેજ જ અનવસ્થિત ભેળનાં ચળાસ્વરૂપ હોઈ તેની પણ ઉપેક્ષા કરવામાં આવે છે.

(૨૪) પેજ ૯ના અંતિમ પેરાથી લઈ પેજ ૧૩ સુધીમાં સં. ૧૯૬૨માં આવેલ બા. શુ બે પાંચમને આશ્રીને દરેલી સંવત્સરી પ્રસંગની વાતોને તેમણે આ મણકાઓમાં પોતે પ્રથમ ગૂંચૂ કરેલી નિરાધારપ્રાય વાતોને ખરી વાતો તરીકે ટેકા આપવાપૂર્વક, મનગમતી રીતે અને અજ્ઞાત્ય સ્વરૂપે ગૂંચૂ કરેલ હોવાથી તથા તેનો સચોટ અને જડઆતોડ રહીયો આખતાં લખાણ નિર્રથક વધી જતું હોવાથી, તે વાતોની પણ અત્ર ઉપેક્ષા કરવામાં આવે છે.

(૨૫) પેજ ૧૩ના અંતિમ પેરાથી માંડીને પેજ ૧૫ના પહેલા પેરા સુધી કરેલી ‘સં. ૧૯૮૬ની ઉભય આચાર્યોની ચર્ચા, લવાદ નીમાયો’ વગેરે વાતો તો (અંતે સ્વમતને સમાજને માથે યેનકેન ઠોકી બેસાડવા સાડ લવાદને પણ ફેાડી નાખવાનાં કરેલા ભેદી કાવતરાં જ્ઞાસનપક્ષના હાથે પકડાઈ જવા પણ પામતાં સમાજમાં ઝંચું માથું કરીને ચાલવાનું રહ્યું નથી, ત્યાંસુધી પહોંચી છે અને તે સારા સમાજને સુવિદિત છે તેથી) બીતાં બીતાં અને બણી અધૂરી લખેલી

હોવાથી તથા તે અધૂરી પણ ફેંકફેંકપૂર્વકની હોવાથી તે વાતોનેય ઉપેક્ષણીય ગણવામાં આવે છે.

(૨૬) પેજ ૧૫ ઉપરના ‘સં. ૨૦૦૪ની ઘટના’ શીર્ષક તળેના લખાણથી પેજ ૧૭ના ખીમ પેરામાંની “અનંતર ચોથે એવો પાઠ નથી મળતો તેથી સંલગ્ન અર્થ ક્યાંથી લેવો ?” ત્યાંસુધીનું તે તે આચાર્યભગવંતોના નામે લખેલું લખાણ, તે તે આચાર્યભગવંતોએ પોતાનું મંતવ્ય તથા પ્રકારનું છે, એમ કોઈને કહ્યું નહિ હોવા છતાં કલ્પિત ઊભું કરેલ છે. નિશીથ ચૂર્ણિમાંના ‘અણાગણાપ ચડત્થીપ’ પાઠનો અર્થ ‘અનંતરચોથે’ એમ જણાવનારો પાઠ તમને મળતો નથી, તેથી તમે ‘સંલગ્ન’ અર્થ લઈ શકતા નથી, તો તે ‘અણાગયાપ૦’ પાઠનો અર્થ ‘પૂર્વની ચોથે’ એમ જણાવનારો પાઠ ક્યાં છે ? તમને ક્યાંથી મળ્યો ? કે-જેથી તમે ‘અણાગયાપ૦’ પાઠનો સર્વ આચાર્યોએ સર્વસંમતતયા અઘાપિ પર્યંત કહેલો અને આચરેલો ‘અનંતરચોથે’ અર્થ છોડીને ‘પૂર્વની ચોથે’ અર્થ કરવા માંડ્યો છે ? જે પૂર્વાચાર્યચરિત અર્થોને માનવા નથી એમ આગ્રહ ન હોય અને પોતાના તરફથી ઊભા કરવામાં આવના કલ્પિત અર્થને જ સાચા અર્થ તરીકે લેખાવ્યા કરવાની મનસ્વી ધૂન ન હોય તો હવે તે ‘અણાગયાપ ચડત્થીપ’ પાઠનો અર્થ તમે સં. ૧૯૯૨થી ‘પૂર્વની ચોથે’ કરવા માંડ્યા છો, તેવો અર્થ તમે જ સર્વમાન્ય એવા કોઈપણ જ્ઞેનશાસ્ત્રમાંથી ખતાવો : છે કોઈ સ્થળે ? અને ‘અનંતર ચડત્થીએ’ અર્થ તો અનેક આચાર્યભગવંતો આદિએ કરેલો મોજુદ છે કે ? તમારા પહેલાં માર્ગસ્થ કોઈ આચાર્યે તે પાઠનો ‘પૂર્વની ચોથે’ એમ અર્થ કર્યો છે ?

(૨૭) પેજ ૧૭ ઉપર શ્રી કલ્પકિરણાવલીમાંનો મુચ્ચ મૃતમાતૃ-સદર્શી પચ્ચમી, સ્વીકૃત ચ કલ્પલતાસમાં ચતુર્થી પાઠ, મૂળપાઠમાં જણાવેલા હેતુપાઠેને તોડીને અને ‘મુચ્ચ’ સખ્દ પોતાના ઘરનો જોડીને તે શાસ્ત્રકારના નામે રજૂ કરવામાં આવે છે કે ? શ્રી કલ્પ-કિરણાવલીમાં તે મૂળ પાઠ, ‘પરિત્યજ તીર્થાનાદતત્ત્વેન મૃતમાતૃ-

કલ્પાં પञ્ચમીં, સ્વીકુરુ ચ તીર્થાદૃતત્વેનૈવ કલ્પલતાકલ્પાં
 ચતુર્થીં જિનાજ્ઞાત્વાત્' એ પ્રમાણે જ છે કે ? નવા મતમાં તમે જ
 તમને સચા જણાતા હોત તો આમ શાસ્ત્રના પાકોનેય તોડીફાડી
 નાખવાનું પાપ કરો ખરા ?

(૨૮) તે પાઠની નીચે રજૂ કરેલી નહિ પર્વ પંચમી, સર્વ
 સમાળી ચોથે । ભવમીરુ મુનિ માનશે, માણ્યુ અરિહાનાથે ॥
 એ શ્રી પર્યુષણના ચૈત્યવંદનની ૮ મી ગાથાના અનુસંધાનવાળી આ
 'નવ વખાણ પૂજી સૂણે, શુકલ ચતુર્થી સીમા; પંચમીદિને વાંચે સૂણે, હોય
 વિરાધી નિયમા' તરીકેની સાતમી ગાથાને ધરાદાપૂર્વક ગોપવીને રજૂ
 કરી છે, દાદા અપૂર્વ શાસ્ત્રની ગાથા તરીકે ભદ્રિકજનોમાં ભાસ કગવવા
 તે ગૂર્જર ગાથાને બાલાવબોધ ટાઇપમાં છાપી બતાવી છે અને તે
 ૮ મી ગાથામાંના મૂળ 'પર્વ' શબ્દનો 'પર્વી' શબ્દ બનાવી દીધેલ છે.

(૯) તે પાઠની નીચેના અતિમ લખાણમાં જે 'પર્યુષણ
 સંવત્સરી તરીકે ચોથને લીધી છે, પરંતુ પાંચમની લગોલગ આવેલી
 પૂર્ણિમિ તરીકે લીધી નથી' એમ શાસ્ત્રના સર્વમાન્ય અર્થથી વિરુદ્ધ
 લખ્યું છે, તે લૌકિક રીપણમાં જ્યારે ભા. શુ ચતુર્થી એ આવે ત્યારે
 તેઓ તેમના નવા મત પ્રમાણે ભા. શુ પની જોડે સંવત્સરીની
 ચોથ બતાવવી જ જોઈએ તે બતાવી શકે તેમ નથી, એ મુઝવણને
 આજથી જ દૂર કરવાના ઉપાયરૂપે છે.

(૩૦) પેજ ૧૮ના બીજા પેરામાં—“અહીં વિચારણીય એ છે કે—
 જે પાંચમની લગોલગ આગલો દિવસ એ જ સંવત્સરીની ચોથ ગણાતી
 હોય તો પંચમીના ક્ષયે એની પૂર્વની ત્રીજ એ પંચમીનો આગલો
 દિવસ ગણાય અને ત્યાં જ ચોથ માનીને સંવત્સરી કરવી જોઈતી હતી,
 તેમ તો ક્યું નથી, અને તેમ થઈ શકે પણ નહિ કેમકે—ત્રીજ એ
 પંચમીનિધિથી દૂર પડે છે” એ પ્રમાણે લખ્યું છે, તે ધરાદાપૂર્વક
 ખોટી ગણતરી રજૂ કરીને ભ્રામક લખ્યું છે. (૧) તેઓના સમસ્ત

બડીલોએ અને સં. ૧૯૯૨ સુધી તો આ સમસ્ત નવા વર્ગે પણ
 પંચમીની લગોલગના આગલા દિવસને જ ચોથ ગણેલ છે. પછી
 'ચોથ ગણાતી હોય તો' એવા ભ્રામક શબ્દોને અવકાશ જ ક્યાં છે ?
 '(૨) પંચમીના ક્ષયે એની પૂર્વની ત્રીજ' એમ લખ્યું તે પણ
 ભ્રામક છે; કારણ કે-પંચમીના ક્ષયે 'ચતુર્થીની પૂર્વની ત્રીજ' એમ
 સીધું લખવું છોડીને 'એની (પંચમીની) પૂર્વની ત્રીજ' એમ ઉંધું
 લખ્યું છે. (૩) પંચમીના તો ક્ષય જણાવો છો, પછી તે ક્ષીણ પંચમીની
 પૂર્વે ત્રીજ ક્યાંથી લાવો છો ? ચોથ લાવો એટલે તે તો પંચમીનો
 આગલો દિવસ ગણાય જ છે, અને ત્યાં ચોથ કેણે નથી માની ?
 સવાલ જ તે ચોથને રથાને તે ક્ષીણ પંચમીને ક્ષયે પૂર્વાં વાળા
 અપવાદસૂત્રથી સંસ્કાર આપીને ઉદ્યાત્ પંચમી તરીકે ઊભી રાખવાનો
 છે કે જે સંસ્કાર તે પંચમી સિવાયની બીજી બધી જ પાંચમના ક્ષય
 વખતે સં. ૧૯૯૨ સુધી તમારા પંચાંગોમાં પણ તમે આપેલ જ છે.
 એટલે જ ચોથ પાંચમનું તે જોડીયું પર્વ, ત્રીજે ચોથ ઉદ્યાત્ બને અને
 ચોથે પાંચમ ઉદ્યાત્ બની જવાપૂર્વક ઊભું રહે છે. અને તો જ
 'उदयमि जा तिह्रीं' નો ઉત્સર્ગમાર્ગ ક્ષીણપર્વ પ્રસંગે પણ
 સચવાય છે: સં. ૧૯૯૨ થી નવો મત ઝાઢવા જતાં એ સંસ્કાર
 આપવાનું તમે ખીંટીએ મૂક્યું એટલે તેના લાભમાં તમે
 કેટલું ગુમાવ્યું ? જુઓ: " ભા. શુ. ૪-પતું આ જોડીયું પર્વ
 તમારે ત્રૂટ્યું, પાંચમ પર્વ તો સમૂળગું ગુમાવ્યું ! શ્રી હીરસૂરિજી મહારાજે
 જણાવેલ 'येन शुक्लपंचम्युच्चरिता भवति तेन मुख्यवृत्त्या
 तृतीयातोऽष्टमः कार्यः' એ પાઠ અનુસાર પંચમીનું આરાધન
 કરનારને ત્રીજથી અકૃમ કરવાની અશક્તિ વસાવી, પૂ. હીરસૂ. મ. શ્રીના
 તે ચોકખા શાસ્ત્રપાઠને પણ અવગણવાનું પાપ વહોરવું પડ્યું, ૧૯૫૨ના
 જેઠ શુદ્ધ પંચમના મેત્રમાંના તમારા મહાન્ દાદાગુરુ પૂ. આત્મા-
 રામજી મહાસજે લખાવેલા (અને અમે તેનો ખડોક પણ
 બનાવીને 'સાસનસુધાકર' તથા 'સિદ્ધચક્ર' માં પ્રસિદ્ધ કરેલા)

“ચોથ પાંચમ ભેળા ગણુશો તો ચોથને દહાડે તો સંવત્સરીની ક્રિયા કરી, પરંતુ પાંચમતિથિની ક્રિયા કયે દહાડે કરવી?” એ ટંકશાળી શબ્દો ઉતર હસ્તાળ મારવી પડી અને તમારા દાદાચુરૂ પૂ આ. શ્રી દાનસૂરિજી મ, વિવિધ પ્રશ્નોત્તર ભાગ પહેલાના પૃષ્ઠ ૧૦૬ ઉપર સાફ જણાવે છે કે—“આ (મુખ્યવૃત્ત્યા તૃતીયાતોઽષ્ટમઃ કાર્યઃ) પાઠમાં શ્રી જગદ્ગુરુ મહારાજ પંચમીનું જેમ આશયન થાય તેમજ ફરમાન કરે છે! ’ એ વચનો ઉપર તો તેલમિશ્રિત મળીને ફૂંકડાં ફેરવવો પડ્યો!” ઇચ્છીએ કે—શાસનદેવ તમોને હળુ પણ મૂળમાર્ગે આવી જવાની સત્વર સદ્બુદ્ધિ આપે.

(૩૧) પેજ ૧૮ના પેરા ત્રીજામાં લખ્યું છે કે—“અહીં મહત્ત્વનું વિચારવા જેવું એ છે કે—પર્યુષણ અઢાઈ કે જેને શાસ્ત્ર મહાન્ અઢાઈ તરીકે મહત્ત્વ આપ્યું છે, તેની ગણના ભા. શુ. ૪ નો દ્વિસ પંચાંગ-માંથી નિશ્ચિત કરી એની પૂર્વના સાત દિવસ લઈને કરવામાં આવે છે. એને પંચીની પાંચમ સાથે નિરખત નથી. એટલે કદાચ પાંચમના ક્ષય-વૃદ્ધિ આઠ્યા તો પણ તે ચોથે સમાપ્ત થઈ જતી અઢાઈમાં કાંઈ જ ફેરફાર કરી શકે નહિ.” એ સદંતર વિચિત્ર એવા શાસ્ત્ર અને પરંપરાની ત્રદાથી રહિત હોવાનું માપક છે, કારણ કે—પર્યુષણની અઢાઈ પંચાંગમાંથી ભા. શુ. ૪ નો દ્વિસ નક્કી કર્યો નક્કી થઈ જાય, એ માન્યતા તેઓની હોય તો તેઓ જાણે. કાંઈ શાસ્ત્રકારની તેવી માન્યતા છે જ નહિ. ભા. શુ. ૪-૫ એ ૧૪-૧૫ આદિની માફક જોડીયું પર્વ છે, તેથી તે પાંચમને અને ચોથને પરસ્પર ગાઢ નિરખત છે માટે પર્યુષણની અઢાઈ નક્કી કરવા સાફ પ્રથમ તો પંચાંગમાંથી ભા. શુ. પાંચમ જ નક્કી કરવી રહે છે. આ અવિચ્છિન્ન પરંપરાજન્ય સત્ય-સ્થિતિ છે. છતાં તમે હવે એમ ખોલો છો કે—‘પાંચમ સાથે તેને નિરખત નથી’ એનો અર્થ ખુલ્લો છે કે—ભા. શુ. પાંચમની તમને પર્વ તરીકે પણ કિંમત રહી નથી. વળી પંચાંગમાંથી ચોથ નક્કી કરો તો પણ એથે તમે તેની પહેલાંના સાત દિવસ લઈ લેવા માત્રથી અઢાઈ

ક્યાં માની લો તેમ છે? વચમાં આવણુ વદ ૧))નો ક્ષય આવે ત્યારે તમે તે ચોથ પહેલાના ૭ દિવસ લઇને અઠ્ઠાઈ કેવી રીતે કરવાના? સં. ૧૯૯૦ માં ભા. શુ. ૪ નો ક્ષય આબેલ હતો, તે વખતે તો તમે ભા. શુ. ૩ નો ક્ષય કરી તેના સાથે ચોથ ઉદય ત્ અંતાવવાપૂર્વક તે ક્ષયે પૂર્વાંથી સરકાર આપીને બનાવેલી ભા. શુ. ૪ ની પહેલાના ૭ દિવસ લઇને પર્યુષણની અઠ્ઠાઈ કરી હતી; (જુઓ જૈન પ્રવચન વર્ષ ૬, અંક ૧૨-૧૩-૧૪ આ. વ. ૯ તા ૨-૯-૩૪ નો અંક પૃ ૧૭૭.) પરંતુ હવે પછીથી જ્યારે પંચાંગમાં ભા. શુ. ૪ નો ક્ષય આવશે ત્યારે તમે તે સંવત્સરીની ચોથને ય તે તમે પ્રથમ કયું છે તે પ્રમાણે પણ આખી ક્યાંથી નક્કી કરી શકવાના? અને એમ ચોથ જ નક્કી નહિ થાય એટલે તેની પહેલાના સાત દિવસ લઇને અઠ્ઠાઈ પણ શી રીતે નક્કી કરી શકવાના? ઇત્યાદિ અનેક પ્રકારે જે લખાણ એના લેખકને જ આપત્તિજન્ય છે, તેવા ધૂમાડાના બાયકા સમા તે લખાણને અવલંબીને કરેલાં તે પેજ ૧૯ ના પેરા બીજાથી લઇને પેજ ૨૨ના બીજા પેરા પર્યાંતનાં લખાણને સમાજે શાસ્ત્ર અને પરંપરાના ધ્વંસક વિચારોરૂપે માની લેવું રહે છે; કારણ કે-તેમાં શાસ્ત્ર અને પરંપરાને ઉડાવીને સ્વમતસ્થાપનરસિકતા ભરી છે.

(૩૨) પેજ ૨૪ના પેરા બીજામાં લેખકે પોતાના નવામતની પુષ્ટિમાં-સિદ્ધચક્ર વર્ષ ૪, અંક ૪, પૃ. ૯૪માનું ૭૭૬મા પ્રશ્નનું જે “જ્યોતિષકરંડક, સૂર્યપ્રગતિ અને લોકપ્રકાશ આદિને જાણનારો મનુષ્ય x x x x x ક્ષયે પૂર્વાં તિથિઃ કાર્યા એવો શ્રી ઉમાસ્વાતિનો પ્રદોષ હોત નહિ.” પર્યાંતનું સમાધાન રજૂ કર્યું છે, તે તે સમાધાનની જોડેનું “માટે જ્યોતિષના હિસાબ પ્રમાણે પર્વતિથિનો ક્ષય ન જ હોય એમ કહેવાય નહિ, પણ આરાધના કરવા માટે નિયત થએલ બીજ આદિ તિથિઓનો ક્ષય હોય તો આરાધના કરનારાઓએ તે તે આરાધનાલાયક બીજ આદિનો ભોગવટો પોતાના પહેલાની એકમ આદિ તિથિમાં થતો હોવાથી એકમ આદિ તિથિને દિવસે બીજ

આદિ પર્વતિથિનું આરાધનાકાર્ય કરાય માટે આરાધનાની અપેક્ષાએ પર્વતિથિનો ક્ષય ન હોય એમ કહેવું વાજબી ગણી શકાય, તે તેથી જ આરાધનાની અપેક્ષાએ ભીંતીયાં પંચાંગો છપાવનારા મૂળ ટીપણામાં પર્વતિથિનો ક્ષય હોય તો તેને સ્થાને પૂર્વની તિથિનો ક્ષય કરી પર્વની તિથિએને અખંડિત રાખે છે.” એટલું બધું સિદ્ધચક્રમાંનું લખાણ છોડી દેવાનું પાપ કરીને રજૂ કર્યું છે. તેઓએ આ છોડી દીધેલાં લખાણને તેણે રજૂ કરેલ લખાણ સાથે જોડ્યા બાદ તે આખું સમાધાન છે કે-જે આખું સમાધાન તેમના નવામતને સાફ જૂઠો ખતાવે છે. પોતાના સર્વદિક્ અસત્ય ઠરેલા મતને સાચો લેખાવવા સારુ જેઓ સામા પક્ષના પ્રસિદ્ધ લખાણને પણ આ રીતે છોડેયોક કાપી નાખવાની હિંમત ધરાવે છે અને તે લખાણમાંના ખંડન અર્થે રજૂ થએલા ફાવટ પૂરતા ઉઠાવી લીધેલા લખાણને પોતાના મતની પુષ્ટિમાં ઘુસાડી દેતા શરમાતા નથી, તેઓ જિનેશ્વરભગવંતના શાસનના રસિક શી રીતે માની શકાય ? [આ સમાધાન-આવી જ રીતે શ્રી જંખૂસૂરિએ તેમની તિથિસાહિત્યદર્ષણ નામની ખૂકમાં કાપીને રજૂ કરેલ છે, અને શ્રી પુષ્પવિન્ના શિષ્ય (નવામતિ) અમૃતસૂરિએ ‘તિથિચર્યાના વિષયમાં સત્યનું સ્પષ્ટીકરણ’ નામની તાજે-તરમાં (તેમની ગ્રંથમાલાના નં. ૩૨ તરીકે) બહાર પાડેલ ૬ ફોર્મ પ્રમાણની અસત્ય પ્રલાપમય ચોપડીના પેજ ૩૪ ઉપર પણ સ્વીકારીને પોતાનાં મહાવ્રતોને ખીંટીએ મૂકવાનું પાપ કર્યું છે । આવા છે એ આગમપ્રજ્ઞ અને સુવિહિતશીરોમણી.] પોતાના મતને કોઈ શાસ્ત્રનો કે પરંપરાનો અઘાપિ પર્યંત એકાદ પણ ટેકો મળ્યો નથી અને કાઢ્યો છે તે મત કોઈ વાતેય મૂકી શકાતો નથી; તેની જ આ બધી પ્રપંચ-લીલા છે. આ તો શું છે ? પણ ભેદી ચીઠ્ઠીઓ લખીને લવાદને પણ ફાડી શાસનની અવિચ્છિન્ન પરંપરાને જ ઉથલેલી નાખવા સુધીના પણ એ મત ખાતર તેઓને ઘેર અપકૃત્યો કરવાં પડ્યાં છે । એ જેતાં તેઓ પ્રતિ કોને અનુકંપા ન થવા પામે ? આવા ધૈરાતિધૈર પાપોનો

ભવાંતરમાં અંનમ શું ? એટલું હજુ પણ એ વર્ગ વિચારવા કૃપા કરે એમ ઇચ્છીએ છીએ,

(૩૩) તે પેજ ઉપરના પેરા ત્રીજાનાં “સિદ્ધચક્ર વર્ષ ૪, અંક ૪, પૃ. ૮૭ માં તેઓ ક્ષય થતાં પૂર્વતિથિમાં આરાધનાની જરૂર અને તેનું કારણ, એ મથાળા નીચે લખે છે કે—‘અને આ જ કારણથી જીજ, પાંચમ વગેરે પૂર્વતિથિઓનો ક્ષય હોય છે, ત્યારે તે તે પૂર્વતિથિની આરાધના પહેલે દિવસે કરી લેવામાં આવે છે. કેમકે તે તે પૂર્વતિથિનો ભોગવટો તે તે આગતી સૂર્ય ઉદયવાળી તિથિની પહેલાં થઇ ગયો છે.’ ત્યાં સુધીનાં લખાણ પછીથી તેમણે જે x x x આ પ્રમાણે ચોકડીઓ દર્શાવી છે તે, તે પછીનું લખાણ પણ જો પોતે છાપી બતાવે તો તેમનો મત ખોટો મનાવે તેમ છે, માટે તે પછીનું ‘અને સૂર્યોદયવાલી તે તે પૂર્વતિથિ ન મળે તો તેની આગતી તિથિની પહેલી તિથિએ તે તે પૂર્વતિથિનો ભોગવટો હોવાથી તે તે પૂર્વતિથિની આરાધના થાય છે. કેમકે—જેમાં જે ન હોય તેમાં તેનો સમાવેશ કરવો એ હિતકર છે ! એટલું તે સિદ્ધચક્રના અંકમાંનું લખાણ તેમણે તે ચોકડીઓનાં સ્થળેથી કાપી નાખ્યું છે, અને તે કાપી નાખેલ લખાણ પછીનું ‘પણ ત્રીજ, છઠ, નોમ વગેરે x x x અને કલ્પનામાત્ર જ છે.’ એ લખાણ (પ્રથમનાં લખાણ સાથે સંગત લેખાવવા તરીકે) જોડી દેવાનો પ્રયત્ન કરેલ છે. તે સ્થળે સિદ્ધચક્રમાં એ પછીનું પણ નવ પંક્તિપ્રમાણ લખાણ છે, છતાં તે લખાણ પણ પોતાના મતને જૂઠું ઠરાવતું હોવાથી એમણે અહિં લીધું નથી—છોડી દીધું છે. વિશેષમાં આ ધાલમેલ કોઈની જાણમાં ન આવે એ સારૂ તે સ્થળને ખોટી રીતે જ પૃ. ૮૭ તરીકે જણાવવામાં આવેલ છે ! સિદ્ધચક્ર વર્ષ ૪, અંક ૪ ના પૃ. ૮૭ ઉપર તે લખાણ જ નથી ! વાચકવર્યોએ સિદ્ધચક્રમાં તે પેજ જોઇ લેવા વિનંતિ છે.

(૩૪) પેજ ૨૪ની અંતિમ એ પંક્તિથી માંડી પેજ ૨૫ ઉપરની સૌત પંક્તિ સુધીમાં—સિદ્ધચક્ર વર્ષ ૫, અંક ૧, પૃ. ૭ ઉપરના જે પ્રશ્ન :

અને સમાધાન પ્રસિદ્ધ કરેલ છે, તે સ્થાનાંગસૂત્ર, સૂર્યપ્રગ્નપિત, ન્યોતિષ-કરંડક આદિ જૈન શાસ્ત્ર પ્રમાણે (નહિં કે આરાધનામાં) પર્વતિથિ-ઓનો ક્ષય હોય એમ જણાવે છે, છતાં તે લખાણ પછી તે પ્રશ્ન અને સમાધાનના ઓઠે તેમણે ત્યાં ત્રીજા પેરામાં જે ‘હવે આજ મહાપુરુષ નિધિવચ્યામાં પજ્ઞા પછી એમ કહે કે-‘જૈનમત પ્રમાણે પર્વતિથિની ક્ષયવૃદ્ધિ મનાય જ નહિ’ તો તટસ્થ વ્યક્તિઓએ શાનો સ્વીકાર કરવો? એમના પૂર્વ પ્રશ્નોત્તરોનો કે પ.છગના લખાણનો?’ એવું કાપલ્યપૂર્ણ આલેખન કરીને પૂ. સાગરજી મ.ને ખોટી રીતે જ કંતું કંતું ખોલનાર તરીકે દેખાડવાની હિંમત કરે છે, તે બદલ તેને શું કહીએ? આમને કોઈ પૂછે તો ખરા કે શ્રી સાગરજીમહારાજ, જૈનમત પ્રમાણે પર્વતિથિની ક્ષયવૃદ્ધિ મનાવ જ નહિ એમ કહે છે, કે-‘આરાધનામાં પર્વતિથિની ક્ષયવૃદ્ધિ મનાય જ નહિ’ એમ કહે છે? શા માટે તેઓશ્રીનાં નામે આવા માયામૃષાપૂર્ણ લખાણો કર્યે રાખીને ભારી થતા હશે? પૂજ્ય સાગરજી મહારાજે ‘જૈનમત પ્રમાણે પર્વતિથિની ક્ષયવૃદ્ધિ થાય નહિ’ એવું કોઈ સ્થળે જણાવ્યું છે? જણાવ્યું હોય તો બતાવો. નહિં તો જૂઠ્ઠી વિરમો.

(૩૫) પેજ ૨૫ના ત્રીજા પેરામાં જણાવેલ છે તે સં. ૧૯૬૨નો જૈનપ્રકાશના વૈશાખના અંકમાં છપાએલ શ્રી આત્મારામજી મ.ની જન્મશતાબ્દિની ઉજવણીનો હેવાલ તમારી જેવા કોઈએ લખી મોકલ્યો હોય તે પ્રમાણે છપાયો, તેટલામાત્રથી ત્યાં તમારી ૧-૨ લેખાંની માન્યતા માનનાર છે કાણુ? આગળ જતાં સદ્ભાગ્યે હૈયાંમાં છે તે હોઠે આવી જવાથી જ લખાણ જવા પામ્યું છે કે-“ શાસ્ત્રકારોએ પર્વતિથિ આરાધવાનું કહ્યું છે, નહિ કે બાર દિવસ અને પંચાંગમાં ૧૪-૧૫ લેખાં આવે, ત્યાં તિથિ તો બંને હાજર છે જ. છતાં કહેવું કે-‘ના, એમાં તો એક પર્વદિવસ ઓછો થઈ ગયો. પર્વતિથિની ક્ષયવૃદ્ધિ હોય જ નહિ.’ એ કથન તિથિ અને દિવસનો શું શંભુભેળો નથી કરતું?

તાત્પર્ય એ છે કે—મતનો મૂળ પાયો જ ખોટો છે. એટલે તેના પર બાંધેલી ઈમારત પણ ખોટી જ હોય એ સ્વાભાવિક છે.” વાચક મહાશય ! જુઓ જુઓ—બરાબર આખ ખોલીને અને ચિત્ત ચોરીને નવા તિથિમતની લખકર જાલીમતાનું અહિં નક્કર દર્શન કરી લો: કે જેથી તેઓને હવેથી ભૂલથી પણ શાસ્ત્રપ્રિય માનવાની જરાય ભૂલ ન થવા પામે. નવામતીએ આપણને તેમની શ્રદ્ધાઘ્રિતાનું અહિં બરાબર જાન કરાવે છે ! ઉપરના લખાણથી તેઓ આપણને સ્પષ્ટ જણાવે છે કે—‘તમે બધા ખીજ, પાંચમ, આઠમ, અગીઆરશ, ચૌદશ, પૂનમ અને અમાસ પર્વતિથિઓને આખો દિવસ આરાધો છો, તે ખોટું છે કોઈ પણ પર્વતિથિ આખો દિવસ આરાધવાની નથી; પરંતુ લૌકિકટીપ્પણમાં પર્વતિથિઓ જેટલી ઘડી હોય તેટલી ઘડીજ આરાધવાની છે ! એટલે કે ટીપ્પણની સાતમના દિવસે ૪૦ ઘડી સાતમ ગયા બાદ આઠમ ખેસતી હોય તો ત્યારથી જ આઠમ આરાધવાની છે અને તે આઠમના સૂર્યોદય પછી તે આઠમ પચ્ચીશ ઘડી બાદ પૂર્ણ થઈ જતી હોય તો ત્યાંજ તે આઠમની આરાધના પૂર્ણ ગણવાની છે. એ રીતે પર્વનું આરાધન કરે. એટલે પચાંગમાં ૧૪-૧૫ ભેળાં આવે ત્યાં તેરશને દિવસે જ્યારથી ચૌદશ શરૂ થઈ હતી ત્યારથી માંડીને ચૌદશના સૂર્યોદય પછી જેટલી ઘડી ચૌદશ હોય ત્યાં સુધી ચૌદશ આરાધવી. અને (પછી પૂનમ મળી) તેનો પૌષધ પારવો, ઉપવાસનું પારણું કરવું એ બધું ત્યાં જ કરી લેવું અને તે ચૌદશના દિને તે ચૌદશની ઘડીઓ પછી શરૂ થતી પૂનમની જેટલી ઘડીઓ હોય તેટલી ઘડીઓ પ્રમાણુ પૂનમ આરાધવી ! એકેક પર્વતિથિ એકેક દિવસે આરાધવાની નથી. બારપર્વીઓના આરાધન માટે બાર દિવસ દેવાના જ નથી, પછી એક પર્વદિવસ એકો જાણી વાતને સ્થાન જ ક્યાં છે ? તિથિ અને દિવસનો શંભુમેળો કરવાનો નથી, છતાં તમે પર્વ અને દિવસનો શંભુમેળો કરતા આવ્યા છો, માટે તમારા મતનો મૂળ પાયો જ ખોટો છે, એટલે તેના પર બાંધેલી ઉદ્યમિ

જા તિહોં, નિથિશ્ચ પ્રાતઃ પ્રત્યાખ્યાનબેલાયાં, ક્ષયે પૂર્વાં, અતઃ પૂર્ણિમાસો દિનગણને તેષાં પંચાશદેવ લોચ્યમ્, પ્રાયે સુરગતિ સાધે પર્વને દિવસે રે, અ.ઠ દિવસનીજ અઠાઈ ગણવી, ઓમરસ્ત ત્તિ અવમા હીના રાત્રિગવમરાત્રો દિનક્ષયઃ, ઇત્યાદિ ઇમારત પણ ખોટીજ હોય એ સ્વાભાવિક છે.” હવે આ મનને પણ જૈનમત લેખવાને કાણ જૈન માને ?

શાસનરસિક પૂજ્યવર્યોને વિનંતિ

આવી માન્યતાના સ્વામી, એ આપણા નવામતી આ. શ્રી વિજયરામચંદ્રસૂરીશ્વરજી ભગવંત (૧) છે કે-જેમને અજ્ઞાન અને સ્વાર્થપટુ એવા ઘણા જનોએ પરમભક્તપણાનો અણુનમ દાવો ધરાવાને ‘પરમ શાસનપ્રભાવક, અજોડવાદિવિજેતા, પ્રખર વ્યાખ્યાતા, ઉશ્ચિહારી, અજોડ ચારિત્રી ઇત્યાદિ વિવિધ વિશેષણોવડે વર્ષો સુધી બિરદાવ્યા બાદ આજે ઉપેક્ષાની ઝારડીમાં પધરાવેલ છે. તેઓશ્રી આવના વર્ષે પોતાની આ પ્રકારની વાર્તાવિક માન્યતાવાળા નિયમિતને જાહેર રીતેય સાચો ઠરાવી બતાવવા માટેનું આપણને આ જાતનું ‘છેલ્લું’ પરાક્રમ બતાવવા સારૂ અમદાવાદ પધારવાના છે, અને ગામ ગાંડું કરવાના છે એ અવસરે આવી અજૈની માન્યતા ધરાવતા તેઓશ્રી જોડે પ્રભુશાસનના અનુરાગી પૂ આચાર્યભગવંતો આદિમાંના કોઈજ પૂજ્ય શાસનરસિક મુનિવરોએ ચર્ચાના પ્રસંગ તો પાડવાનો રહેતોજ નથી, પરંતુ ‘હીજાતણા જે સંગ ન તબે’ એ ઉક્તિ અનુસાર તેઓશ્રીનો સામાન્ય સંસર્ગ પણ કરવો રહેતો નથી, એમ અમારું આ સહુ પૂજ્યવર્યોને વિનંતીપૂર્વકનું આજ્ઞથી જ જાહેર મંતવ્ય છે.

(૩૬) પેજ ૨૬ ઉપર તો પોતાની મલીનવૃત્તિનું પ્રદર્શન બર્ધું છે ! પૂ. આ. મ શ્રી સાગરાનંદસૂરીશ્વરજી મ ના ગુરુવર્ષ શ્રી ઝવેરસાગરજી

મ. શ્રીના “ કોઈ ગચ્છમેં મતમેં દરશનમેં શાસ્ત્રમેં નહિ હૈ કી શુદ્ધી નિથિ વદમેં ને વદકી તિથિ શુદ્ધમેં હાનિવૃદ્ધિ કરણી. કિંમલુના આત્માર્થી-ઓંકો તો હઠ છોડ કર શાસ્ત્રોક્ત ધર્મકરણી કરકે આરાધક હોણા ચાહીએ. ” એ શબ્દો છાપીને ‘ પૂ. ઝવેરસા. મ.ના તે સખે પ્રમાણે પૂ. સાગરજી મ અને તેમના શિષ્યોજ વર્તતા નથી ’ એ પ્રકારે ભદ્રિકજનોમાં તેઓ પ્રતિ નિઃશક્તા ફેલાવવાની બદ્ધતિથી પૂ. ઝવેરસા. મ. શ્રીના તે શબ્દોની નાએ તે શબ્દોને અનુલક્ષીને તેઓ લખે છે કે- “ પરંતુ કાળની અજ્ય લીલા છે કે અજે તેમનાજ શિષ્ય અને પ્રશિષ્યો પણ તેમની એ ગંભીર પવિત્ર વાણીને મહત્વ આપતા નથી. પછી આ પરિસ્થિતિમાં શ્રી સંઘમાં પર્વતિથિના આરાધન અંગે ભારે અવ્યવસ્થા ઉત્પન્ન થાય એમાં નવાઈ શી ? ”

આ પ્રકારનું સદંતર નિરાધાર અસત્ય, આપણી લોકોત્તર સમાજમાં જેઓ આજે નિર્જયપણે વધી શકે છે, એ જોતાં તેઓ હવે જૈન સમાજમાંના પોતાની સિવાયના બીજા બધાએને મૂર્ખાનું મંડળ માનવા જેવા બેભાન બની ગયા જણાય છે. ! તે વર્ગમાં જો કોઈ મધ્યસ્થ હોય તો તેઓના તે લખાણનો તેઓ જવાબ આપે કે- “ પૂ. ઝવેરસા. મ. શ્રીના ‘ શુદ્ધી તિથિની વદમાં અને વદની તિથિની શુદ્ધમાં હાનિવૃદ્ધિ કરવી, એ કોઈ ગચ્છમાં-મતમાં-દર્શનમાં અને શાસ્ત્રમાં નથી ’ તે ઉપરે ક્ત વ્યનેતને પૂ. સાગરજી મહારાજ અને તેના શિષ્યો મહત્વ આપતા નથી, એમ શા આધારે લખાયું છે ? શું પૂ. સાગરજી મ. અને તેના શિષ્યો, શુદ્ધી તિથિની વદમાં અને વદની તિથિની શુદ્ધમાં હાનિવૃદ્ધિ કરે છે ? જો નહિંજ, તો તેઓ ‘ કાળની અજ્ય લીલા છે કે તેમનાજ શિષ્ય પ્રશિષ્યો પણ તેમની એ ગંભીર અને પવિત્ર વાણીને મહત્વ આપતા નથી. ’ એ કઈ શુભ વૃત્તિથી લખે છે ? આ પ્રકારે સદંતર અસત્ય વસ્તુઓ ઊભી કરીને બીજાઓ ઉપર જૂઠી આળ મૂકનારાઓમાં તમે મહાવ્રતો ક્યા અવગણીને ખામીને લીધે માની શકો છો ? કે-જેથી આ પ્રકારની મલીનવૃત્તિપૂર્વકના આવા સદંતર જૂઠ પ્રચારમાં પણ

શાસનસેવા દેખી રહ્યા છો ?” જવાબ આપશે કે-જેથી ‘તમારી આ પરિસ્થિતિમાં જ શ્રીસંઘમાં પર્વતિથિનાં આરાધન અંગે ભારે અવ્યવસ્થા ઉત્પન્ન થવા પામી છે’ એમ કોઈને માનવું રહે નહિ.

(૩૭) પેજ ૨૬ ઉપર તે પછી લખે છે કે-“મારા સાહેબો ! પુનમના ક્ષયે તેરશનો ક્ષય, પંચમીના ક્ષયે ત્રીજનો ક્ષય, એ પૂનમ હોય તો એ તેરશ, એ પંચમી હોય તો એ ત્રીજ વગેરે કરતાં (કરો છો તેમાં) ‘સૂર્યોદયમાં જે તિથિ હોય તેને જ પ્રમાણ કરવી’ એ સિદ્ધાંતનું પાલન થાય છે ખરું ?’, તેના જવાબમાં આ સાહેબાઓને પ્રશ્ન છે કે-‘**ઉદયમિ જા તિહી સા પમાણ**’=સૂર્યોદયમાં જે તિથિ હોય તે પ્રમાણ’ એ સિદ્ધાંત ટિપ્પણમાં આવેલી ઉદ્યાત્ પર્વતિથિને માટે છે કે-ટિપ્પણમાંની ક્ષીણ પર્વતિથિને માટે છે ? નવામતની પક્કડ થયા પછી હવે જે ક્ષીણતિથિને માટે પણ તે ઉત્સર્ગમાર્ગ છે, એમ કહેવા લાગ્યા છો તો ટિપ્પણમાં ઉદયતિથિ ચૌદશનો ક્ષય આવે ત્યારે તેની પૂર્વે ઉદયતિથિ તો તેરશ છે, ચૌદશ તો ઉદયતિથિ નથી જ; તેથી ત્યાં તમે તો ચૌદશ માનતા જ નથી ને ? આજે તો તેવા પ્રસંગે તમે પણ તે તેરશે ચૌદશ માનો જ છો, તેનું કેમ ? ત્યાં સૂર્યોદયમાં જે તિથિ હોય તેને જ પ્રમાણ કરવી’ એ સિદ્ધાંતનું પાલન તમારે થાય છે ખરું ? જો નહિ, તો તે દોટથી બચવા સારૂ આઠમ-ચૌદશ આદિ પર્વતિથિના ક્ષયવૃદ્ધિ વખતે તમે તે **ઉદયમિ**ના સિદ્ધાંતનું પાલન કરી બતાવીને દાખલો ક્યારે બેસાડવા માગો છો ? જો કે-તમે તો હવેથી ‘પર્વતિથિ જેટલી ઘડીની હોય તેટલી જ તેને આરાધવી’ એ માન્યતાવાળા તરીકે ખુલ્લા થયા છો, છતાં એ માન્યતાને બરાબર પગબદ ન કરી શકો ત્યાં સુધીમાં તો એ ‘સૂર્યોદયમાં જે તિથિ હોય તેને જ પ્રમાણ માનવી’ એ સિદ્ધાંતનું પાલન કરી બતાવીને તમારે ઉત્તાવળે દાખલો બેસાડવો જ બદે છે. બેસાડશો ને ?

(૩૮) પેજ ૨૭ના પેરા ત્રીજમાં લખે છે કે-“પુનમની ક્ષયવૃદ્ધિએ ‘ક્ષયે પૂર્વાનું’ અપવાદસૂત્ર પૂનમને લાગુ પડે ને ત્યાં પુનમની ઉદય-

તિથિનો આગ્રહ રખાય નહિ, પરંતુ પંચાંગ ચૌદશની ક્ષયવૃદ્ધિ તે બતાવતું નથી, પણ ઉદયતિથિ બતાવે છે. એમાં ચૌદશ માટે તો ઉત્સર્ગમાર્ગ ઉદયતિથિ લેવાનો જ લાગુ પડે પણ અપવાદ નહિ. વાત પણ બ્યાબાળી છે કે-પૂનમને જરૂરી અપવાદ પૂનમના ઉત્સર્ગને ગૌણ કરે પણ ચૌદશના ઉત્સર્ગને કેમ હણે?" તેઓની આ વાત શાસ્ત્રનિરપેક્ષ અને સદંતર બ્રામક છે-કપોલકલ્પિત છે-ભદ્રિક આરાધકજનોને ગુચ-વાડામાં પાડવાની જાળરૂપ છે, તે જાળનું શાસ્ત્રીય રૂપડીકરણ આ છે કે-“ક્ષયે પૂર્વાં એ વિધિવાક્ય છે, અને ‘વૃદ્ધૌ કાર્યાં’ એ નિયમવાક્ય છે. એ બે વાક્યો તિથિના ભોગ અને સમાપ્તિને માટે નથી, પરંતુ અપર્વતિથિના સૂર્યોદયને પર્વતિથિનો સૂર્યોદય ગણવા અને પર્વવૃદ્ધિ વખતે પહેલા સૂર્યોદયને નહિ ગણવા માટે છે. પૂનમના ક્ષયે તે ‘ક્ષયે પૂર્વાં’નું અપવાદસૂત્ર પૂનમને લાગુ ન પડે પણ ચૌદશના સૂર્યોદયને પૂનમનો સૂર્યોદય બનાવવા [ચૌદશ પંચાંગમાં ઉદ્યાત પર્વ-તિથિ હોવા છતાં યાવત્સંમવસ્તાવદ્વિધિઃ ન્યાયે] ચૌદશને લાગુ પડે, તેથી (‘ત્યાં પૂનમની ઉદયતિથિનો આગ્રહ રખાય નહિ’ એમ લખ્યું છે તે શાસ્ત્ર અને પરંપરાથી વિરુદ્ધ એવું બ્રામક છે,) ત્યાં ચૌદશના ઉદયતિથિનો આગ્રહ રખાય નહિ. એટલે ક્ષીણ પૂનમને એ ‘ક્ષયે પૂર્વાં’ વિધિવાક્યવડે સૂર્યોદયયુક્ત બનાવતાં ટીપ્પણાંની ઉદયવાળી ચૌદશ જે પર્વતિથિ છે તેનો ક્ષય થવા પામે, અને તે તો શાસ્ત્ર-કારને ઇષ્ટ નથી જ; આથી તેવા પર્વાનંતર પર્વના ક્ષયની વખતે તે ‘ક્ષયે પૂર્વાં’નો વિધિસંસ્કાર તેવા સ્થાને ફરી પણ પ્રવર્તાવવો જ પડે છે. પંચાંગ ભલે ઉદયતિથિ બતાવતું હોય; પણ ક્ષીણપર્વને લોકોત્તર તિથિ બનાવવા સારૂ સંજ્ઞા આપવાની જરૂર પડે ત્યારે તે પંચાંગમાંના ઉદયને પલટવો જ રહે. આથી ‘ક્ષયે પૂર્વાં’ના સંસ્કારવડે જેમ ઉદયમાં પૂનમ નહોતી તેને લોકોત્તર ઉદયવાળી બનાવી, તેમ તેને પૂનમની સંજ્ઞા આપતાં ચૌદશનો ક્ષય થવાની અનિષ્ટસ્થિતિ પ્રાપ્ત થવા પામી, તેથી ફરીથી તે જ ‘ક્ષયે પૂર્વાં’નો વિધિ પ્રવર્તાવવાની જરૂર

ઊભી રહે જ છે: અને તેથી ફરીથી તે જ વિધિ પ્રવર્તવાને ચૌદશ
 ઉદયમાં નહોતી રહેતી તેને લોકોત્તર ઉદયવાળી ચૌદશ બનાવી. પ્રભુ-
 શાસનની આ અવિચ્છિન્ન આચરણ પ્રવર્તમાન જ છે ત્યાં લૌકિક-
 પંચાંગની ગણાતી ઉદયતિથિ ચૌદશ માટે **ઉદયમિ જા તિહી સા**
પમાણં ઉત્સર્ગમાર્ગ, (પંચાંગના જ ઉદયને સ્ત્રીકરવારૂપે) લાગુ પડે
 નહિ, પણ ‘**ક્ષયે પૂર્વાં**’નો અપવાદમાર્ગ જ લાગુ પડે.” તેવા પ્રસંગે
 તે ચૌદસને ઉત્સર્ગમાર્ગ લાગુ પાડવાના આજ્ઞા કરવા બનારને ‘૧૪-૧૫
 જોડીયાં પર્વ તરીકે રહેવા પામે નહિ, મહિનાની ફરજિયાત લેખાતી આરપર્વો
 અગીયાર પર્વો બની જવા પામે, ‘**મુખ્યકૃત્યા વાક્ષિક-પૂર્ણિમયોઃ**
ચતુર્વિધાહારઃ ષષ્ઠ પથ કૃતો યુજ્યતે’ એ શ્રી સેનપ્રશ્નના વચન
 અનુસાર મુખ્યવૃત્તિએ ૧૪-૧૫નો જીજ્ઞ કરવાનો છે તે બનવા પામે
 નહિ, શ્રી હીરસૂરિય મંના **પૂર્ણિમાયાં ચ ત્રુટિતાયાં ત્રયોદશી-**
ચતુર્દશ્યોઃ ક્રિયતે પાઠના આભોગપૂર્વક અપલાપના ભાગો થવાય અને
 શાસ્ત્રકારે અષ્ટમી-ચતુર્દશી-પૂર્ણિમા અને અમાવાસ્યાને જે ચતુષ્પર્વો
 જણાવે છે તે તોડી નિષર્વો બનાવી દેવાના પાપના ભાગી થયું પડે’
 જે સ્થિતિના ભાજન નવીનોને બનવું પણ પડ્યું છે; માટે તેવા પ્રસંગે
 પંચાંગની ઉદયવાળી ચૌદશને પૂ. હીરસૂ. મંના **ત્રયોદશીચતુર્દશ્યોઃ**
 પાઠ તેમજ અવિચ્છિન્ન પરંપરાના આધારપૂર્વક તે ઉત્સર્ગ માર્ગ લાગુ
 પડાતો જ નથી. આ વસ્તુ જાણવા છતાં તે પોતાની શાસ્ત્ર અને પરંપરાથી
 નિરપેક્ષ એવી સદંતર કપોલકલ્પિત વાતને પોતે જ બ્યાજખી કહેવારૂપે
 ટેકા આપીને આગળ ગોળો ગબડાવે છે કે-“વાત પણ બ્યાજખી છે
 કે-પૂનમને જરૂરી અપવાદ પૂનમના ઉત્સર્ગને ગોણુ કરે પણ ચૌદશના
 ઉત્સર્ગને કેમ હણે ?” એ તો ઉધાડા ઉત્તરમાર્ગનું પ્રદર્શન છે. પૂનમને
 જરૂરી એ ‘**ક્ષયે પૂર્વાં**’ અપવાદે, ઉદયમાં પૂનમજ નહોતી, ત્યારે તો
 પૂનમ બનાવી છે, આ સ્થિતિમાં જે ઉદયમાં જ નહોતી તે ક્ષીણ પૂનમનો
 ‘**ઉદયમિ**’ એ ઉત્સર્ગ કેવી રીતે ગણાવે છે ? જ્યાં પૂનમનો તે
 ઉત્સર્ગ જ નથી લેખાતો ત્યાં ‘પૂનમના ઉત્સર્ગને ગોણુ કરે’ એમ કહેવું

તે કેટલું બધું વાહિયાત ગણાય? તે પ્રકારે તે વાતજ વાહિયાત હોવાથી પંચાંગની ઔદયિકી ઔદશના ‘**ઉદયમિ.**’ ઉત્સર્ગને ‘ક્ષયે પૂર્વાં’ અપવાદ હણેજ હણે: એમાં નવીન થું દોહું? પૂ આત્મા-રામજી મ., ઉ. શ્રી વીરવિજયજી મ., આ શ્રી દાનસૂરિજી મ. અને સં. ૧૯૯૨ સુધી તો તમે પણ તેવા પ્રસંગે ઔદશના તે ઉત્સર્ગને હણતાજ હતા કે? અને તેમ કરવામાંજ તમે સહુએ પોતાનું શાસ્ત્ર અને પરંપરાનુસારીપણું માનતા હતા કે? તો હવે તે સ્વયં પણ વર્ષો સુધી આચરેલું શાસ્ત્ર અને પરંપરાનુસારીપણું કયા કહી ન કર્મના ઉભે વિપરીત ભાસવા લાગ્યું? વિચારશો.

(૩૪) પેજ ૨૭ના ચોથા પેરામાં લખ્યું કે—“વળી જ્યોતિષ-શાસ્ત્રના જાણનારાઓ ‘પૂનમના ક્ષયે તેરસનો ક્ષય’ વગેરે આપણા સિદ્ધાંતો સાંભળીને આપણી મશ્કરી કરે છે અને ખુલ્લુંખુલ્લા જણાવે છે કે-તમારા કહેવા કે માનવા માત્રથી આકાશના ગ્રહોનો યોગ થોડોજ ફરી જવાનો છે?” એ પણ પોતાનું ગાઢ અભિનિવેશિકૃતિયત પ્રલપન છે. જ્યોતિષ શાસ્ત્રના જાણનારાઓ અ.પણા તે ‘પૂનમના ક્ષયે તેરસનો ક્ષય’ વગેરે સિદ્ધાંતો સાંભળીને મશ્કરી કરતા નથી, પરંતુ અનુકરણ કરે છે: જુઓ સં. ૨૦૦૦ના ચંડાંશુ. માં મહા વદ ૦)) નો ક્ષય આવેલ છે ત્યારે તેઓએ તેમનો મહા વદ ૧૪ની મહા શિવરાત્રી, ઉદ્યાત મહા વદ ૧૩ ને મંગળવરે લખીને ઉદ્યાત મહા વદ ૧૪ ને બુધવારના દિવસે મહા વદ ૦)) લખી બતાવી છે, માટે આપણા સિદ્ધાંતોના મશ્કરી તો સંવત્ ૧૯૯૩થી આ નવીનપંથીઓએ જ એશરમ થઈને કરવા માંડી છે, જ્યોતિષાઓએ નહિ: અને તેથી આરાધના વિષયમાં ‘તમારા કહેવા માત્રથી આકાશના ગ્રહોનો યોગ થોડોજ ફરી જવાનો છે?’ એમ તેઓ તો કોઈ બેલતાજ નથી, પણ તમેજ તેવું ઉચ્છિષ્ટ બેલવાનાં ગાંડાં કાઢવા લાગ્યા છે. આરાધકોએ આકાશના ગ્રહોને આરાધવાના નથી, પરંતુ શાસ્ત્રે મુકરર કરી આપેલી પર્વતિથિ આરાધવી છે, માટે આવું લખવામાં એ નવો મત તેઓનેજ પર્વતિથિ

ખોવડાવીને ગ્રહોને આરાધવા પ્રેરતો હોવાથી તેઓએ હવે આવું શાસ્ત્ર-બાહ્ય પ્રલપન કરીનેજ જીવનું રહે છે, તે વાત ખુલ્લી થવા સિવાય અન્ય કોઈજ તત્ત્વ નથી.

(૪૦) પૈજ ૨૮ના બીજા પેરામાં “(ક્ષયે પૂર્વા) સૂત્રમાં ‘પૂર્વ-તિથિ કરવી’ એમ કહ્યું છે, પણ ‘અપર્વતિથિનો ક્ષય કરવો’ એમ કહ્યું નથી.” એમ લખીને પોતાનું નિરક્ષરભટ્ટારકપણું સૂચવે છે. પર્વતિથિના ક્ષયે પૂર્વ અપર્વતિથિ તો પંચાંગકારે કરેલી પડીજ છે, જતાં સૂત્રકાર ‘પૂર્વતિથિ કરવી’ એમ કહે છે, ત્યારે પણ તેઓને વિચાર નથી સૂઝતો કે-‘એ પ્રધોષવડે શાસ્ત્રકાર ભગવંત ‘પૂર્વની તે ઉદ્યાત્ અપર્વ-તિથિને પર્વતિથિ કરવી’ એમ વિધિ બતાવે છે’ એ આશ્ચર્ય છે. એવી સ્વની નિરક્ષર સ્થિતિમાં તેઓ માટે ક્રિયસ્કર એ છે કે-તેઓએ શાસ્ત્રોના યદ્વાતદ્વા અર્થો કરતા અટકી જવું. તેમની તે પંક્તિની ગ્મા પ્રમાણે અજ્ઞાનતા ખ્યાલમાં આવ્યા પછી સૂત્ર સમજી શકે તેમ છે કે-તે સ્થળે તે પંક્તિને અવલંબીને આગળ જતાં તેમણે જે “આવો કલ્પિત અર્થ કરનારાઓને સહેજે પૂછવાનું મન થાય છે x x x x કાર્યા એવું ત્રીલિંગ કૃદન્ત ન મૂકતાં કાર્યા: એવું પુલ્લિંગ કૃદન્ત મૂકતા. એટલે ઉપરનો અર્થ કાઢી રીતે સંબંધ થતો નથી.” એ પ્રમાણે લખ્યું છે તે તેઓની કેવળ અજ્ઞાનોત્થિત બાળચેષ્ટા જ છે.

(૪૧) પૈજ ૨૮ના તે બીજા પેરાના છેડેથી તેઓએ “વર્ણી પર્વ-તિથિનો ક્ષય હોય ત્યારે પૂર્વતિથિનો ક્ષય કરવો એવો અર્થ કરીએ તો (વૃદ્ધો કાર્યા તથોત્તરા મુળજ) પર્વતિથિની વૃદ્ધિ હોય ત્યારે ઉત્તર-તિથિની વૃદ્ધિ કરવી એવો અર્થ નિષ્પન્ન થાય અને એ રીતે આઠમની વૃદ્ધિએ એ નોમ કરવી પડે. પણ એમ તો તેઓ કરતા નથી ત્યાં તો તેઓ એ સાતમ કરે છે. વચન છે ‘વૃદ્ધો ઉત્તરા’ અને કરે છે પૂર્વની વૃદ્ધિ !” એ પ્રમાણે લખ્યું તે સ્વમતોત્થિત ઉન્માદ છે, ‘ક્ષયે પૂર્વા તિથિ: કાર્યા’ એ જેમ વિધિસૂત્ર છે, તેમ ‘વૃદ્ધો કાર્યા તથોત્તરા’ એ નિયમસૂત્ર છે. નિયમસૂત્ર, વિધિસૂત્રનું કોમ ન જ કરે; એની ય જેમને

સમજ ન હોય તેજ માણસ તે **વૃદ્ધો** સૂત્રથી 'પર્વતિથિની વૃદ્ધિ હોય ત્યારે ઉત્તરતિથિની વૃદ્ધિ કરવી.' એવી એમકલ વાત કરી શકે. પંચાંગમાંના પર્વક્ષય વખતે **ક્ષયે પૂર્વા** વિધિસૂત્ર, પૂર્વની અપર્વતિથિને પર્વતિથિ કરવારૂપે વિધિ પ્રવર્તે છે અને પર્વની વૃદ્ધિ વખતે **વૃદ્ધો** **કાર્યા તથોત્તરા** નિયમસૂત્ર, એ સૂર્યોદયવાળી બનેલી એક તિથિનું એક સૂર્યોદયવાળી તરીકે નિયમન કરે છે, એ વાત સમજીને એ શાસ્ત્રના અર્થો કરવા પ્રેરાતા હોત તો તેઓથી તે નિયમસૂત્રથી એ આઠમ વખતે એ નોમ કરવાના કુવિકલ્પના ભોગ થતા જરૂર બચી જવાન અને તે નિયમસૂત્રે એ પ્રમાણે જ્યારે પંચાંગમાંની વૃદ્ધિતિથિ-એ તિથિમાંની જ્યારે **ઉત્તરા** બીજી તિથિનેજ પર્વતિથિ તરીકે નક્કી કરી આપી ત્યારે પંચાંગની શેષ રહેલી પહેલી આઠમ અપર્વ જ બની રહેતી હોવાથી શાસનપક્ષ એ આઠમ વખતે આરાધનાના પંચાંગમાં એ સાતમ કરે છે, તે વ્યાજબીજ છે, એમ સમજવાનું તેઓને સદ્ભાગ્ય પ્રાપ્ત થાતઃ એ સદ્ભાગ્ય હાલ તો ઉદયમાં વર્તી નથી, એટલેજ નવામતનો નક્કી કરેલો ખોટો કક્કો પણ સાચો કરવા સારૂ આવા કુઅયત્નો કરી રહ્યા છે; અને સૂત્રની વચ્ચેથી શાસ્ત્રકારનો **કાર્યા** શબ્દ ઉડાવી દેવાનું પ્રાપ્ત કરીને પણ 'વચ્ચે **વૃદ્ધો ઉત્તરા**' લખવાનું સાહસ કરી રહ્યા છે ! વચ્ચે બે '**કાર્યે**' પાઠ હોત તો તેઓએ ઉત્તરની એ તિથિ કરવાની જે વાહિયાત વાત રજૂ કરી છે, તેને કાંઈકે સંગત કરવા મથી શકાત; પરંતુ ત્યાં તો વચ્ચે છે '**કાર્યા**' પાઠ, અને તે ઉત્તરની એ તિથિ કરવાની વાતને લાત મારે છે, તેથી આ સુવિહિતોએ (?) પૂજ્ય દશપૂર્વધર ઉમાસ્વામિ વાયકશ્રીના તે '**વૃદ્ધો કાર્યા તથોત્તરા**' વચનમાંથી **કાર્યા** પાઠ તેમજ તે પછીના '**તથા**' પાઠ એમ તે સૂત્રમાંથી એ પાઠ કાપી નાખીને ત્યાં **વૃદ્ધો ઉત્તરા** પાઠ ઉપજાવી કાઢીને છાપેલ છે. અહિં 'જે તેમ હોય તો **કાર્યા** પાઠ કાપી નાખે પરંતુ તે સાથે '**તથા**' પાઠ પણ શું કામ કાપ્યો હોય ?' એમ કોઈને શંકા ન થાય. માટે અત્ર તત્સંબંધી પણ ખુલાસો ફલિત થાય છે કે-શાસ્ત્રકાર, '**ક્ષયે પૂર્વા**'

એ એક વાત છે અને ‘વૃદ્ધૌ કાર્યાં’ એ બીજી વાત છે, એમ જણાવે છે—એટલે કે બંને સૂત્ર, વિધિરૂપ નથી, પરંતુ પ્રથમનું સૂત્ર વિધિરૂપ છે અને પછીનું સૂત્ર નિયમરૂપ છે એમ જણાવે છે; તેથી તે સૂત્રમાંથી તેઓએ તથા પાઠ પણ કાઢી નાખીને પછી ‘વૃદ્ધૌ ઉત્તરા’ પાઠ જાપેત્ર છે પાઠ કાપીકૂપીને જાપ્યો છે, તેમાં એ મૂળ મળ્યું હેતુ છે. અત્ર સુત્રજનોએ ખ્યાલ રાખવા જેવું છે કે—તેઓ શાસ્ત્રપ્રિય પણ આ પ્રદારનાજ છે! પછી તેઓ શાસનપ્રિય કેવાક હોઈ શકે, એ વિચારવું સુલભ થશે

(૪૨) તે એથા મણકાના પૃષ્ઠ રહના બીજા પેરામાં “તેઓ કહે છે કે ‘ઉચ્ચતિથિની ધડીઓ ક્ષીણ પર્વતિથિમાં નાખવી” એમ શાસનપક્ષને સંમોધીને લખે છે, તે જૂઠું છે. ‘ઉચ્ચતિથિની ધડીઓ ક્ષીણ પર્વતિથિમાં નાખવી’ એવું શાસનપક્ષમાંથી એક પણ વ્યક્તિનું કથન તેઓએ કયાંય પણ સાંભળ્યું છે? વાંચ્યું છે? વાંચ્યું હોય તો સ્થાન સાથે તેઓ જાહેર કરે. પર્વતિથિજ ક્ષીણ છે, પછી તેમાં ઉચ્ચતિથિની ધડીઓ નાખવાની વાતને સ્થાનજ કયાં છે? અને તેથીજ એવું વિચિત્ર, આ શાસનપક્ષનાં નામે સહુપ્રથમ તમેજ બોલી શકો છો, શાસનપક્ષની તો એકાદ પણ વ્યક્તિનું આવું ‘પહેલાંની તિથિઓને પછીની ગણાતી ક્ષીણ પણ (ભોગની અપેક્ષાવાળી) તિથિમાં નાખવાનું’ વિપરીત વચન અઘાપિ પર્યન્ત કોઈએય સાંભળ્યું કે વાંચ્યું કે જાણ્યું હોય તેમ જાણવામાં નથી; અને બોલવા ઇચ્છેય નહિ. બીજાના બદાને હવે તમેનેજ આવું ચાલવાને અનુરૂપ ઉલટુંજ બોલવું ગમે છે, તો ખુશીની વાત છે; પરંતુ તેમાં પણ તમે વિદ્વજનોમાં હાંસીને પાત્ર થતા અટકો, એ શુભ હેતુથી (ભોગની અપેક્ષાએજ) પ્રશ્ન છે કે—“પર્વ-ક્ષય પ્રસંગે ઉચ્ચતિથિ=પૂર્વની ઉદ્યાત અપર્વતિથિ, એ ક્ષીણ પર્વતિથિનો આધાર છે કે આધેય છે? જો આધાર છે, તો આધારરૂપી ગણાતી તે અપર્વતિથિની ધડીઓમાં આધેયરૂપ ગણાતી ક્ષીણ પર્વતિથિની ધડીઓ નાખવાનું બોલાય? કે આધેયરૂપ ગણાતી ક્ષીણ પર્વતિથિની

ધડીઓમાં આધારરૂપ ગણાતી અપર્વતિથિની ધડીઓ નાખવાનું બોલાય ?”
 અસન્મતના આગ્રહવશાત્ વસ્તુસ્વરૂપ યદા તદા કેંકયે રાખવું તેમાંય
 ઓછો ક્રમ અંધ રખે સમજના અને આપનો તિથિમત કે-જે સર્વ
 પ્રક અસત્ય ડરેલ છે તે આવા સેંકડો પ્રપંચો કરો તો પણ કદાપિ
 સત્ય ડરવાનો તો નથીજ ! કારણ કે શાસ્ત્ર અને પરંપરાને તજીને
 આ. ડ્રો રામચંદ્રસૂરિજીએ તેને મનસ્વીપણેજ કાઢેલ છે. પછી તેવા
 મતને રાખવા તેઓ આદિ તમોએ આ બવોબવ બયંકર હાલતમાં
 મૂંઝી રીખાવે, તેવા દુષ્પ્રયત્નો ઠઈ પ્રકારના લાભપ્રદ સમજાય છે ?

(૪૩) પેજ ૨૯નાં તે બીજા પેરામાંની તે પછીનો-“એટલે ક્ષીણ
 પર્વનિથિવાળા પર્વ x x x x કેમકે ગ્રહચારથી નિયત થએલો
 જ્યોતિષનો ક્રમ ફેરવી શકતો નથી” ત્યાંસુધીની ૧૦ પંક્તિમાંનું
 લખાણ, નં. ૪૨માંનું સમાધાન વાંચવાથી વાચકને સ્વયંનિર્ણયક
 જણાય તેમ છે. આગળ પણ કહેવાઈ ગયું છે કે-આરાધકોને ગ્રહ-
 ચારથી નિયત થએલો જ્યોતિષનો ક્રમ ફેરો કે ન ફેરો તે સાથે કશી
 લેવાદેવા નથી, તેનો તો આરાધવાની પર્વતિથિ ક્ષીણ હોય ત્યારે
 શાસ્ત્ર અને પરંપરાનુસારે તે ક્ષીણતિથિને જ સૂર્યોદયરૂપે અને સ્વનામની
 સંજ્ઞા પામેલ તરીકે પ્રાપ્ત થાય તે જ જોવાનું છે. હવે આવું શાસ્ત્ર
 અને પરંપરાવિરુદ્ધ લખવા હિંમત કરનારા તમો જ ચૌદશના ક્ષયે
 તેરશ ૪ કે ૬ ધડી ઉદયમાં હોય છતાં ચૌદશનો પૌષધ, તેરશના
 સૂર્યોદય પહેલેથી ય ઉચ્ચરાવો છો, ઉપવાસ આદિનાં પચ્ચક્રખાણો પણ
 આપો છો, ટીપ્પણમાં અમાસ ઉદયાત્ હોવા છતાં **શ્રીવીરજ્ઞાન-
 નિર્વાણં કાર્યં લોકાનુગૈરિદ્ધને આધીન** હોને લોક સાથે ચૌદશે
 દીવાળી કરો છો તેમાં ગ્રહચારથી નિયત થએલો ક્રમ ફેર્યો છે કે નહિ ?
 એ ક્યાં જુઓ છો ? માટે જ તે લખાણ પછી આગળ જતાં તમો
 તેજ પેજ ઉપરની પંક્તિ ૧૮ થી જે “એથી પાઠકો સમજી શકશે
 કે-પર્વતિથિના ક્ષયવૃદ્ધિ હોય ત્યારે તેની પહેલાંની અપર્વતિથિના ક્ષય-
 વૃદ્ધિ કરવા એવો અર્થ આ પ્રધોષનો થતો નથી.” એ પ્રમાણે લખો

છો, તે બધું જ તેવી કપોલકલ્પિત વાતના આધારે હાંકે રાખવારૂપ હોવાથી ખોટું છે. તે ‘ક્ષયે પૂર્વાં’ પ્રધોષનો અર્થ. ‘પંચાંગમાં પર્વ-તિથિના ક્ષયવૃદ્ધિ હોય ત્યારે તેની પહેલાંની અપર્વતિથિના ક્ષયવૃદ્ધિ કરવા’ એ જ પૂર્વાચાર્યભગવંતોએ કરેલ છે અને આજે પ્રચલિત છે. હવે તમે કરવા લાગ્યા છો. તેવો તે ક્ષયે પૂર્વાંનો અર્થ કોઈ પૂર્વાચાર્યોએ કર્યો છે? ઉલટા જનારનો અર્થ કોણુ માને? વીર સં. ૨૪૬૦ના તા. ૨-૯-૩૪ના તેમના જૈનપ્રવચનના ૧૨-૧૩-૧૪ સંયુક્ત અંકના પાના ૧૭૭ની કોલમ પહેલીના બીજા ઉત્તરમાં તમે પણ એ અર્થ જ જણાવેલ છે કે-“એક જ દિવસે ત્રણ તિથિના ભોગ આવતો હોય તો વચલી તિથિ ક્ષયતિથિ કહેવાય છે. તે તિથિ જે આરાધ્યપર્વકોટિની હોય તો પૂર્વની તિથિની જગ્યાએ તેને જ કાયમ કરાય છે; કારણ કે-તે ક્ષયતિથિની સમાપ્તિ પણ તે જ દિવસે થાય છે. તત્ત્વગ્રાહી આત્માએને આ વસ્તુ સ્પષ્ટ સમજાય તેવી છે.” જૈનપ્રવચનના તે પેજ ઉપર બીજા કોલમમાં પણ તમે લખેલ છે કે-“તત્ત્વતરંગિણીનો આધાર તો સંવત્સરીની ચોથના ક્ષયે ત્રીજનો ક્ષય કરવાનો છે, કે જે નિયમ પ્રમાણે પહેલાં પણ વિક્રમ સં. ૧૯૩૦માં વર્તન થયું હતું.” આમ છતાં તે જ ક્ષયે પૂર્વાં પ્રધોષનો અર્થ, હવે ‘પર્વક્ષયવૃદ્ધિએ પૂર્વની અપર્વતિથિના ક્ષયવૃદ્ધિ કરવા, એમ થતો નથી’ એમ ખોલે! છો તે પોતાનાં પણ એ ખોલેલ અને વર્ષોસુધી આચરેલ વચનો અને તે મુજબનાં વર્તનથી વિરુદ્ધ છે. તમારા દાદાગુરુ શ્રી દાનસુરિશ્ચ મ. વિવિધપ્રશ્નોત્તર ભાગ બીજાના પેજ ૮૪ ઉપર આ ‘ક્ષયે પૂર્વાં’નો અર્થ સાફ લખે છે કે-“બીજ, પાંચમ, આઠમ, અગીઆરશ અને ચૌદશ આદિ તિથિનો જ્યારે લૌકિક પંચાંગમાં ક્ષય હોય ત્યારે તે તિથિ પ્રથમ દિવસે કરવી,” આમ છતાં તે પુસ્તક છપાવતી વખતે શ્રી જંબૂવિજયજી આદિએ સં. ૧૯૬૪માં તે પોતાના દાદાગુરુકૃત અર્થને ય ખોટો કરી નાખવા સારુ ‘એટલે’ કહીને કોમામાં પોતાનું મંતવ્ય લેઓશ્રીનાં નામે ગવાય

એ રીતે દાખલ કરી દીધું તેને સાચું કંવા મથો, તે ખોટું ન છે. શ્રી જંખૂસુ. એ તો તે સં. ૧૯૯૫માં પ્રસિદ્ધ થયેલા ગ્રંથના પેજ ૨૯૬ ઉપર સં. ૧૯૯૨ના શ્રાવણ વદમાં નીકળેલ નવાગતનો “નિથિની ક્ષયવૃદ્ધિમાં પૂર્વપૂર્વત્તર નિથિની ક્ષયવૃદ્ધિ કરીને શાસ્ત્રવિધિનું ખૂન કરે છે.” તે માન્યતા સં. ૧૯૯૨ના મહા મહિને કાલધર્મ પામેલા શ્રી દાનસુ. મ.ના નામે ચડાવી દેવાનું પણ પરાક્રમ દાખવ્યું છે કે ? તેવા જૂઠા માણસના લખાણ પર ભરસો શો ? આથી જ આગળ જતાં તમોએ તે પેજ ૨૯ ઉપર પંક્તિ ૨૨ થી જે-“અહીં ભા. શુ. પના ક્ષયે ભા. શુ. ૪ ઉદયતિથિમાં સંવત્સરીમાં માનનારા પૂ. સિદ્ધિસૂચિ આદિ એમ કહે છે કે-શાસ્ત્રે ઉદયતિથિની આરાધનાનું વિધાન કર્યા પછી પર્વતિથિની હાનિ કે વૃદ્ધિ હોય ત્યારે તેનું આરાધન ક્યારે કરવું ? એ પ્રશ્ન ઉઠે છે તેનાં નિરાકરણ માટે શ્રી ઉમાગ્વાતિ મહારાજે આ સૂત્ર કહેલું છે, તેથી તેનો અર્થ આ રીતે થવો ઘટે:-**ક્ષયે પૂર્વા તિથિઃ કાર્યા** જ્યારે પર્વતિથિનો ક્ષય હોય ત્યારે પૂર્વની (અપર્વતિથિ) તિથિ કરવી.” એ પ્રમાણે લખ્યું છે તે યથાર્થ છે, અને તે અર્થને જ સાચો માનવો ઠીક છે. આવું સાચું લખ્યા પછી પણ ‘તાણ્યો વેલો અંતે થડેજ જાય’ એ ઉક્તિ અનુસાર આગળ જતાં જે “અર્થાત્ તેનું આરાધન પૂર્વની તિથિમાં કરવું.” એમ લખાયું તે શોભનીય નથી. અનેક વખત પોતે પણ સ્વીકારેલ અને આચરેલા સાચા અર્થને ય મનસ્વીપણે મરડીને ઈરાદાપૂર્વક ઊંધો જણાવાયો છે ! અત્ર મતાગ્રહને જ દોષ આપવો રહે. અન્યથા મણકા પાંચમાના પેજ ૨૪ ઉપરના પારશિષ્ટ તથો—

“[૨] અપવાદ નિયમ

તિથિનો ક્ષય હોય (અર્થાત્ સૂર્યોદયમાં ન હોય) તો પૂર્વની તિથિ આરાધ્ય કરવી અને વૃદ્ધિ હોય (એ સૂર્યોદયને સ્પર્શતી હોય) તો બીજી તિથિ કરવી.” એ પ્રમાણેનો સત્ય અર્થ તમો ફરીથી પણ જણાવો છો તે કેમ બને ? હવે આ છેલ્લા અર્થને કદી છોડો નહિ. એ પ્રકારે

શુદ્ધ સદાને માટે સ્થિર રાખવા વિનંતી છે; કારણ કે-શ્રી જ્ઞેનધર્મ પ્રકાશ સં. ૧૯૮૦ના વૈશાખ માસના અંકના પેજ ૫૧ ઉપર તે પ્રધોપનો આજથી ૩૩ વર્ષ પૂર્વે પણ “ક્ષયે પૂર્વાતિથિ ગ્રાહ્યા, વૃદ્ધૌ ગ્રાહ્યા તથોત્તરા એટલે જો બાર તિથિ પૈકી કોઇપણ તિથિનો ક્ષય પંચાંગમાં હોય તો તે તિથિનો ક્ષય નહિ કરતાં તેની પૂર્વની તિથિનો ક્ષય કરવો. જેમકે પુનમ કે અમાસનો ક્ષય હોય તો તેની પૂર્વે ચૌદશ પણ પર્વની તિથિ હોવાથી તેરસનો ક્ષય કરવો અને વૃદ્ધિ હોય તો પાળવા માટે એ પૈકી બીજી (ઉત્તર) તિથિ પાળવાની ઠરાવવી અને પ્રથમની તિથિનો ત્યાર અગાઉની તિથિ એ ઠરાવવામાં ઉપયોગ કરવો ” એ પ્રમાણે જ અર્થ જાહેર કરેલ છે.

(૪૪) પેજ ૩૦ ઉપર હિંદી ટાઇપમાં પૂ. મુનિરાજ શ્રી ઝવેરસાગરજી મ. ના પ્રસિદ્ધ કરેલા “ જો તિથિનો ક્ષય હોય તો પૂર્વતિથિમેં કરણી, જો વૃદ્ધિ હોય તો ઉત્તરતિથિ લેણી. યદુક્તાં ક્ષયે પૂર્વા તિથિ કાર્યા, વૃદ્ધૌ કાર્યા તથોત્તરા ” એ શબ્દોમાંનો ‘કરણી’ શબ્દ પણ પર્વક્ષયે પૂર્વની તિથિને ઉદયાત પર્વતિથિ કરવાનું જ સૂચવે છે, અને વૃદ્ધિ હોય તો એ તિથિમાંથી ઉત્તરા-બીજને જ ઉદયાત પર્વતિથિ તરીકે લેવી, એમજ સાફ જણાવે છે; પરંતુ તમારી જેમ એ આઠમ વખતે એ નોમ કરવાનું જણાવતો નથી. એમાંથી છેલ્લી એકને પર્વતિથિ તરીકે લીધી, એટલે તેની પૂર્વની તિથિ તો અપર્વ ગણીને પ્રવર્તાવવાનું તે શબ્દોમાંનું ‘ઉત્તર તિથિ લેણી’ એ વાક્ય જ નક્કી કરી આપે છે. પેજ ૩૧ ઉપર પહેલા પેરામાં પૂ. આગમોદ્ધારક આચાર્ય મ. શ્રી આનંદસાગરસૂરીશ્વજી મ. શ્રીના શ્રી સિદ્ધચક્રમાંના (સ્થલ ટાંક્યા વિના જ) :જૂ કરેલા વાક્યો પણ પંચાંગમાં આવેલ પર્વવૃદ્ધિ વખતે આરાધના માટે ઉત્તરતિથિને લેવાનું કહે છે, બીજું કહે છે જ ક્યાં ? કે-જેથી તે શબ્દો અને વાક્યો ટાંકવા પડ્યા ?

(૪૫) પેજ ૩૦ના પેરા બીજામાં-“ અહીં એ સ્પષ્ટીકરણ પણ આવશ્યક છે કે-ક્ષયે પૂર્વાનું સૂત્ર માત્ર પર્વતિથિને માટે એટલે કે-

બારપવીને માટે જ નથી, પરંતુ કોઈપણ તિથિને માટે છે એટલે જ ચૈત્ર શુદ્ધ ૧૩, પોષ શુદ્ધ (?) ૧૦, અન્યકલ્યાણુક, વૈશાખ શુદ્ધ ૩, ઉપવાનમાળ-તિથિ, વ્રતગ્રહણનિધિ વગેરે તિથિના ક્ષય વખતે પૂર્વતિથિ ગ્રહણ કરાય છે આ રીતે: વૈ શુ ૩ના ક્ષયે શુદ્ધ ૨નો દિવસ બીજ પર્વના માટે પણ છે, અને અક્ષયતૃતીયા માટે પણ છે. ત્યાં કોઈ વૈ. શુ. ૧નો ક્ષય કરી એકમને બીજ અને બીજને ત્રીજ એમ કરતું નથી, તેમ કરાય પણ નહિં, કેમકે-પંચાંગ તો બીજને ઔદયિક બતાવે છે, અને ત્રીજ એ જ દિવસમાં ભેગી આવે છે.” એમ લખ્યું છે તે શાસ્ત્રના આધારો આપી લખી શકેલ નથી, એટલે સ્પષ્ટ છે કે-કેવળ ફેંકફેંક જ કરી છે. તેનું બ્રમોત્પાદક લખાણ કરવામાં તેમણે આરાધના માટેની દર માસે પરિસંખ્યાત એવી અષ્ટમી આદિ ફરજિયાત પર્વતિથિઓ અને કલ્યાણુકો આદિ મરજિયાત પર્વતિથિઓનો શાસ્ત્ર અને પરંપરાવિરુદ્ધ ઈરાદાપૂર્વક ભદ્રિક જનતાને બ્રમમાં પાડવા શંભુ મેળો કરવો, તે આરાધકપણું ન ગણાય. મહિનાની બીજ, પાંચમ આદિ તિથિનો દરપક્ષે, દરમાસે પરિસંખ્યાત અને પરિગણિત હોય છે, તેમ કલ્યાણુક વગેરે પર્વતિથિઓ દરપક્ષે-દરમાસે પરિસંખ્યાતપણુ નથી અને પરગણિત પણ નથી, અષ્ટમી આદિ પર્વતિથિઓ દિવસ પ્રતિનિયત છે, એટલું જ નહિ, પરંતુ શ્રાવકને પૌષધાદિથી અને સાધુમહારાજને ઉપવાસ, ચૈત્યવંદન વગેરેથી નિયત હોઈને પરિગણિત છે, જ્યારે કલ્યાણુકાદિ પર્વતિથિઓ મુખ્યતાએ માત્ર તપસ્યાથી આરાધ્ય ગણાય છે. અષ્ટમી આદિ અંગે અનારાધન સંબંધમાં પ્રાવશ્ચિત્ત જણાવેલ નથી. તથા બીજ, પાંચમ આદિ મહિનાની બાર પર્વતિથિની માફક ‘એક દિવસે એકજ પર્વ આરાધવાનું વિધાન’ કોઈપણ શાસ્ત્રમાં કલ્યાણુકાદિ પર્વતિથિઓ માટે કરવામાં આવેલ નથી.-અર્થાત્ કલ્યાણુકપર્વતિથિઓ એક દિવસે અનેક પણ આરાધી શકાય છે. એક દિવસે કલ્યાણુકપર્વો ઘણાં પણ હોય છે, જ્યારે બારપર્વીમાંની કોઈપણ પર્વી એક દિવસે એક જ હોય છે. વળી કલ્યાણુક પર્વ સંબંધીના તપને માટે વૃદ્ધ દેવેન્દ્ર-

સરિકૃત યતિદિનસમાચારીમાં ધર્માંધિકારમાં જણાવેલ તિથિ હનિષ્ઠિ વિચારમાં ‘ચતુર્થદિનં યાવદપિ તપઃપૂત્તિઃ કાર્યતે’ એમ જણાવેલ હોવાથી કલ્યાણુક વગેરે પર્વોમાં ત્રણ ચાર તિથિ સુધી પણ પાછળ જવાનું વિધાન છે, જ્યારે આપર્વોમાંની એકાદ પણ પર્વો માટે તે પર્વોને છોડીને એકાદ તિથિ પણ પાછળ જવાનું વિધાન નથી. ‘તત્ર ત્રયોદશીતિ વ્યપદેશસ્યાપ્યસંભવાત્, કિંતુ પ્રાયશ્ચિતાદિવિધૌ ચતુર્દશ્યેવેતિ વ્યપદિશ્યમાનત્વાત્’ પાડવડે શાસ્ત્રકાર મહર્ષિએ આરપર્વોમાંની કોઈ પણ પર્વતિથિના ક્ષય વખતે પૂર્વની અપર્વતિથિની સંજ્ઞાનો અભાવ કરીને આખા દિવસ માટે જેમ ક્ષીણપર્વતિથિની સંજ્ઞા કાયમ કરી, તેમ કલ્યાણુક પર્વતિથિના ક્ષય વખતે તે ક્ષીણ તિથિને પૂર્વની તિથિએ કોઈ શાસ્ત્રકારે તેની સંજ્ઞા કાયમ કરી નથી, માટે આરપર્વોની માફક કલ્યાણુકપર્વ વગેરેના ક્ષયવૃદ્ધિ પ્રસંગે ક્ષયે પૂર્વાંથી સંસ્કાર અવિચ્છિન્ન પરંપરાથી આપવામાં આવતો નથી, તેથી તેના ક્ષય વખતે પૂર્વતિથિ ગ્રહણ કરાય છે. આ વાત સં. ૧૯૯૨માં નવો મત કાઢનાર આ. શ્રી રામચંદ્રસૂરિજી અને તેમને અનુસરેલા તેમના ગુરુ, ગુરુજીના કાકાગુરુ, તેમજ રહી રહીને સં. ૧૯૯૬માં જોડાએલા આ. શ્રી સિદ્ધિસૂરિજી મ. આદિ સર્વ નવા વર્ગે પણ સં. ૧૯૯૨ તેમજ ૧૯૯૬ સુધી એ જ પ્રમાણે નિરપવાદ આચરેલી છે. આવી સ્પષ્ટતિથિમાં ‘ક્ષયે પૂર્વાં ’નું સૂત્ર માત્ર ૧૨ પર્વોને માટે જ નથી, પરંતુ કોઈપણ તિથિને માટે છે’ એમ શાસ્ત્ર અને સ્વયં આચરિત પરંપરા ઉપર પણ બેઠડક પગ મૂકીને સંદંતર જૂઠું લખે, (આ. શ્રી રામચંદ્રસૂરિ, ૧૧ રૂપીયાવાળો નવો તિથિનિર્ણય ગ્રંથ બહાર પાડવા સાડ પાંચ વર્ષથી તલપાપડ થઈ રહ્યા હોવા છતાં બહાર પાડવાની હિંમત કરી શકતા નથી, તે ગ્રંથમાંના આ ભાસંતા લખાણોને [પ્રતીકરનું પરિખળ માપવા] કદાચ વાનકીરૂપે પણ લખતા હોય તેમાં) તેને કોણ રોકી શકે ? ચૈ. શુ ૧૩ અને વૈ. શુ. ૩ જેવા વિખ્યાત કલ્યાણુકાદિ પર્વો આરંભાસે એક જ વખત આવે છે,

અને તોના રક્ષાદિક્ષિ વખતે આરાધકો અનુકૂળ માર્ગ વર્ણવી કરી જ લેતા હતા. આ બધા છે. ઉપધાનમાળતિથિ, વ્રતગ્રંથલક્ષ્યતિથિ કે-જે વ્યક્તિમત તિથિ છે, તેને પણ હવે જે વ્યાપક પર્વતિથિ તરીકે મહાવવા દીધ અર્થ હોય તો જ તે બાબત પણ ચર્ચા શકે.

(૪૬) પેજ ૩૧નો છેલ્લો “હવે પૂ. શ્રી સિદ્ધિસૂરિજી મ. વગેરે પુનમના ક્ષયે શુ. ૧૩નો ક્ષય કરવા જતાં કેવી આપત્તિ બ રહે છે, તે પણ જોઈએ. x x x x x એટલે વાસ્તવિક રીતે પૂર્વતિથિનો ક્ષય નાખવાની પદ્ધતિ જ ખોટી છે.” ત્યાં સુધીના લખાણનો તે આખો પેરો કથીરને સુવર્ણમાં ખપાવવાના મંત્રિન હેતુથી આ. મ શ્રી સિદ્ધિ-સૂરિજી મ.નું નામ ખોટી રીતે જ આમળ કરીને લખી મારેલો છે; કારણ કે-તેઓએ તેવી આપત્તિ કે-ધનેય ખતાવી હોવાનું અઘાપિપર્યંત જાણવામાં નથી. અમારી આ માન્યતામાં અમે અલ્પ ય અનિશ્ચયોક્તિ ખતાવતા હોઈએ તો તેઓ આ. શ્રી સિદ્ધિસૂરિજીમ.ના હાથદસ્તકનું તેવું આખું લખાણ ખલોક ખનાવીને પ્રસિદ્ધ કરવાવડે જનતાને જાહેર રીતે ખતાવી આપે. તેઓશ્રી તો એ નવા મતની આંટીધુટીની રમતથી લગભગ અજાણ છે. એ સાવ ભોળીયા દાદાને અટપટી પ્રોપેગેન્ડાના ભોમ ખનતા બચાવનાર પણ કોણ છે? જે હોત તો જેને તેઓ ખોટા કહેતા હતા તે તમારા સાવ નાપાયાદાર મતમાં પણ દોરવાઈ જવા પામ્યા; તે કેમ બને?

(૪૭) પેજ ૩૨ થી અંતિમ પેજ ૩૬ સુધીમાં ‘શ્રી વિશ્વય-સિદ્ધિસૂરીશ્વરજીનો મત’ શીર્ષક તળે લખેલી વાતો સત્ય કરતા અસત્યથી વધુ મિશ્રિત હોવાને કીધે ઉપેક્ષણીય છે.

(૪૮) મળકા પાંચમાના પેજ ૩ થી પેજ ૨૧ સુધીમાં ‘હવે શુ’ ઝરવું?’ શીર્ષક તળે લખેલી વાતો આખા વર્ષે અમદાવાદમાં એમને મનોભીષ્ટ વસ્તુઓની સગવડતા, પ્રાચીન અધ્યક્ષાને પ્રમાણિક માનીને પ્રવર્તતા અમદાવાદના બુદ્ધિશાળી સંઘના

આગેવાનોનાં હાથે જ અમદાવાદમાં ઊભી કરાવવાની ગાલંદાજ-
સ્વરૂપ જણાતી હોવાથી તેની ઉપેક્ષા કરવામાં આવે છે.
આ તિથિચર્યાના જટિલ પ્રશ્નના ઉકેલ માટે તેને અંલે તેઓ
પોતાના નવામતને ધરાવનાર સખળ પક્ષ ન હોય તેવા નગરના
શ્રી સંઘને તેવા નગરમાં આચાર્યોની એકઠા કરવાનું કહે
તેમજ પ્રતિનિધિ, પોતાની જાળમાં કદિ સપડાવા જ પામે નહિ,
તેવી કોઈ પેઢીનું નામ આગળ કરે તો પણ શ્રી દેવસૂર
સંઘમાં આ. શ્રી વિજયરામચંદ્રસૂરિજી કે તેમના નવા મતને
અનુસરનારાઓમાંથી કોઈ પણ સાધુ આદિ આ પ્રશ્નનો ઉકેલ
લાવવા શ્રી સંઘને કોઈ પણ પ્રકારનું સૂચન કરે તે યોગ્ય જ
નથી. શ્રી દેવસૂરસંઘના આચાર્યોની સલાહ-સંમતિ લીધા
વિના જ સં. ૧૯૮૨ માં જેમણે શ્રી સકલસંઘથી સ્વેચ્છાએ
સંવત્સરી જુદી પાડીને અને સં. ૧૯૮૩ થી તો શ્રી દેવસૂર
સંઘના આરાધનાના પંચાંગથી પોતાના પંચાંગો પણ મન-
સ્વીપણે જુદા કાઢીને સમાજમાં ઘેર ઘેર કલેગ પેદા કરેલ છે!
જે આજે પણ શમતો નથી ! તે વર્ગ, શ્રી દેવસૂરસંઘને માર્ગ-
સૂચન કરવાનો હક્ક શી રીતે ધરાવી શકે ? એવું અપૂર્વ
કાર્ય કરવાને તો શાસનના અનુરાગી એવા સર્વ શહેરોના
મધ્યસ્થ, ધર્માનુરાગી અને સુપ્રતિષ્ઠિત એવા સર્વમાન્ય
સદ્ગૃહસ્થ શ્રાવકવર્યોજ અધિકારી છે. મુંબઈનગરીમાંના
આપણા વિશાળ સંઘમાં આપણા શ્રી દેવસૂરતપાગચ્છ સિવાય
તો બીજો કોઈ સંઘ નથી ને ? ત્યાં આજે આપણા સેંકડો જેટલા
પૂજ્ય સાધુ-સાધ્વીજી મહારાજો પણ મિરાજમાન છે જ ને ?
છતાં અવળું પડ્યું છે એટલે જેઓ આ પાંચમા માણકાના
પેજ ૧૮ ઉપર તે મુંબઈભરના શ્રી દેવસૂરસંઘને આજે
ભારતના અનેક ગામ-નગરોમાં વસેલા સંઘોની અપેક્ષા
ઊભી કરીને મહત્વની સંખ્યા વગરનો લેખાવવાની બાલો-

શતા કરી શકે અને મુંઝવના અનેક ઉપાશ્રયોના સંધની અપેક્ષાએ મુંઝવના એ સેંકડો ગામોના જૈનોના શ્રી સંધને એક અંશમાત્ર ગણાવવાયડે પોતાની ઉન્નતતાનું પ્રદર્શન પણ ભરી શકે છે, તેઓ અવળું પડેથી કાલે શ્રીરાજનગરના મંધોનેય કેવો લેખાવે? અને પેઢીને ઉતારી પાડવામાં પણ શું કમીના રાખે? માટે તેઓ ‘હવે કરવું શું?’ એમ આ પાંચમા મણકા દ્વારા મુંઝવને પૂછે છે, ત્યારે તેનો જવાબ સહુએ “પ્રથમ તકે ગુરુની આજ્ઞામાં આવી જવ અને તે પછી પણ સમાજમાં ધર્મીજી હેયાંને વીશ વર્ષોથી વલોવી રહેલા તમારા મતને તજી દેવાની તરત જ જાહેરાત કરી દેવાપૂર્વક આપણા શ્રી સંધની અવિચ્છિન્ન સમાચારીમાં જોડાઈ જવ” એ પ્રમાણે તરત આપી દેવો, એ જ ઠીક જણાય છે.

(૪૯) મણકો પાંચમો પેજ ૨૨ના પરિશિષ્ટ [૧] તરીકે તેઓ લખે છે કે—“આરાધન માટે સૂર્યોદય વખતે જે તિથિ હોય તે પ્રમાણ ગણાય છે. (તે આખો દિવસ તે તિથિ આરાધ્ય કરાય છે.)” ન્યારે એથા મણકાના પેજ ૨૨ની પંક્તિ ૧૭થી ૨૨ માં તેઓ લખે છે કે—“શાસ્ત્રકારોએ પૂર્વતિથિ આરાધવાનું કહ્યું છે, નહિ કે—આર દિવસ. તિથિ અને દિવસનો શંભુમેળો કરવાનો નથી!” એ વદતોવ્યાધાત છે. કાં તો તેઓ એથા મણકામાંનું આ હવે લખાણ ઈષ્ટ છે તો તેને વળગી રહે અને કાં તો પાંચમા મણકામાંના ઉપર જણાવેલા પરિશિષ્ટ નં. પહેલાનાં પ્રાચીન માન્યતા મુજબના લખાણને પકડી લે, પરંતુ ર્ધ્યાકર કરવાનું ત્યજ દે.

(૫૦) પેજ ૨૨ના પરિશિષ્ટ [૨] તરીકે તેઓ “જો તિથિ ક્ષય હોય તો પૂર્વતિથિમેં કરણી, જો વૃદ્ધિ હોવે તો ઉત્તરતિથિ લેણી (આમાં પૂર્વતિથિનો ક્ષય કરવાનું નથી કહ્યું.)” એ પ્રમાણે ટેકું લખે છે, તો પ્રશ્ન છે કે—તેમાં ‘ક્ષય ન કરવો’ એમ કહ્યું છે? અને ‘ક્ષીણતિથિને પૂર્વતિથિમાં કરવી’ એમ તો કહ્યું જ છે કે? જો હા, તો

સં ૧૯૯૨થી તમે તે કથનાનુસારે ક્ષીણપર્વતિથિને પૂર્વની અર્ધ-
તિથિમાં કરતાં બંધ થયા છો, તે ખોટું જ છે કે ?

(૫૧) પેજ ૨૩ના પરિશિષ્ટ [૪] તરીકે તેઓએ પોતાના મતની
સિદ્ધિને માટે જે “ક્ષીણાષ્ટમીકૃત્યં સપ્તમ્યાં ક્રિયમાણં” સાતમમાં
કરાતું ક્ષીણાષ્ટમીનું કૃત્ય. ‘ક્રિયતાં નામ તર્હિ ચતુર્દશીકૃત્યં
ત્રયોદશ્યામપિં’ તો પછી ક્ષીણ ચૌદશનું કૃત્ય પણ તેરશમાં જ કરે.’
અર્હિ પણ ૭ કે ૧૩ નો ક્ષય નથી કર્યો.) તત્ત્વતરંગિણી પૃ. ૪”
એ પ્રમાણે શ્રી તત્ત્વતરંગિણી શાસ્ત્રના પાડો! અને તેના અર્થો પ્રગટ
કરેલા છે, તેમાં-તેઓએ રજૂ કરેલાં શાસ્ત્રપાડો, પૂર્વનો અને પછીનો
ભાગ કાપીને રજૂ કરેલ છે ! અને તે ત્રુટક પાડોના પણ અર્થો ઉપજાવી
કાઢેલા છે. શ્રી તત્ત્વતરંગિણી અંથરત્તના પેજ ૩ ઉપર ચૌદશના ક્ષયે
પૂનમે પકષી કરનાર ખરતરને પૂ. અંથકાર મહર્ષિ કહે છે કે-“તં
અષ્ટમીના ક્ષયે સાતમરૂપ પૂર્વની તિથિ આઠમ માટે ગ્રહણ કરે છે,
અને ચૌદશના ક્ષયે તેની પછીની પૂનમ ગ્રહણ કરવારૂપ અર્ધજ રતીય
ન્યાયને અનુસરે છે, તે ઠીક નથી. ક્ષીણ એવી પણ ચૌદશ, પૂનમમાં
તેના ભોગની ગંધનો પણ અભાવ હોવાથી પૂનમમાં પ્રમાણ ન કરવી;
પરંતુ તેરશમાં જ પ્રમાણ કરવી x x x x તેરશમાં ચૌદશ ઉદયરૂપે
નહિં હોવા છતાં તેરશનો પણ ચૌદશરૂપે રવીકાર કેવી રીતે યુક્ત
ગણાય ? એમ તું કહે છે, તે ઠીક છે, પરંતુ તે પ્રસંગમાં તેરશને દિવસે
તેરશ એવા નામનો પણ અસંભવ છે. એટલું જ નહિ; પરંતુ પ્રાય-
શ્ચિત્તાદિ વિધિમાં-ધર્મની આરાધનામાં ‘ચૌદશ જ છે, એ પ્રમાણે
ખોતવાનો વ્યવહાર છે. યદુક્તં-સંવચ્છર૦૧૧॥ અહ જહ કહવિ
ન લબ્ધ તાઓ સુરુગમેણ જુત્તાઓ । તા અવરવિદ્ અવરાવિ
હુજ્જ નહુ પુષ્પતવિદ્ધા ॥ ૨ ॥ શાસ્ત્રકારનાં તે સાક્ષીકથનમાંના
અવરાવિ શબ્દમાંના અપિ શબ્દને આશ્રીને શંકા ઉઠાવનાર ખરતરને
કહે છે કે-“પહેલાં તો ચૌદશ જ ખોલાય છે, એમ કહ્યું અને અર્હિ તો
અપિ શબ્દથી તે ચૌદશ, તેરશની સંજ્ઞાવાળી પણ યર્થ જાય છે તો

વિરોધ કેમ નહિ ?” એમ ન કહેવું. કારણ કે પ્રાયશ્ચિત્તાદિ-વિધિમાં= ધર્મારાધનમાં ‘ચૌદશ છે’ એમ કહ્યું છે, અથવા ગૌણ અને મુખ્યભેદથી= ટીપણાં અને આરાધનાની અપેક્ષા લેવાથી (ટીપણાંની અપેક્ષાએ જે તેરશ છે તે ગૌણ છે, પણ મુખ્ય જે ધર્મની આરાધનાની વાત છે તેની અપેક્ષાએ) ‘ચૌદશજ છે’ એમ જે પ્રથમ કહ્યું છે તે યુક્ત છે; એ અભિપ્રાયથી **ઉક્તવાત્**-તે દિવસે તેરશ કહેવાની ના કહી છે; **તच्च त्वयाऽप्यंगीकृतमेव**-અને તે વાત તેં પણ સ્વીકારેલ જ છે”

એ વાતના અનુસંધાનમાં શ્રીતત્ત્વતરંગિણીના પૃ. ૪ ઉપર શાસ્ત્રકારે તે પાઠ, ‘**अन्यथा क्षीणाष्टमीकृत्यं सप्तम्यां क्रियमाणमष्टमी-कृत्यव्यपदेशं न लमेत**’ આ પ્રમાણે સંલગ્ન જણાવેલ છે, અને તેનો અર્થ-‘જો તે-શે ચૌદશજ છે, એમ ન કહ્યુંલે તો સતમમાં કરાતું ક્ષય પામેલી આઠમનું કૃત્ય=પૌષધ વગેરે ધર્માનુશન, અષ્ટમી । કૃત્ય તરીકે તમારાથી નહિ બોલી શકાય,’ એ પ્રમાણે છે. જે આ. શ્રી રામચંદ્રસૂચના નવા મતને જૂઠો કાઢે છે, અને આ નવા વર્ગને તત્ત્વ-તરંગિણીના તેજ પાઠોને આધારે ચેતકેનાપિ સાચો લેખાવેલો છે ! તેથી તેણે આ રસ્તો લીધો છે કે-શ્રી તત્ત્વતરંગિણી પૃ. ૪ ઉપ ના તે સંલગ્ન પાઠમાંથી અગળતો **‘अन्यथा’** પાઠ કાપીને તથા પછળનો **‘अष्टमीकृत्यव्यपदेशं न लमेत’** એટલો અધોજ વિભાગ રૂ. ૧ દહને તેમના આ પાંચમા મણકાના પેજ ૨૩ના પરિશિષ્ટ [૪] માં ઉપર પ્રમાણે “**क्षीणाष्टमीकृत्यं सप्तम्यां क्रियमाणं**” એટલોજ પાઠ છાપ્યો છે અને તે સંલગ્ન આખા પાઠનો ઉપર દર્શાવેલ આખો અને સત્ય અર્થ ધરાદાપૂર્વક ગોપવીને ‘સાતમમાં કરાતું આઠમનું કૃત્ય’ એટલોજ, પૂર્વાપરસંબંધ વગરનો અને શાસ્ત્રકારના સાચા અર્થના ભૂળમાં ઘા દેનારો હરદમ જૂઠો અર્થ રજૂ કરી દીધો છે ! તેઓનું આ રીતે શાસ્ત્રપાઠોને પણ ઓળવવાનું અને તોડીને રજૂ કરાતા પાઠોનું પણ અસત્ય અર્થો જણાવનારું તર્કટ જેતાં તેઓ પ્રભુશાસનની સેવા કરી રહ્યા છે ? કે-પ્રભુશાસન ઉપર તીક્ષ્ણ ધારવાળા કુઠારેના પ્રહારો કરી રહ્યા છે ? એ સમજવું મુશ્કેલ થઈ પડેલ છે.

એ જ રીતે તેમણે તે પરિશિષ્ટ [૪]માં શ્રી તત્ત્વતરંગિણી ગ્રંથમાનો બીજો પાઠ જે-‘ક્રિયતાં નામ તર્હિ ચતુર્દશીકૃત્યં ત્રયોવદ્યામપિ’ એ પ્રમાણે આપેલ છે, તે પણ તે પાઠમાંના ‘તર્હિ’ શબ્દ પછીનો ‘તદ્ગીત્યૈવ’ પાઠ કાઢી નાખીને-કાપી નાખીને પછી જ આપેલ છે ! અને તે પાઠનો તેમણે જે-‘તો પછી ક્ષીણ ચૌદશનું કૃત્ય પણ તેરશમાં જ કરો’ એ પ્રમાણે અર્થ કરેલ છે તે અર્થ પણ શાસ્ત્રકારના સત્ય અર્થને હણી નાખનારો છે. તે આખા પાઠનો સત્ય અર્થ- ‘તો પછી (અષ્ટમીના ક્ષયે જેમ સાતમને લોકનિંદાના ભયથી આઠમ ગણીને આઠમનું કાર્ય કરો છો તેમ) તે લોકનિંદાના ભયથી જ ચૌદશનું કૃત્ય પણ તેરશના દિવસે (ચૌદશ જ છે એમ માનીને ચૌદશે) કરો’ એ પ્રમાણે જ છે. વિદ્વાન્ વાયકો અત્ર શાસ્ત્રકાર મહર્ષિના પૂર્વાપરવાક્યોને વિચારી જુઓ, અને જેઓ મતાગ્રહ ખાતર આ રીતે શાસ્ત્રના પાઠોને પણ કાપીફૂપીને તુટક આપે છે અને તે તુટક પાઠના અર્થો પણ જૂઠા કરીને જ્ઞેનશાસનમાં નિજનું શાસન ચલાવવાની ધૂને ચઢેલા છે, તેઓને હજુપણ યથાસ્વરૂપે ઓળખી લેવાં ભાગ્યશાળી બનો. પરિશિષ્ટ [૪]ના તે બે પાઠો અને તેના અર્થોને તેવાં કદરૂપ બનાવીને આપ્યા પછી પણ તેઓ ત્યાં છેલ્લે (અહિં પણ ૭ કે ૧૩નો ક્ષય કહ્યો નથી,) એમ કૌંસમાં લખે છે તે ધૃષ્ટતાપૂર્ણ જૂઠાણું છે. શ્રી તત્ત્વતરંગિણીમાં શાસ્ત્રકારે જણાવેલા સંસ્કૃતભાષામાંના પ્રૌઢ અધિકારને વાયકો સાઘાંત લક્ષમાં લઈ શકે, એ શુભ આશયથી મેં આ ઉપર વિસ્તારથી ગૂર્જર ભાષામાં પણ રજૂ કરેલ છે, જે સ્થિરચિત્તે વાંચવાથી વિદ્વાન્ વાયકવર્ગે સહેલાઈથી સમજી શકે તેમ છે કે-શાસ્ત્રકારે અહિં અષ્ટમીના ક્ષયે સાતમનું અને ચૌદશના ક્ષયે તેરશનું નામ લેવાનો પણ સ્પષ્ટ નિષેધ કરેલ છે, તેથી ક્ષય જ જણાવેલ છે: અને “અહિં પણ ૭ કે ૧૩નો ક્ષય કહ્યો નથી.” એમ કહેનાર આ નવો વર્ગ, સમાજની અજ્ઞાનબહુલતાનો લાભ લેવા શાસ્ત્રકાર મહર્ષિના નામે પણ ઇરાદાપૂર્વક તેવું જૂઠું બોલે છે.

(૫૩) પેજ ૨૩ ઉપરના પરિશિષ્ટ [૫] માં પ્રવર્તક શ્રી કાંતિ-
વિજયજીના નામે રજૂ કરેલ લખાણનું સ્થલ તો જણાવ્યું જ નથી.

(૫૪) પરિશિષ્ટ [૬] માં ‘તિહિવાણ’ મૂળ ગાથા જ આપવાનું
કારણ અને તે ગાથાની ટીકાનો અર્થ જણાવવાને બદલે ટીકાનો
ભાંગ્યોતૂંચ્યો તેમજ અધૂરો ભાવાર્થ જણાવવાનું કારણ ટીકામાં તેમને
‘સપ્તમ્યાદિરૂપાપ્રાચીનાતિથિયૌ’ પાઠ જોઈતો હતો તે ન મળ્યો
અને ઈષ્ટ નથી એવો સપ્તમ્યાદિરૂપા પ્રાચીના તિથિ:’ પાઠ
જોવા મળ્યો, તે છે. અહિં તેમનું ‘સપ્તમ્યાં ક્રિયમાણ’ સૂકાઈ જવા
પામ્યું છે. ભાવાર્થમાં પણ ‘તિથિ ક્ષય હોય ત્યારે પૂર્વતિથિ જ
ગ્રહણ કરવી’ એમ જણાવ્યું છે તે પણ યથાર્થ નથી. ‘તિથિ ક્ષય
હોય ત્યારે પૂર્વા જ તિથિ ગ્રહણ કરવી’ એમ અર્થ છે.

(૫૫) પેજ ૨૪ ઉપરના પહેલા પેરાનું લખાણ ચર્વિતચર્વણસ્વરૂપ
હોવા છતાં ય જુદું છે. પૂનમના ક્ષયે ચૌદશનો ક્ષય મનાયો તેમ શ્રી
હીરસુખમં ના ત્રયોદશીચતુર્દશ્યોઃ વાક્ય વગેરેથી તે ક્ષીણ ચૌદશને
ઔદયિક બનાવવા પૂર્વતર તેરશતિથિનો પણ (માની શકાશે નહિ,
શું ?) મનાય જ છે, અને વૃદ્ધિ હોય ત્યારે તે એકમનો હવે
બીજો પંચ કાઢો, તો ના કહેવાય નહિ, બાકી સંવજો જ શ્રી દેવસૂર-
સંધ બીજને જ ઔદયિક માને છે અને શ્રી હીરપ્રશ્નમાં તથા શ્રી
સેનપ્રશ્નમાં તેવા સ્પષ્ટ દસ્તક પણ તમો જોઈ શકો છો. બીજા
ઔદયિકી મનાણી એટલે તેના પહેલાંની તો અપર્વ તરીકે અનૌદયિકી
બન્ની જ જતી હોવાથી અપર્વ તરીકે જ ઔદયિક રહેવા પામે છે.
સં. ૧૬૬૫માં ખરતરીય શ્રી ગુણવિનયે લખેલ ઉત્સુતખંડનના પૃ. ૨૦
ઉપર [મે પૂછું] તથા મે અમાસ આવે ત્યારે આપણે આરા-
ધનામાં જે પ્રથમ પૂનમે તથા પ્રથમ અમામે ચૌદશ કરીએ છીએ, તે
બદલ] ‘અન્યથ વૃદ્ધૌ પાક્ષિકં ક્રિયતે इदं किम् ?’ એમ લખીને
‘તમે પહેલી પૂનમે ચૌદશ કરો છો તેનું કેમ ?’ એમ આપણને
આપત્તિ પણ આપી જ છે કે ? આથી શ્રી દેવસૂર તપગચ્છસંધ પૂનમ

કે અમાસની વૃદ્ધિએ પૂર્વતર તેરશની વૃદ્ધિ પ્રથમથી જ કરતો આવેલ છે, નવું નથી કરતો, તેની ખાત્રી તે સત્તરમી સદીનો ખરતરીય ગ્રંથ પણ આપે જ છે કે? અને એ વાત તમે પણ જાણો જ છો કે? છતાં ‘પૂનમની વૃદ્ધિએ એકમની વૃદ્ધિ માનવી પડશે.’ એમ લખ્યો છો અને પ્રચારો છો તે શાસ્ત્ર પ્રત્યે હવે શ્રદ્ધા જ રહી નથી તેનું ખુલ્લું પ્રતીક નથી ?

(૫૬) પરિશિષ્ટ [૭] માં શ્રી તત્ત્વતરંગિણીકાર મહર્ષીના નામે જે- “પ્રાયશ્ચિતાદિ વિધિમાં ચૌદશ કહેવાનું, શ્રી ધર્મસાગરજી મહારાજે ફરમાવ્યું છે, લૌકિક વિધિમાં તો ઉદયતિથિ તેરશ હોવાથી તેરશ જ કહેવાય.” એ પ્રમાણે ઇગદાપૂર્વક જૂઠું લખાણ ચઢાવી દેવામાં આવેલ છે, તે ભયભીતિના અભાવનું સૂચક નથી? પૂજ્ય મહોપાધ્યાયજી શ્રી ધર્મસાગરજી મહારાજે “પ્રાયશ્ચિતાદિવિધિમાં ચૌદશ કહેવાનું ફરમાવ્યું નથી પણ ‘ચતુર્દશ્યેવ-ચૌદશ જ છે’ એમ કહેવાનું ફરમાવ્યું છે કે? વળી “લૌકિક વિધિમાં ઉદયતિથિ તેરશ હોવાથી તેરશ જ કહેવાય.” એ વાક્ય પણ તેઓશ્રીના નામે તમારી માન્યતા ચડાવી દેનારું પ્રપંચી છે કે? તત્ત્વતરંગિણીમાં તે સ્થળે પૂ. મહોપાધ્યાયજી શ્રી ધર્મસાગરજી મહારાજે તેવું તો ફરમાવ્યું જ નથી, પરંતુ “ધર્મ-રાધનમાં ચૌદશ જ છે, એમ કહીને તે વાતની ગોણ અને મુખ્યભેદથી વ્યવસ્થા જણાવી છે. એટલે કે-ટીપણું અને આરાધના એ બેની અપેક્ષા લેવાથી ટીપણાની અપેક્ષાવળી ત્યાં જે તેરશ છે, તે (ઉદય-તેરશ હોવાથી તેરશ જ કહેવાય, કારણ કે-તે તેરશની અપેક્ષાએ) ગોણ છે: માટે મુખ્ય જે ધર્મની આરાધનાની વાત છે તેની અપેક્ષાએ ‘ચૌદશ જ’ છે” એ પ્રમાણે જ ફરમાવ્યું છે કે? જો હા, તો પછી શાસ્ત્રકારના નામે તેવા જૂઠા અર્થો કરવામાં અને પ્રચારમાં સ્વપરને લાભ શું? અને પ્રભુશાસનની તેમજ આપણા લોકોત્તર સમાજની ખાનાખરાશી કેટલી? હજુ પણ વિચારવા શાસનદેવ આપને તક આપે, એજ શુભેચ્છા.

(૫૭) પેજ ૨૫ના પરિશિષ્ટ [૮] તળે ‘અહ જહ કહવિ’ ગાથાનો અર્થ, શ્રી જંખૂસૂં એ પર્વતિથિપ્રકાશના પેજ ૨૪ ઉપર ફરેલ છે અને જેને અનેક વખત જૂઠા અર્થ તરીકે ખહેર કરવામાં આવેલ છે તે અર્થને ત્યાંથી તેઓએ [તે અર્થમાંથી ‘તેને ઉત્તર એટલે’ ઉઘાડું જૂઠું વાક્ય કાઢી નાખીને, ‘નિધિના નામવાળીજ રહે’ એ વાક્યમાંનો ‘જ’ કાઢ, ત્યાંથી કહાવીને ‘નિધિના’ શબ્દ પછી સ્થાપીને, તેમાંના ‘સંજ્ઞા’ શબ્દનો ‘નામ’ શબ્દ કરીને અને ‘નામવાળી પણ બને છે’ એ વાક્ય પછી ‘કિન્તુ’ શબ્દ વધારાનો ઉમેરીને] અત્ર ઉઠાવી લીધેલ છે. તેમાં તેઓએ ‘અવરવિદ્ધ અવરાવિ હુજ્જ નહુ પુવ્વ તવિદ્ધા’ નો અર્થ ક્ષીણુતિથિયુક્ત પૂર્વની તિથિ પૂર્વતિથિના જ નામવાળી રહે એમ નહિ, પણ તે ક્ષીણુતિથિની સંજ્ઞાવાળી પણ બને છે” એ પ્રમાણે કયો છે તે પણ સદંતર જૂઠા જ અર્થ છે. “અવરવિદ્ધ=યૌદશ પામેલી એવી અનુદયા યૌદશ આદિથી વિંધાએલી અવરાવિ=યૌદશ આદિ તિથિઓ પણ ‘હુજ્જ’ મવેયુઃ=થાય, નહુ=નૈવ=નહિ જ કે પુવ્વ=પૂર્વા=તેરસ આદિ તવિદ્ધા=ચતુર્દશ્યાદિભિર્વિદ્ધાઃ મવેયુઃ=યૌદશ આદિયા વિંધાએલી થાય.” આ જ એ ગાથાનો પદ્યછેડપૂર્વક સાચો અર્થ છે. એટલે કે—‘ક્ષીણુ તિથિયુક્ત પૂર્વની તિથિ (તેરસ) ક્ષીણુતિથિ(યૌદશ)ના નામવાળો પણ બને છે. (કિન્તુ) ક્ષીણુતિથિયુક્ત પૂર્વની તિથિ (તેરસ) પૂર્વા નૈવ-તેરસ તરીકે રહે જ નહિ.” એ જ એ ગાથાનો સાચો અર્થ છે. ખરતરે તે ગાથામાંના અવરાવિ શબ્દ ઉપરથી ‘તેરસ પણ કહેવી પડશે’ એમ આપણને આપત્તિ આપેલ નથી; પરંતુ તે અવરાવિ શબ્દમાંના અપિ શબ્દને જ આશ્રીને તેવી આપત્તિ આપેલ છે અને તે આપત્તિનો પણ પૂજ્ય ત્રંથકાર મહર્ષિએ ‘મુખ્યભેદે તે દિવસે યૌદશ જ કહેવી’ એમ તે ત્રંથમાં સમાધાન પણ આપેલ છે. આ દરેક વસ્તુ જાણવા છતાં તેઓ અવરાવિમાંના અવરા શબ્દનો ‘યૌદશ’ અર્થ છોડીને ‘તેરસ’ અર્થ કરીને ચાલે અને અપિ શબ્દને મુખ્યભેદમાં શાસ્ત્રકારે સ્થાન જ નહિ

આપેલ હોવા છતાં તે અપિ શબ્દનો ‘પ્રાયશ્ચિતાદિ વિધિમાં પણ’ અર્થ કરીને ચાલે અને તેમ કરીને ‘ક્ષીણુતિથિ(તેરસ)ની સંજ્ઞાવાળી પણ અને છે’ એમ શાસ્ત્રકારના ‘ઔદશજ કહેવાય’ એ નક્કર અર્થથી સદંતર જૂઠો અર્થ કરીનેજ પ્રચારી રાખે તેને શાસ્ત્રની ખેવનાવાળા કોણ ગણે ?

(૫૯) પેજ રપના પરિશિષ્ટ [૯] તળે શ્રી તત્ત્વતરંગિણી ટીકાના નામે છાપેલો પાઠ, હસ્તલિખિત સર્વ તત્ત્વતરંગિણી ગ્રંથમાં છેજ નહિ, કોઈ કોઈ ગ્રંથમાંજ છે, અને એટલા માટે તો તેઓએ પણ અહિં તે પાઠનું પેજ ક્યું ? તે તો ખતાવેલજ નથી ! એમની શાસ્ત્રપાઠ પ્રતિની વફાદારી આવી છે. “તે ગ્રંથ વાંચતી વખતે કોઈએ તે અવરવિદ્ અવરાવિ હુજ્જ. પાઠનો અર્થ (બરાબર નહિં ખેસવાના યોગે) જે પ્રકારે બેઠો તે પ્રમાણે તત્ત્વતરંગિણીના મૂળ લખાણનીચે પ્રથમ નોટમાં સંસ્કૃતમાં લખ્યો હોય અને પાછળથી તે પ્રત ઉપરથી ખીજી ૩૮ લખાવનારાઓના હાથે મૂળ સાથે તે કુટનોટ જોડાઈ જવા પામી હોય, એ ખનવાબોગ લાગે છે કે નહિં ?” એ મુજબ પૂજ્ય આગમોદ્ધારકદેવેશશ્રીએ સં. ૧૯૯૬માં પાલીનાણા મુકામે પનાલાલ બાણુની ધર્મશાળામાં એ પાઠને વંડામાંથી સમજવા આવેલા આ. શ્રી વિજયક્ષમાભદ્રસૂરિજીને જણાવતાં આ. શ્રી ક્ષમાભદ્રસૂરિજીએ “બરાબર ખનવાબોગ લાગે છે, કારણ કે—સુરત જૈનાનંદ પુસ્તકાલયમાંની આ શ્રી તત્ત્વતરંગિણીની હસ્તલિખિત પ્રત મેં જોયેલ છે, અને તેમાં તે પાઠ નથી” એમ કબૂલ કરેલ હોવાનું જાહેર થયું છે. આમ છતાં તેવા કોઈ અધૂરી સમજના સાધુની તે કુટનોટને શ્રી તત્ત્વતરંગિણીની ટીકા તરીકે લેખાવતા અટકવું જ નહિ, તે કઈ પ્રકારની માનવતા ? અને એ માનવતાધારી, તેવા પાઠનો મન મુજબ ભાવાર્થ લખ્યા પછી (અર્થાત્ ખે તિથિ ભેગી) એમ લખી મારે એને દેવા કહીએ ?

(૬૦) પેજ રપના પરિશિષ્ટ [૧૦] તળે ભાવાર્થની પંક્તિ ૪ માં “ઔદશ પણ કહેવાય અને તેરશ પણ કહેવાય” એમ અર્થ લખ્યો

છે, તે અમોઘમૂલક છે, ત્યાં તેવો અર્થ છે જ નહિ અને કરી શકાય પણ નહિ. તેઓએ કોઈ સંસ્કૃતપંડિતને ‘પણુ’ શબ્દના એ રીતે એ અર્થ થાય ખરા ? એ પૂછીને આ પોતાની પોતાને અગ્નિ લેખાવે એવી ભયંકર ભૂલને તાત્કાલિક સુધારી લેવી એ હિતસલાહ છે.

(૬૧) પેજ ૨૬ના પરિશિષ્ટ [૧૧] વાળો શ્રી તત્ત્વતરંગિણીના પેજ ૨૮ ઉપરનાં પાઠનો અર્થ, તે જ તત્ત્વતરંગિણીના પેજ ૩ ઉપરના “અથૈવમંગીકૃત્યાપિ કશ્ચિદ્ ભ્રાન્ત્યા સ્વમતિમાન્ધ્યાન્વાણ્ટમ્યાદિતિથિક્ષયે સપ્તમ્યાદિરૂપા પ્રાચીના તિથિઃ” પાઠના સાચા અર્થને ઉડાવી દેવાની મલિન વૃત્તિપૂર્વક અસત્ય કરેલ છે. શાસ્ત્રકારનું એ ત્રીજા પેજ ઉપરના પાઠને અનુલક્ષીને તે પેજ ૨૮ ઉપરનું વાક્ય છે. ત્રીજા પેજના પાઠમાં ખરતરને જણાવેલ છે કે— ‘આઠમના ક્ષયે તે આઠમ માટે તું પૂર્વની સાતમ લે છે’ તેથી ૨૮મા પેજ ઉપરના તે પાઠમાંના સપ્તમ્યાં ક્રિયમાણત્વેન’ પાઠનો અર્થ ‘સાતમના દિવસે (આઠમની સંતા આપીને) કરાતો (આઠમનો પૌષધ)’ એમ છે, ‘સાતમમાં કરાતો’ એમ અર્થ છે જ નહિ. આમ છતાં તેઓ (અર્થાત્ સાતમને સાતમ કહેવાતી અને પર્વના હિસાબે આઠમ પણ કહેવાતી, પરંતુ સાતમનો ક્ષય નહિ કરવાનો) એમ કૌંસમાં લખી મારે છે, તે પોતાના મતાગ્રહની કારમી આંધીનું તોફાન સમજવું જ રહે છે.

એ પરિશિષ્ટ ૧૨ થી લઈને પેજ ૩૮ ઉપરના પરિશિષ્ટ ૩૫ પર્યંત તેઓએ શાસ્ત્રોના થોડાં બંધ પાડોનો મેઘાડંબર ધારણ કરીને પોતાનો મત આટલા તો શાસ્ત્રપાડો ધરાવે છે ! એ પ્રકારનો હાઉ ખતાવવાનો જે જે પાડોદ્ધાર કૂટ પ્રયાસ કરેલ છે તે પ્રાચ્ય બધા જ પાડો, ઉપર મુજબ ગરબડવાળા અને અસત્ય અર્થો ઉપજાવી કાઢેલા હોઈને તે બધા જ પાડોના તેમજ અર્થોમાંના અસત્યનું આ પ્રમાણે આમૂલચૂલ ઉદ્ધાટન થઈ શકે તેમ છે, પરંતુ લખાણ ધણું જ વધી જવાના લપ્થી હત્યહ વિસ્તરેણ.

જો કે-શ્રી કલ્પસૂત્રસુભોધિકાના ‘ચતુર્દશીવૃદ્ધૌ પ્રથમાં ચતુર્દશીમવગણ્ય દ્વિતીયાયાં ચતુર્દશગં’ પાઠમાં તેમજ શ્રી સિદ્ધચક્ર પાશ્વિક વર્ષ ૧, અક ૨૧, પૃ ૫૦૭ આદિમાં જણાવેલ ‘એ ચૌદશ-એ અમાસ,’ની વાતને ભદ્રિકો પાસે રજૂ કરીને “જુઓ-કલ્પસૂત્રમાં ય એ ચૌદશો કરી છે, અરે ! ખુદ સાગરજી મહારાજે પણ એ ચૌદશ-એ અમાસ લખેલ છે, છતાં ‘પર્વતિયિ એ ન હોય’ એમ મોલે છે ! તે સાચું મનાયજ કેમ ?” એમ કહેવાવડે પણ તેઓ જનતામાં ભ્રમણા તો ફેલાવી જ રહ્યા છે અને તેથી વધારે નહિ તો તેટલા પૂરતા સવિસ્તર સ્પષ્ટીકરણની અધૂરપ ઘણાએ હિતસ્વીઓને અત્ર જરૂર જણાશે; પરંતુ વિવેચન ધાર્યા બહાર વધી જવા સાથે ‘શ્રી કલ્પસુભોધિકાકારે તેમજ શ્રી સિદ્ધચક્રમાં જે એ ચૌદશ-એ અમાસ જણાવેલ છે, તે લૌકિકટીપ્પણમાં આવે છે તેને અનુલક્ષીને જણાવેલ છે, આરાધનાને આશ્રીને તે વાત જણાવેલ જ નથી.’ એમ અનેક સુરજનો સમજેજ છે, તેથી તેઓના તે માયામૃષાવાદની ‘હૂમતો તણખઝાનેય યાત્રે’ એ ગણત્રાથી અત્ર ઉપેક્ષાઉચિત માનેલ છે.

શાસ્ત્રીય સંવત્સરી ભા. શુ. ૪ ને બુધવારે જ છે

ચરમતીર્થપતિ ત્રિલોકનાથ શ્રી મહાવારપ્રભુના શાસનમાં આરાધના માટે નિયત થએલાં અનેક પર્વામાં શ્રી સંવત્સરી પર્વ સર્વશ્રેષ્ઠ પર્વ લેખાય છે. એ મહાન્ પર્વને પામીને કલ્યાણકામી જનોએ સ્વના પ્રતિસ્પર્ધાને પણ ખમાવવાની કોમળતા દાખવતી એ જૈનધર્મનો સાર છે. આરાધન માટેનું એ અજોડ સંવત્સરી પર્વ નજીક આવે છે. એ પુણ્યપ્રસંગે આપણે આપણા એ નિસ્તારક પર્વને ઉદાત્ત અને નિર્મલચિત્તે ભેટવા અને પામીને આરાધવા ઉજમાળ રહીએ.

આપણું આ મહાન્ શ્રી સંવત્સરી પર્વ ભા. શુ. ૪ અને પાંચમનું જોડીયું પર્વ છે. પાંચમ જેણે ઉચ્ચરેલી હોય તેને આ સંવત્સરી પર્વનો અદ્દમ મુખ્યવૃત્તયા ભા. શુ. ૩ થી જ કરવાનું પૂ. ત્રી હીરસરિજી

મહારાજે શ્રી હી પ્રશ્નમાં ફરમાવેલ છે, અને આ. શ્રી દાનસૂરિજીમ. પણ પોતાના વિવિધ પ્રશ્નોત્તર લાગ બીજાના પેજ ૧૦૬ ઉપ ‘આ પાઠમાં શ્રી જગદ્ગુરુ (હીરસૂરિજી) મહારાજ પંચમીનું જેમ આરાધન થાય તેમજ ફરમાન કરે છે.’ એ પ્રમાણે તદ્દન સ્પષ્ટપણે જણાવે છે, એ જોનાં એ જોડીયા પર્વની મહત્તા આપણને ઘણી સમગ્રય છે. આથી આપણે આ ભા. શુ. ૪-પના જોડીયા પર્વને સદા કાળથી જોડેજ ઊભું રાખીને આરાધતા આવ્યા છીએ, અને તેમાંજ અતિચિત્ત પરંપરાનુસારીપણાનું ગૌરવ લઈએ છીએ. તદ્દનુસાર આ સંવત્સરી પણ તે ભા. શુ. ૪-પનું જોડીયું પર્વ આપણે જોડે જ ઊભું રાખી શકીએ તો જ સાચી સંવત્સરીની આરાધના પામી શક્યા, એમ સંતેષ અનુભવી શકીએ તેમ છીએ સં. ૧૯૯૨ સુધીનો નવો વર્ગ પણ આપણી માફક તે ૪ અને પાંચમનું જોડીયું પર્વ જોડે જ ઊભું રાખીને ભા. શુ. ૪ના દિવસે સંવત્સરી અને તેની પછીના ભા. શુ. પાંચમના દિવસે અદ્વમનો છેલ્લો ઉપવાસ કરી કરાવીને જ સંવત્સરી પર્વનું આરાધન કરતો હતો.

આમ છતાં ખેદની વાત છે કે-“ સં. ૧૯૯૨ના શ્રાવણ માસે નવો તિથિમત કાઢ્યા પછીથી આ. શ્રી વિજયરામચંદ્રસૂરિજી અને તેમના દોરાઈ જવા પામેલા નવાવર્ગે સં. ૨૦૦૪માં ચંડાંશુચંડુમાં ભા. શુ. ૫ નો ક્ષય આવ્યો હતો તે પ્રસંગે ઉદ્યાત ચોથને ખદાને પાંચમને ઊભી રાખવાની વાત છોડીને ‘૪x૫ ભેળાં એક દિવસે આરાધાષ્ઠ જાય છે’ એમ કોઈપણ શાસ્ત્રના આધાર વિના જ કહેવા અને પ્રચારવા લાગી ગયા ! પરિણામે તેઓને તે ૪-પનું ખે દિવસ સંલગ્નપણે આરાધવાનું જોડીયું પર્વ ઉઠાવી દેવાના ભયંકર દોષના ભાગી બનવું પડ્યું, અને સમાજને આ પર્યુષણ જેવા મહાન્ પર્વને આરાધવાની સુવર્ણપળેજ કલેશમાં સમડવાનું બન્યું ! ! !”

સં. ૨૦૦૪માં ભા. શુ. ૫નો ક્ષય આવેલ, એ પ્રમાણે સં. ૧૯૫૨-૬૧ અને ૮૯માં ભા. શુ. ૫નો ક્ષય તો આવેલ જ હતો,

પરંતુ ઉપર જણાવી ગયા તેમ તે તે પ્રસંગે તો આ નવા વર્ગે પણ આ બા. શુ. ૪ અને પાંચમનું જોડીયું પર્વ, જોડે જ ઊભું રાખીને આપણી માફક ચોથ અને પાંચમ તરીકે એ દિવસ સંલગ્નપણે આરાધેલ હવું, આમ છતાં સં. ૨૦૦૪માં તે જોડીયાં પર્વને ઉદ્યાત ચોથના બનાવટી બ્રહ્માના તથે તોડી નાખવાનું અને બા. શુ. પંચમી પર્વતિથિની આરાધનાને જ શાસનમાંથી ફગાવી દેવાનું દુઃસાહસ કરેલ છે ! પંચાંગમાં પર્વતિથિનો ક્ષય હોય ત્યારે તો ક્ષયે પૂર્વાંના સંસ્કાર-વડે તે ક્ષણ પર્વતિથિને જ આરાધના માટે રજૂ કરવાની છે, ત્યાં ઉદ્યાત તિથિનો આગ્રહ રાખવાનો નથી, એ વાત તેઓ સમજે છે છતાં ત્યારથી ઇશદાપૂર્વટ/ભૂલ્યા ! અને “**उद्यमि जा तिहि०**” વાળા ઉત્સર્ગમાર્ગને જો પર્વક્ષય વખતે પણ વળગી રહેવાનું વિધાન હોત તો પૂજ્ય ઉમાસ્વાતિજી મહારાજે ફરમાવેલ ગણાતા ક્ષયે પૂર્વાં વાળાં અપવાદમાર્ગનું વિધાન શું કામ ?” એ પ્રશ્નનો ઉત્તર આપવાનું બંધ રાખ્યું !

મહીનાની ફરજઆત ગણાતી અષ્ટમી આદિ બાર પર્વતિથિમાંની કોઈ પણ પર્વતિથિનો પંચાંગમાં ક્ષય હોય તે વખતે આપણે (તે **उद्यमि जा तिही सा पमाणं** આદેશક ઉત્સર્ગમાર્ગ કાર્યસાધક બનતો નહિ હોવાથી) ઉત્સર્ગ કરતાં અપવાદને બળવાન કહેલ છે, એ વાતને ધ્યાનમાં લઈ ક્ષયે પૂર્વાંના અપવાદવડે તે તે ક્ષીણપર્વને સંસ્કાર આપીને આપણાં આરાધનાનાં પંચાંગમાં મહીનાની એક દિવસે એક જ આરાધવા સ્વરૂપ તે બારેય પર્વી અખંડ અને સ્વતંત્ર જ ઊભી રાખના આપ્યા છીએ, એ મુજબ સંવત્ ૧૯૯૨ સુધી તો આપણામાંનો આ નવો વર્ગ પણ પોતાનાં ભીંતિયાં પંચાંગમાં [ટીપ્પણમાંની ક્ષીણપર્વતિથિને પૂર્વની ઉદયવાળી અપર્વતિથિનો તો ક્ષય જ કરી નાખવાપૂર્વક] મહીનાની તે બારપર્વિની તો અખંડ અને સ્વતંત્ર જ ઊભી રાખતા હતાઃ આમ છતાં ઉપર જણાવ્યા મુજબ સં. ૧૯૯૨ના શ્રાવણમાસે મતિવિપર્યાસ થવાને લીધે ઉપરોક્ત વિષમ

પરિણામ આવવા પામ્યું અને પછી તો સં. ૧૯૯૩થી તે નવા વર્ગને આખાએ સંઘથી આરાધનાનાં જુદાં પંચાંગ જ ઊભાં કર્યાં પણાં અને તેમાં પણ=આરાધનામાં પણ લૌકિક ટીપણા પ્રમાણે પર્વક્ષય અને વૃદ્ધિ બતાવવા માંડ્યા ! એમ વર્તવાવડે તેઓએ લૌકિક ટીપણાં, એ જૈન આગમ નથા, એ જૈનોની માન્યતાને ગંભીર ફટકો માર્યો અને લૌકિક ટીપણાંને જ જૈન આગમ માનવું મનાવવું શરૂ કરી દીધું ! પરિણામે સમાજમાં એ કલેશ લાંબે ચાલ્યો ! કે-જેનું સાંત્વન કરવાને સમાજહિતેચ્છુ જનોએ અનેક વખત પ્રયાસો કર્યા હોવા છતાં તે વ્યર્થ નીવડવા પામ્યા છે !

અપણા શુભાજની પ્રવર્તતી આ વિષમસ્થિતિમાં આ ચાલુ વર્ષે પણ આપણે જે નિર્ભલચિતે આરાધવાનું છે, તે સંવત્સરી પર્વના પ્રસંગને આપણા એ નવા વર્ગે અત્યાર આગમચથી જ વિકટ બનાવવો શરૂ કરી દીધો છે ! અર્થાત્ “સં. ૨૦૦૪ ની માફક આ વર્ષે પણ પંચાંગમાં ભા. શુ. પનો ક્ષય આવેલ હોવાથી ‘તે ૪-પનાં જોડીયાં પર્વને તોડી નાખીને ભા. શુ. પાંચમને અમે પર્વમાંથી ઉડાવી દીધી છે, તે બરાબર જ છે’ એ પ્રમાણે ભાદ્રકજનોનો મગજમાં [બનાવટી શાસ્ત્રપાઠોને આગળ કરવાપૂર્વક] ઠસાવવા આરૂ તે નવાવર્ગે પડદા પાછળ રહીને છેલ્લા ? માસમાં બળ્લમે હજાર નકલ તરીકે ૭ પુસ્તિકાઓ પ્રસિદ્ધ કરેલ છે અને દૈનિકપત્રોમાં જે તે નામથી યદ્વાતદ્વા લાંબા લાંબા લેખો પણ લખાવવા માંડ્યા છે ! ” આ પ્રકારે તે વર્ગ તરફથી બરાબર પર્વારાધનાના ટાંકણે જ ફેલાવાઈ રહેલા મિથ્યા વિભ્રમમાં આપણા સમાજનો ભદ્રિકવર્ગ મૂળમાર્ગથી=સાચી સંવત્સરીની આરાધનાથી ચ્યૂત થવા ન પામે, એ જોવાની આપણી ફરજ આવી ઊભી રહે છે: અને તેથી-એ શુભ આશયથી આ પત્રિકા દ્વારા તે વર્ગના પ્રસ્તુત પ્રચારમાંના તરત જાહેર કરી દેવા જરૂરી એવા ૬૧ જૂઠાણા-ઓનું ઉદ્ઘાટન તો તરત જ જાહેર કરી દઈને સમાજને આ પત્રિકા-રૂપે સમયસર પીરસી દેવામાં આવેલ છે, જે વાંચીને કલ્યાણકામી

આત્માઓ 'શ્રી દેવસૂર તપાગચ્છની સાચી સંવત્સરી ભા. શુ. ૪ ને બુધવારે જ છે' એ પોતાની નક્કી માન્યતા શસ્ત્ર અને પરંપરાનુસારી જ છે, એમ સમજવા ભાગ્યશાળી અને

ૐ ઉપસંહાર ૐ

ઉપરોક્ત પ્રયાસવડે વાચકો સમજી શકશે કે—“યુગાન્તરના

આસદ્માસની વૃદ્ધિ વખતે જૈન જ્યોતિષ પ્રમાણે આષાઢી પૂનમનો ક્ષય થતો હોવા છતાં તે ક્ષીણપૂનમને શાસ્ત્રકારે પૂનમસંજ્ઞા આપી જ છે, એમ નિર્યુક્તિકાર અને ચૂર્ણિકારનાં વચનો આપીને જણાવવામાં આવેલ હોવાથી પંચાંગની પૂનમના ક્ષયે શ્રી સંઘમાં આરાધનામાં ઉદ્યાન ચૌદશે પૂનમ થાય છે અને ઉદ્યાત તેરશે ચૌદશ થાય છે, તે શાસ્ત્રથી પણ સિદ્ધ છે, એમ નક્કી કરી આપવામાં આવ્યું છે. [ચાલુ વર્ષે પણ તેથી જ સકલ દેવસૂત્રસંઘનાં પંચાંગોમાં ભા. શુ. ૩ નો ક્ષય કરવામાં આવેલ છે અને ભા. શુ. ૫ ને પર્વ તરીકે સ્વતંત્ર બતાવવામાં આવેલ છે,]

તે શ્રી નિર્યુક્તિ અને ચૂર્ણિમાના 'અભિવદ્ધિઅસંવચ્છરે જત્ય અહિઅમાસો પડતિ તો આસાદપુષ્ણિમાતો વીસતિરાતે ગતે મળતિ ઠિઆમોત્તિ' પાઠના આધારે શ્રી હીરપ્રશ્નમાં શ્રી વિજય-હીરસરિણ મહારાજે પણ 'પૂર્ણિમા તૂટી હોય તો તે ક્ષીણપૂર્ણિમાનો તપ ત્રયોદશીચતુર્દશ્યોઃ ક્રિયતે—તેરશ ચૌદશે કરાય છે 'એમ જણાવવાવડે 'ક્ષીણપૂનમને ચૌદશે ઉદ્યાત પૂનમરૂપે બનાવાય છે અને તેમ કરવા જતાં ક્ષય પામતી ઉદ્યાત ચૌદશને તેરસે કરાય છે એમ નક્કી કરી આવ્યું છે. તિથિ વિના તે તથિતપ કરવાનું. બની શકે જ નહિ, એ તો બાળક પણ સમજી શકે તેવી બીના છે. પ્રસિદ્ધ થએલા શાસ્ત્રીય પૂર્ણિમાઓમાંના પૂર્વાચાર્યોના લખાણો પણ એજ પ્રકારના છે.]

ઉદયમિ જા તિહો સા પમાણં સિક્ધાંત, [પંચાંગમાં ઉદયમાં પર્વતી પર્વતિથિ કવચિત્ ઉદયકાલવર્તિની, મધ્યાહ્નકાલવર્તિની અને અપરાહ્નકાલવર્તિની પણ હોઇ શકે છે, તેમ પ્રસંગે બ્રાહ્મણોની માફક કોઈ મધ્યાહ્નકાલવર્તિની તિથિને કે કોઈ અપરાહ્નકાલવર્તિની તિથિને પ્રમાણિક ગણાવવાની પ્રવૃત્તિમાં પણ શાસનને કોણે નહિ એ માટેનો] ઉત્સર્ગ માર્ગ છે, અર્થાત્ નવા વર્ષની જેમ પર્વતિથિના ક્ષય વખતે પણ જે તે ઉત્સર્ગ વિધાનને જ વળગી રહેવાનો આગ્રહ કરવામાં આવે તો તેવા આગ્રહને તેવા પ્રસંગે ઉદયાત પર્વતિથિ તો પ્રાપ્ત જ થતી નહિ હોવાથી ‘હયરીષ કીરમાણીય આણામંગણવત્યા-મિચ્છત્તવિરાહણં પાવે’ એ તો ઉત્સર્ગના ઉત્તરાર્ધના સળંગ આધારે ‘શાસ્ત્રની આજ્ઞાનો ભંગ, અનવસ્થાદોષ, મિથ્યાત્વ અને ત્રોયમાં પાંચમ માનવામાં ઉદયવાણી પંચમીને નહિ માનવારૂપ વિરાધના પ્રાપ્ત થાય છે.’ એ વાત પણ ફલિત કરી આપે છે.

‘ક્ષયે પૂર્વા તિથિઃ કાર્યા’ એ પ્રયોગ અપવાદ તરીકેનું વિધિસૂત્ર હોવાથી તે સૂત્ર, પંચાંગમાં પર્વતિથિનો ક્ષય હોય ત્યારે આરાધના માટે તે ક્ષીણ પર્વતિથિને પૂર્વની અપર્વતિથિનાં સ્થાને તેની સંજ્ઞા અપવાપૂર્વક ઉદયતિથિ બનાવવાનો વિધિ કરીને નિવર્તે છે. આથી તે અપવાદસૂત્રના આધારે શ્રી સકલ સંઘ, ટીપણામાંના પર્વક્ષયે આરાધનાનાં પંચાંગમાં પૂર્વની તિથિનો ક્ષય કરીને તે ક્ષીણ પર્વતિથિને ઉદયાત બનાવે છે તે સ્થાવર છે. અને નવો વર્ષ, ‘તે ક્ષયે પૂર્વા’ અપવાદ તો અમે પણ માનીએ છીએ’ એમ કહ્યા કરતો હોવા છતાં લૌકિક પંચાંગમાંના પર્વક્ષયે તે સૂત્રથી તે ક્ષીણપર્વને ઉદયાત બનાવવા-રૂપ જે સંસ્કાર આપવાનો વિધિ કરવાનો કે, તે વિધિને તો હરગીજ આદરતો નહિ હોવાથી એટલે કે-લૌકિકટીપણામાં પર્વતિથિના આવેલ ક્ષયને પોતાના આરાધનાના પંચાંગમાં પણ યથાવત્ જાપીને તે ક્ષીણ પર્વની આરાધનાથી પોતે ચ્યૂત થઈ આશ્રિતોને પણ ચ્યૂત કરતો હોવાથી ‘ક્ષયે પૂર્વા’ ને તો અમે પણ માનીએ છીએ’ એમ ખોટું જ

બોલે છે કે ? જો માને છે તો તે સૂત્રથી કયું કાર્ય કરી બતાવે છે ? તે તો બતાવી શકતો નથી, અને મહિનાની શાસ્ત્રસિદ્ધ બારપર્વોને અગીઆર પર્વો બનાવી દે છે, એ તો પ્રત્યક્ષ છે માટે તેઓ ઉન્માર્ગે ચઢી ગયેલ છે, એ વગેરે વિસ્તારથી સિદ્ધ કરી આપ્યું છે

‘ક્ષયે પૂર્વાંનો’ પ્રધોષ પંચાંગમાંના પર્વક્ષયે પૂર્વતિથિનો ક્ષય કરવાનું કહેતો જ નથી’ એવું શાસ્ત્ર અને પરંપરાથી સદંતર વપરીત કથન, આપણે આ નવો વર્ગ સં. ૧૯૯૨ના શ્રાવણ માસથી જ કહેવા અને પ્રચારવા લાગેલ છે ! તે પહેલાં તેમના વડાદાશુર પૂ આત્મારામજી મં. આદિ બધા જ પૂર્વજો અને પોતે પણ એ ‘ક્ષયે પૂર્વાંનો’ ‘પર્વતિથિનાં ક્ષયે પૂર્વતિથિનો ક્ષય કરવો’ એમ જ અર્થ કરી ન ચાલ્યા છે અને પોતાના આરાધનાનાં પંચાંગમાં પણ તે પ્રમાણે છાપીને પણ પ્રવર્ત્યા છે વાસ્તવિક સ્થિતિ એ જ હોવાથી તે વર્ગ જે ‘તે પ્રધોષ, પૂર્વની તિથિનો ક્ષય કરવાનું’ કહેતો જ નથી’ એમ બોલવા લાગેલ છે, તે તેમના આપદાદાઓની તથા સં. ૧૯૯૨ સુધીની પોતાની પણ અપચ્છાથી વિરુદ્ધનું એવું ધરાદાપૂર્વક જૂઠું બોલી રહેલ છે અને પાપનો ભય તજીને તેવું જૂઠું પ્રચારી રહ્યો છે. આ વસ્તુ તેમના સં. ૧૯૯૦ના જૈનપ્રવચન વર્ષ ૬, અંક ૧૨-૧૩-૧૪ના પૃષ્ઠ ૧૭૭ ઉપરના “એક જ દિવસે ત્રણ તિથિનો ભોગ આવતો હોય તો વચલી તિથિ ક્ષયતિથિ કહેવાય છે તે તિથિ જે આરાધ્ય પર્વકેટિની હોય તો પૂર્વની તિથિની જગ્યાએ તેને જ કાયમ કરાય છે.” એ વચનોથી તથા ‘શ્રી તત્ત્વતરંગિણીનો આધાર તો સંવત્સરીની ચોથના ક્ષયે ત્રીજનો ક્ષય કરવાનો છે” એ વચનોથી પણ સિદ્ધ કરી અપેક્ષા છે તદુપરાંત તેમના દાદાશુર આ. શ્રી વિજયદાનસુરિજીના વચનોથી તથા ૩૦ વર્ષ પૂર્વે શ્રી જૈનધર્મ પ્રસારક સભાએ કરેલી તે **ક્ષયે પૂર્વાંના** સ્પષ્ટતર અર્થની જાહેરાત વમેરેવડે પણ નક્કી કરી આપેલ છે.

શ્રી તત્ત્વતરંગિણીકારે ‘ઔદશના ક્ષયે તેરશી ઔદશ જ કહેલી ‘તેરક’ એમ નામ પણ લેવું નહિ’ એમ જણાવવાવડે પૂર્વતિથિનો

ક્ષયજ કરવાનું કહ્યું હોવાથી અને અષ્ટમીના ક્ષયે ખરતર પણ સાતમ તિથિને અ ઇમજ કહે છે, એ પણ સિદ્ધ કરી આપ્યું હોવાથી 'પર્વ-ક્ષયે એક તિથિમાં બંને તિથિનું આરાધન આવી જ જાય છે,' એમ કહેનાર નવો વર્ગ, શાસ્ત્ર ઉપર પમ મૂકીને મૂળમાર્ગ ભૂલે છે, એમ પણ નક્કી કરી આપ્યું છે. એ સાથે 'કાર્તિકી પૂનમ, ચૈત્રી પૂનમ અને આસો શુદ્ધ પૂનમના ક્ષયે તે નવો વર્ગ પણ ચૌદશમાં પૂનમનું આરાધન તો કરી બતાવતો જ નથી-બોલે છે તેવું વર્તન કરી બતાવતો જ નથી' એમ પણ નક્કી કરી આપેલ હોવાથી આ વખતે ભા. શુ. પાંચમના ક્ષયે ભા. શુ. ૪માં પાંચમની આનાંધના આવી જ જાય છે' એમ લખવા, બોલવા અને પ્રચારવામાં તે વર્ગ અસત્યની જ ઉપાસના કરી રહેલ છે, એ પણ સ્પષ્ટ અર્થ થઈ જવા પામેલ છે, આથી તે નવો વર્ગ તે અધું શાસ્ત્ર અને પરંપરાવિરુદ્ધ બોલી રહેલ છે અને પ્રચારી રહેલ છે, એમ કટ્યાણકામી આત્માઓને હવે ફરી સમજાવવાનું રહેતું નથી.

'પર્વની વૃદ્ધિ વખતે પૂર્વ કે પૂર્વતરતિથિની વૃદ્ધિ કરવાનું વૃદ્ધૌ કાર્યા સયોચારા પ્રધેષ કહેતો જ નથી' એ પ્રકારનો તે નવો વર્ગના પ્રચાર પણ શાસ્ત્ર અને પરંપરાથી સદંતર વિરુદ્ધ છે. એમ સં. ૧૬૬૫માં ખરતરીય શ્રી ગુણવિનયકૃત ઉત્સવખંડનમાંના 'અન્યચ્ચ વૃદ્ધૌ પાક્ષિકં ક્રિયતે इदं किम्' છત્યાદિ વચનોથી તેમજ સં. ૧૯૯૨ સુધીની પોતાની પણ તેવી જ હતી તે આચરણ આદિથી સિદ્ધ કરી આપેલું છે." [એટલે 'ભા. શુ. ૪x૫ ને ગુરુવારે સંવત્સરી છે' એમ તેઓ પ્રચારે છે, તે શાસ્ત્ર અને પરંપરાથી સદંતર વિરુદ્ધ છે એમ આ પ્રતિકાનો એ સમસ્તસાર સ્પષ્ટ કહી આપે છે.]

આ. શ્રી પ્રેમસૂરજ મહારાજે મૌન રહેવું ઉચિત હતું

આ ઉપસંહાર પછીથી આચાર્ય પ્રેમસૂરજ, (કે-જેઓ સં. ૨૦૦૧ થી મારે નવો મન મૂકી દેવો છે અને મૂળમાર્ગે આવી જવું છે, એમ અનેક વખત આ લેખકને પણ અનેક મારફત ક. ૧૨ થી

ચૂકેલા છે.) અમદાવાદ ગયા પછીથી જ ફરી ગયા છે. સં. ૨૦૦૧થી તેમણે જૂઠા તરીકે માનેલ તે નવા મતને સંદેશ તા. ૧-૭-૫૭માં, મુંબઈ સમાચાર તા. ૪-૭-૫૭ તથા તેમના મહાવીરશાસન (?) માં શ્રી પદ્મવિજયજીના નામે પ્રસિદ્ધ કરાવેલા પોતાના પત્રમાં આજે સાચો કહેવાની ભયંકર ભૂલ કરી છે, એટલું જ નહિ પણ એવી અસત્ય જાહેરાત કરવાની સ્થિતિમાંય તેઓએ સમાજમાં ઐક્યતા રચાવવાના તન, મન અને ધનથી સત્પ્રયાસ આદરનાર સેવાભાવી શ્રી મુંબઈ દેવસૂરસંઘ ઉપર આક્ષેપોની જે જડીઓ વરસાવી છે તે મોટામાં મોટી ભૂલ કરી છે, એમ હરકોઈ વિદ્વાન અને મધ્યસ્થ વાચકોને લાગ્યા વિના રહે તેમ નથી. એના કરતાં તો તેઓશ્રી મૌન રહ્યા હોત તો લાખના લાગતે, એમ માણે નમ્ર અભિપ્રાય છે.

તે પત્રમાં તેઓ કહે છે કે-“સંવત્સરી ભાદરવા શુદ્ધ ચોથે પ્રવર્તેલી છે અને શ્રી સંધને માન્ય પંચાંગમાં ગુરુવારે જ ભાદરવા શુદ્ધ ૪. ઉદ્યાતતિથિ છે, તેથી આ વરસે સંવત્સરી ગુરુવારે જ આરાધવી અને આરાધાવવી એ શાસ્ત્રાનુસારી અને પરંપરાનુસારી શુદ્ધમાર્ગ છે.” આ બદલ તેઓને પ્રશ્ન છે કે-“ભા. શુ. પના ક્ષય હોય તો પણ ભા. શુ ૪ ઉદ્યાત સંવત્સરી કરવી” એવું કયા શાસ્ત્રમાં જણાવ્યું છે? તેમજ તેવી પરંપરા પણ તમે ક્યાં દીઠી છે? જે ‘તેવું કોઈ શાસ્ત્રમાં નથી તેમજ તેની કોઈ પરંપરા પણ દીઠી નથી’ એમ જ જવાબ છે. તો ગુરુવારે સંવત્સરી કરવામાં પાંચમપર્વો અને ૪ પના જોડીયા પર્વનો પણ લેખ અને હોવાના દોષો તે ઉઘાડી આંખે દેખી રહ્યા છો: પછી ભા. શુ ૪ ને ગુરુવારે સંવત્સરી કરવામાં શાસ્ત્ર અને પરંપરાનુસારીપણું જણાવો છો, તે સાચું શી રીતે? આપના ગુરુજીના ગુરુજી અને તેના પણ ગુરુજી પૂ. આત્મારામજી મહારાજે, સં. ૧૯૫૨ માં આવેલ આ પ્રકારના ભા. શુ. પના ક્ષય પ્રસંગે આ. શ્રી વિજયવલ્લભસૂરિજી મંના હાથે પંજળ ગુજરાવાળાથી સં. ૧૯૫૨ના જેઠ શુદ્ધ ૫ ને રવિવારે ભરૂચનિવાસી શેઠ અનુપચંદ મહુકચંદ ઉપર લખાવેલ [શાસનસુધાકર તા. ૧૦-૯-૪૯ના પેજ

૫૦ ઉપર તથા તા. ૨૩-૮-૫૧ના સિદ્ધચક્રના વધારાના પેજ ૧૭ થી ૧૮ ઉપર બ્લોક બનાવીને પણ છપાવાએ] પત્રમાં “ચોથ પાંચમ લેખાં ગણીએ તો ચોથને દહાડે તો સંવત્સરીની ક્રિયા કરી પરંતુ પાંચમતિથિની ક્રિયા કયે દહાડે કરવી. ?” એ પ્રમાણે જણાવવાવડે ભા. શુ. ૪ અને ભા. શુ. ૫ બંને ય પર્વ-તિથિને જોડીયાપર્વ તરીકે જુદી જુદી સ્વતંત્ર ઊભી રાખવાનો આવશ્યકતા દર્શાવી છે કે? વિવિધ પ્રશ્નોત્તર ભાગ પહેલાના પેજ ૧૦૬ ઉપર આપના ગુરુશ્રી દાનસૂરિજી મં. પણ આ ભા. શુ. પાંચમને ઉદ્દેશીને જ “આ પાઠમાં શ્રી જગદ્ગુરુ મહારાજ પયમીનું જેમ આગ્રાધન થાય તેમજ ફરમાન કરે છે” એમ જણાવે છે કે? છતાં આપ તે ભા. શુ. પાંચમને તો ‘ચોથમાં સમાઈ ગઈ-એ દિવસે બંને તિથિનું આરાધન થઈ જાય છે’ એવું જૂઠું ખોલનારના મતને પુષ્ટિ આપવાવડે ભા. શુ. ૫ ને ઉડાવી જ દી છો કે? આ સ્થિતિમાં તે બખ્ખે આપના જ ગુરુઓનાં પણ તે તે ટંકશાળી વચનેને આપ છડેચોક નિહવતા નથી? જો નિહવો જ છો તો પંચી આપશ્રી, આપશ્રીને શાસ્ત્રાનુસારી કે પરંપરાનુસારી લેખાવો છો, તે સાચું શી રીતે? મૃષાવાદનું ખુલ્લે ખુલ્લું સેવન કેમ નહિ? આ પ્રશ્નોનો ખુલાસો જાહેરપત્રમાં આપશ્રીના નામથી જણાવવા કૃપા કરશો કે- જેથી સં. ૨૦૦૦ના જેઠ માસે તે નવા મતની આ રીતે જ અ પ જે તે શબ્દોથી ઘેર લઈ રહ્યા છો, તેવી જાણ થતાં આ લેખકે આપશ્રીને ૨૭ પ્રશ્નો (કે-જે શાસનસુધાકર વર્ષ ૪, અંક ૧૪-૧૫ના પેજ ૧૫૩ થી ૧૫૩ ઉપર પ્રસિદ્ધ છે) પૂછ્યા હતા, અને તે સાથે તે પ્રશ્નોના ઈચ્છા મુજબની સલામાં ખુલાસા આપવા પણ આપશ્રીને જણાવેલ હતું, છતાં આપશ્રી, તે વખતે તેવી સલામાં તે નવા મતને સાચો ઠનાવી આપવાની હિંમત બતાવવામાં નાસીપાસ જ નીવડ્યા હતા, તે વાતની પુનરાવૃત્તિ થવા ન પામે. આ. શ્રી વિજયપ્રેમસૂરિજી મંને અત્ર એક વાત પૂછી લઉં કે-“ આપશ્રીએ છેલ્લા છેલ્લા ૨૧૩

જૈન શાસ્ત્ર અને પરંપરાનુસારી—

શ્રી પર્યુષણ પર્વની આરાધનાનો કાર્યક્રમ

આવણ વદિ ૧૧ બુધવાર તા. ૨૧-૮-૫૭

શ્રી પર્યુષણ પર્વ બેઠાં

આવણ વદ ૧૪ શનિવાર તા. ૨૪-૮-૫૭

કદપત્ર-કદપસૂત્રવાંચન.

આવણ વદ ૦)) રવિવાર તા. ૨૫-૮-૫૭

પ્રભુ શ્રી મહાવીર જન્મવાંચન.

ભાદરવા શુક્ર ૪ બુધવાર તા. ૨૮-૮-૫૭

શ્રી બારસાસૂત્રવાંચન-સંવત્સરી પ્રતિક્રમણ.

નિ.....વે.....દ.....ન.

આ પુસ્તિકાની કોઈ પણ ભાગ્યશાળીએ બીજી આવૃત્તિ
છપાવવી હોય તો કાપકૃપ કર્યા વગર છપાવી શકે છે.

પ્રકાશક

